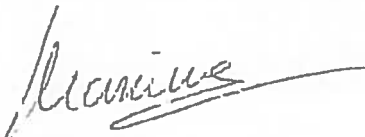

Dit heeft gevolgen gehad voor uitkeringsgerechtigden woonachtig in de Bezette Gebieden, met name in de nederzettingen. Zij vallen namelijk buiten de werkingssfeer van de Wet BEU en als gevolg hiervan zijn de uitkeringen op 1 januari 2016 ofwel ingekort ofwel ingetrokken. Hierover bestaat grote ontevredenheid en de wet BEU wordt in de beleving van onder andere deze mensen gezien als instrument van de Nederlandse buitenlandse politiek en niet als instrument waar het voor bedoeld is, namelijk het tegengaan van uitkeringsfraude. Uiteraard heb ik in mijn schrijven benadrukt dat dit niet het geval is.

Het lijkt mij goed met je te delen dat dit probleem onder mijn aandacht is gebracht. Als er mogelijkheden zijn om de negatieve gevolgen van de wet BEU voor deze groep mensen binnen de regels van de wet te beperken, dan zou ik dat ten eerste toejuichen

met vriendelijke groet,

Drs. M.J.M. Verhagen

MINISTER
VAN SOCIALE ZAKEN
EN WERKGELEGENHEID

Den Haag, 24 NOV. 2008

Kenmerk: IZ/1A/2008/30504

De Minister van Buitenlandse Zaken
Dhr. M.J.M. Verhagen
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Onderwerp:
Werking wet BEU uitkeringsgerechtigden door
Israël bezette Palestijnse gebieden

Amice, *Van de Maxime,*

Bij brief van 18 juli jl. heb je me in kennis gesteld van de zorgen onder Israëlische uitkeringsgerechtigden over de werking van de Wet beperking export uitkeringen (BEU) in de door Israël bezette Palestijnse gebieden. Ook geef je daarin aan dat je het zou toejuichen als de negatieve gevolgen van de Wet BEU voor deze mensen beperkt kunnen worden.

Ik ben het met je eens dat het een onbevredigende situatie is dat mensen geen of een onvolledige uitkering krijgen omdat met het desbetreffende land geen verdragsrechtelijke handhavingsafspraken kunnen worden gemaakt, een eis die gesteld wordt door de Wet BEU. De oplossing van deze onbevredigende situatie zal door jullie gevonden moeten worden, door het mogelijk te maken ook met de Palestijnse gebieden afspraken te maken over de handhaving.

Graag wijs ik je erop dat een overgangsregeling geldt voor personen die op 1 januari 2000 al in het bezit van een uitkering waren en buiten Nederland woonden. Zij behouden het recht op uitbetaling van de uitkering in het buitenland, zonder de strengere handhavingsvereisten van de wet BEU. Deze pardonregeling is ook van toepassing in de door Israël bezette Palestijnse gebieden. Dit betekent dat de korting op uitkeringen slechts diegenen betreft die zich ná die datum (en zich dus bewust van de consequentie voor de uitkering) in de nederzettingen hebben gevestigd. Het gaat hierbij slechts om enkele personen.

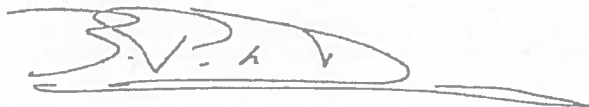
M4323

De Wet BEU is, zoals je schreef, een instrument om de rechtmatigheid van in het buitenland uitbetaalde uitkeringen te verhogen. Daarom bepaalt de Wet BEU dat iemand slechts een uitkering in het buitenland kan ontvangen, indien met het woonland een verdrag is afgesloten waarin controle en handhaving afdoende zijn geregeld.

Het handhavingsverdrag dat met Israël is gesloten maakt de export van uitkeringen onder de Wet BEU mogelijk, maar is territoriaal beperkt tot de in 1967 vastgelegde grenzen van Israël en geldt niet voor de nederzettingen.

Mogelijk zijn er alternatieve constructies denkbaar om een feitelijke handhaving van uitkeringen mogelijk te maken in die gebieden, bijvoorbeeld met hulp van het Nederlandse Informatie Kantoor in Jeruzalem of de Nederlandse ambassade in Tel Aviv. Deze constructies vergen echter expliciete wettelijke aanpassing. Indien jij van mening bent dat een specifieke wettelijke uitzondering voor de bewoners in de nederzettingen binnen het Nederlandse beleid past, ben ik graag bereid verder te denken over een dergelijke oplossing.

Met vriendelijke groet,

(J.P.H. Donner)

2-1760
B2.3

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

[Handwritten signature]
M
DAM
DGPZ
DJZ

TER BESLISSING

Datum
13 maart 2009

Onze Referentie
OAM-206/09

Opgesteld door
[Redacted]

M 17-3

memo

Werking Wet BEU uitkeringsgerechtigden door Israël in Bezette Palestijnse Gebieden

Aanleiding

Blauwe brief minister Donner van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de werking van de Wet BEU uitkeringsgerechtigden door Israël in Bezette Palestijnse Gebieden, d.d. 24 november 2008.

Gevraagd besluit

Uw akkoord het bij de uitleg van minister Donner te laten (geen mogelijkheid deze groep uitkeringsgerechtigden tegemoet te komen), en geen specifieke wettelijke aanpassing te vragen. Wel bij Donner bepleiten dat Nederlandse emigranten die van plan zijn zich te vestigen in de bezette Palestijnse Gebieden goed worden geïnformeerd over de consequenties daarvan voor hun uitkering.

Kern/samenvatting

Minister Donner ziet geen mogelijkheid betreffende groep uitkeringsgerechtigden tegemoet te komen, behalve via het creëren van een wetsuitzondering. DAM ontraadt een dergelijke oplossing.

Toelichting

In zijn antwoord op uw brief van 18 juli 2008 stelt minister Donner kort gezegd dat hij geen mogelijkheid ziet de negatieve gevolgen voor de uitkering van Nederlanders die zich ná 1 januari 2000 hebben gevestigd in de bezette Palestijnse Gebieden (illegale nederzettingen) te beperken. Voor de mensen die op 1 januari 2000 al in het bezit waren van een uitkering en die buiten Nederland woonden gold een overgangsregeling. Volgens Donner is de enige mogelijkheid voor de betreffende groep mensen het instellen van een specifieke wettelijke uitzondering. DAM ontraadt een dergelijke uitweg, aangezien het hier een relatief zeer kleine groep betreft, die zich -terdege bewust van de negatieve gevolgen- toch heeft gevestigd in nederzettingen in de bezette Palestijnse Gebieden. Een wetsuitzondering zou ook haaks staan op uw visie t.a.v. de nederzettingen.

U kunt wel bij uw collega Donner bepleiten dat Nederlandse emigranten die van plan zijn zich te vestigen in de bezette Palestijnse Gebieden goed worden geïnformeerd over de consequenties daarvan voor hun uitkering.

*M. bereik 4
mee eens. Zullen we
blauwe brief met die
strekking maken!
eens*

M 987

Bijlagen

1. Blauwe brief minister Donner, d.d. 24 november 2008.

B24

Minister van Buitenlandse Zaken

Mr. J.P.H. Donner
Minister van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Den Haag, 17 april 2009

Berk Piet Klein,

Middels je brief van 24 november jl. heb je me in kennis gesteld van de mogelijkheden die bestaan voor uitkeringsgerechtigden in de bezette Palestijnse Gebieden. Je gaf aan dat het instellen van een wettelijke uitzondering de enige mogelijkheid was tegemoet te komen aan de specifieke groep uitkeringsgerechtigden die zich na 1 januari 2000 in de illegale nederzettingen in de Palestijnse Gebieden heeft gevestigd.

Ik ben van mening dat een dergelijke wettelijke uitzondering voor de uitkeringsgerechtigden in de nederzettingen niet binnen het huidige Nederlandse beleid past. Een uitzonderingspositie voor deze groep zou haaks staan op het Nederlandse beleid ten aanzien van de illegale nederzettingen in de Palestijnse Gebieden.

We kunnen echter wel naar andere mogelijkheden zoeken om de nadelen voor deze groep mensen te beperken. Zo kan de Nederlandse regering de uitkeringsgerechtigden die van plan zijn zich te vestigen in de bezette Palestijnse Gebieden goed informeren over de consequenties van de emigratie voor hun uitkering.

Vriendelijke groet,

Manning
Bis. M.J.M. Verhagen

SVB Roermond
Postbus 1244
6040 KE Roermond
Nederland
Bezoekadres
Laurentiusplein 8
Telefoon +31 (0)475 36 80 10
Fax (0475) 36 86 09
www.svb.nl/aow

Art. 10 2E Wob

datum
22 januari 2014

burgerservicenummer
2276.13.806

behandeld door
Dhr. Art. 10 2E Wob

telefoonnummer
+31 (0)475 Art. 10

onderwerp: uw AOW-pensioen

Geachte mevrouw,

De plaats waar u woont wordt door de SVB niet gerekend tot het grondgebied van Israël. Dit heeft gevolgen voor uw AOW pensioen.

Vanaf 1 februari 2014 bedraagt uw AOW-pensioen € Art. 10 2E Wob bruto per maand. Het vakantiegeld bedraagt € Art. 10 2E Wob bruto per maand.

Waarom u minder AOW pensioen krijgt

De door Israël bezette gebieden en gebieden die vallen onder Palestijns gezag vallen niet onder het verdrag dat met Israël is gesloten over controle op het recht op uitkeringen. Voor u gelden daarom vanaf februari 2014 de exportbeperkingen van de Wet BEU.

U krijgt minder AOW pensioen, omdat Nederland en het gebied waar u woont geen afspraken hebben over de controle op pensioenen. Zonder deze afspraken kunnen wij niet nagaan hoeveel AOW pensioen u kunt blijven krijgen. U kunt meer lezen over de internationale afspraken in de meegepaste bijlage.

Hoe u bezwaar kunt maken tegen onze beslissing

U kunt binnen zes weken schriftelijk bezwaar maken tegen onze beslissing. Voor u dit doet, vragen wij u ons eerst te bellen. Misschien kan een gesprek u verder helpen en blijkt een bezwaarschrift niet nodig te zijn.

Wilt u toch een bezwaarschrift sturen? Zorgt u er dan voor dat uw ondertekende brief voor 6 maart 2014 bij uw SVB-kantoor is ontvangen. Stuur uw bezwaarschrift op tijd, anders kunnen wij uw bezwaar niet behandelen. Kijk voor meer informatie over bezwaar op www.svb.nl/aow en in de brochure 'Als u het niet eens bent met de SVB'.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Bel dan naar +31 (0)475 ^{Art. 10 2E} ^{Wv}. Wij zijn elke werkdag bereikbaar van 8.00 tot 17.00 uur. U kunt ons ook een e-mail sturen. Kijkt u daarvoor op: www.svb.nl/aow onder 'Contact'.

Met vriendelijke groet,
Sociale Verzekeringsbank

UW UITKERING IN HET BUITENLAND

Woont u in het buitenland, of gaat u in een ander land wonen? Dit kan gevolgen hebben voor uw ouderdomspensioen AOW of nabestaandenuitkering Anw. Meer hierover leest u in dit leaflet.

Afspraken over controle

Als u buiten Nederland woont, heeft u te maken met de Wet beperking export uitkeringen (Wet BEU). Deze wet houdt in dat een Nederlandse uitkering niet langer of niet geheel in alle landen wordt uitbetaald. Dit kan wél als Nederland afspraken heeft met het andere land over controle op de uitkeringen. In het overzicht ziet u voor welke landen dit geldt.

Uitzondering

Woont u buiten Nederland en werkt u in diplomatieke dienst, voor een volkenrechtelijke organisatie of als ontwikkelingswerker? Dan heeft de Wet BEU voor u geen gevolgen.

Uw situatie

U woont in een land waarmee Nederland geen afspraken heeft over controle op uitkeringen. Wat betekent dit concreet voor u?

Anw-uitkering

U heeft geen recht op een Anw-uitkering.

AOW-pensioen

Afhankelijk van uw woonsituatie, geldt het volgende voor uw AOW-pensioen.

- Woont u samen met uw partner die de Aow-leeftijd heeft: u heeft recht op een pensioen van maximaal 50% van het netto minimumloon.
- Woont u samen met uw partner die niet de AOW-leeftijd heeft: u heeft geen recht op een toeslag.
- Woont u alleen (ongetrouwd of duurzaam gescheiden van uw partner): u heeft recht op een pensioen van maximaal 50% van het netto minimumloon.
- Woont u alleen en verzorgt u een kind onder de 18 jaar: u heeft recht op een pensioen van maximaal 50% van het netto minimumloon.

De AOW-bedragen zijn afgeleid van het Nederlandse minimumloon. Welk soort pensioen u krijgt, hangt af van uw woonsituatie: woont u alleen of met een ander. Mensen die samenwonen krijgen maximaal 50% van het minimumloon. Mensen die alleen wonen krijgen 70% van het minimumloon. Kijk voor meer informatie over de AOW op www.svb.nl of in de brochure 'AOW voor mensen buiten Nederland'.

Verhuizing

Verhuist u naar een land waarmee Nederland wel afspraken heeft gemaakt? Dan heeft de Wet BEU niet langer gevolgen voor uw AOW-pensioen of Anw-uitkering.

Dit houdt voor u het volgende in:

Anw-uitkering

U krijgt dan weer recht op een Anw-uitkering. U moet wel aan de overige voorwaarden voldoen.

Houdt u er rekening mee dat u misschien niet de volledige Anw-uitkering kunt ontvangen. Dat hangt af van het land waar u of uw kind woont. De Anw-uitkering wordt namelijk aangepast aan het kostenniveau van het land waarin u of uw kind woont. Dit geldt voor landen buiten de Europese Unie (EU), Europese Economische Ruimte (EER) en Zwitserland. Kijk voor meer informatie op www.svb.nl/woonland.

AOW-pensioen

De hoogte van uw AOW-pensioen kan veranderen. Dit hangt af van uw woonsituatie.

- Woont u samen met uw partner die de Aow-leeftijd heeft op een pensioen van maximaal 50% van het netto minimumloon.
- Woont u samen met uw partner die niet de AOW-leeftijd heeft: u heeft recht op een toeslag wanneer u en uw partner aan de overige voorwaarden voldoen.

S V B Sociale Verzekeringsbank

- Woont u alleen (u bent ongehuwd of duurzaam gescheiden): u heeft recht op een pensioen van maximaal 70% van het netto minimumloon.
- Woont u alleen met een kind dat jonger is dan 18 jaar: u heeft recht op een pensioen van maximaal 90% van het netto minimumloon. Voorwaarde is dat u voor dit kind Nederlandse kinderbijslag ontvangt.

Meer informatie

Dit leaflet geeft een actueel overzicht van de landen waarmee Nederland afspraken heeft op het gebied van uitkeringen. Mogelijk wordt de lijst uitgebreid, want Nederland is in gesprek met andere landen om ook afspraken te maken.

Wilt u precies weten wat voor uw situatie geldt? Of bent u van plan om te verhuizen naar een ander land? Neemt u dan contact op met uw SVB-kantoor. U krijgt dan zekerheid over de gevolgen voor uw AOW-pensioen of Anw-uitkering.

Overzicht van landen waarmee afspraken zijn gemaakt

AOW en Anw kan worden betaald in de onderstaande landen. Voor de Anw kunt u niet in elk land het volledige bedrag ontvangen. Voor meer informatie gaat u naar www.svb.nl/woonland.

Argentinië	Finland	Luxemburg	Sint Maarten
Aruba	Frankrijk	Macedonië	Slovenië
Australië	Griekenland	Malta	Slowakije
België	Hongarije	Marokko	Spanje
Belize	Hong Kong	Monaco	Suriname
Bonaire	Ierland	Montenegro	Thailand
Bosnië-Herzegovina	India	Nederland	Tsjechië
Bulgarije	Indonesië	Nieuw-Zeeland	Tunesië
Canada (inclusief Quebec)	Israel	Noorwegen	Turkije
Chili	Italië	Oostenrijk	Uruguay
Curaçao	Japan	Panama	Verenigd Koninkrijk (en het eiland Man en de Kanaaleilanden)
Cyprus	Jordanië	Paraguay	Verenigde Staten
Denemarken	Kaapverdië	Polen	IJsland
Duitsland	Kosovo	Portugal	Zuid-Afrika
Ecuador	Kroatië	Roemenië	Zuid-Korea
Egypte	Leland	Saba	Zweden
Estland	Liechtenstein	Servië	Zwitserland
Filippijnen	Litouwen	Sint Eustatius	

1509 XL1

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

VERTROUWELIJK
Minister en Staatssecretaris

Ministerie rescur
met ~~aanmerking~~ opmerking
van Ministerie ondertekend
dd: 10/2 *HW*

Directie Uitvoeringsbeleid
en Nazorg
Afdeling Sturing ZBO's
Contactpersoon

nota

Korting AOW-gerechtigden in bezette gebieden
Israël

Akkoord SG/OG

Datum
30 januari 2014
Onze referentie
2014-0000015777

Bijlagen
Blauw brief Min. Verhagen
2009
Facisheet: SvB

1 Status nota

Ter beslissing

2 Aanleiding

Via BuZa ontvingen wij het signaal dat de SVB een aantal AOW-gerechtigden in Israël heeft bericht hen te korten op de AOW, omdat zij woonachtig zijn in een bezet gebied (vallend onder Palestijns gezag).

3 Beslispunten/advies/beslistermijn

- Stemt u in met het niet herzien van de beslissingen van de SVB gezien het staande beleid in relatie tot bezette gebieden?
- Stemt u ermee in om bij de betreffende 8 betrokkenen een huisbezoek af te leggen waarin context en gevolgen nader worden besproken?
- Wenst u nog nadere informatie?

4 Kernpunten

Beleid met betrekking tot bezette gebieden

- Het feit dat bezette gebieden niet worden erkend als vallend onder de werking van (bilaterale) verdragen is per 1 januari 2003 staand Nederlands beleid en wordt door de SVB als zodanig uitgevoerd. Dit houdt in dat uitkeringen worden gebaseerd op een gehuwdenuitkering (50%).
- Deze positie is in 2009 door toenmalig Minister Verhagen per blauwe brief bekrachtigd (opgenomen in stukken BuZa). Daarbij wordt aangegeven dat de regering gerechtigden die van plan zijn zich te vestigen in bezette Palestijnse gebieden goed kan informeren. De SVB geeft hieraan invulling.
- De huidige situatie staat niet op zichzelf, er is al langere tijd communicatie met BuZa aan vooraf gegaan (zie 2 bijgaande stukken met BuZa).
- Het is daarmee in de afgelopen jaren reeds in een 20-tal gevallen voorgekomen dat bij rechthebbenden in Israël geen recht (meer) hebben op een ongehuwdenuitkering. Dit had voor 5 klanten financiële consequenties, voor de overige 15 niet (bijv. beide partners pensioengerechtigde leeftijd of vallend onder overgangsrecht).

VERTROUWELIJK

Pagina 1 van 2

De huidige controle (aanleiding kortingen)

- In het kader van het handhavingsbeleid heeft een periodieke risicoanalyse plaatsgevonden. Dit leidde tot 29 dossiers waarin betrokkenen een adres in Israël hebben opgegeven, dat afwijkt van het werkelijke adres. De adressen bevinden zich in bezet gebied, en naar Nederlands beleid maakt dit geen deel uit van Israëliisch grondgebied. Daarbij dient aangetekend dat betrokkenen zelf wel ervaren in Israël woonachtig te zijn.
- Op basis van nader onderzoek heeft dit nu voor 8 rechthebbenden gevolgen. Zij zullen niet langer een gehuwdenpensioen ontvangen.
- Een deel van deze 8 kan naast de AOW mogelijk ook een oorlogsgetroffenen uitkering in het kader van WUB of WUVO ontvangen. Als hiervan sprake is, zijn er voor hen geen financiële gevolgen, de WUB/WUVO vullen dan de AOW aan. Dit wordt nog onderzocht.
- Voor de 8 personen die nu een beslissing hebben ontvangen zal geen terugvordering met terugwerkende kracht plaatsvinden.
- Voor 15 klanten heeft dit geen gevolgen (zij ontvangen reeds gehuwdenpensioen). Voor 6 klanten is het onderzoek nog niet afgerond (mogelijk vrijwaring, overgangsrecht). Met deze 21 personen heeft geen communicatie plaatsgevonden.

Directie Uitvoeringsbeleid
en Maloving
Afdeling Sturing ZBO's

Datum
30 januari 2014

Onze referentie
2014 0000015777

Recent overleg met ambassade NL en verbindingsorgaan in Israël

- Uit het oogpunt van zorgvuldigheid is de SVB vorige week in Israël geweest om afspraken te maken over toekomstig uit te voeren onderzoek ter plaatse in het kader van de handhaving. Gesprekspartijen waren de ambassade en het verbindingsorgaan, zusterorgaan van de SVB. Onder de afspraken vallen onder meer het vooraf voorleggen van de analyse (doelgroep), het beperken tot de naoorlogse generatie en Israëliisch grondgebied, uitsluiten van de groep oorlogsgetroffenen (WUV rechthebbenden) en het vooraf afstemmen over de resultaten.
- In algemene zin is daarbij gesproken over de gevoeligheid van de materie en afgesproken om met de nodige zorg te handelen. Tijdens het bezoek heeft de SVB melding gemaakt van de risicoanalyse en controle door Roermond.

Communicatie met de betrokken rechthebbenden

- In de brief van de SVB wordt melding gemaakt dat de plaats waar rechthebbende woont niet gerekend wordt tot het grondgebied van Israël en dat dus de beperking export uitkeringen (Wet BeU) van toepassing is. De brief is de eerste communicatie die betrokkenen over de kwestie ontvangen.

Conclusies

- De verdragsbepalingen en de daarbij horende grensdiscussie zijn al jarenlang onderwerp van discussie met betrokkenen, te meer daar zij sociaal en emotioneel van mening zijn in de staat Israël te wonen.
- Sinds 2003, herbevestigd in 2009 (blauwe brief Min. Verhagen), is het staand beleid dat rechthebbenden in bezette gebieden een lagere uitkering ontvangen.
- Omdat hier sprake is van staand beleid is er geen aanleiding tot herziening van de beslissingen.
- In de brief van de SVB aan betrokken is te weinig rekenschap getoond voor de gevoeligheid van de materie. Daarnaast verdient het aanbeveling om bij dergelijke trajecten de ambassade vooraf te informeren.
- Advies is om bij de betreffende 8 betrokkenen een huisbezoek af te leggen waarin context en gevolgen nader worden besproken.

1813 LM

Ministerie van Sociale Zaken en
WerkgelegenheidMinister retour
niet zonder opmerking
sub. van belang
dd: 10/2

Licht niet meer
repareer. Vraag
blijft waarom op oorlogsslachtoffers wordt
gehandhaafd?

VERTROUWELIJK
Minister en Staatssecretaris

Directie Uitvoeringsbeleid
en naleving
Afdeling Sturing ZBO's
Contactpersoon

Mits voorziter van uitgeleide communicatie
traject en na instemming MP +
nota

Korting AOW-gerechtigden in bezette gebieden
Israël

nicht buta kan ik instemming
6/2

Akkoord SG/DG

Datum
4 februari 2014
Onze referentie
1014-000018504

1 Status nota

Ter beslissing

2 Aanleiding

Donderdag jongstleden bent u geïnformeerd over een onderzoek van de SVB dat heeft geleid tot kortingen op de AOW van een aantal AOW-gerechtigden in Israël in bezette gebieden. Naar aanleiding van uw vraag ontvangt u met deze nota nadere informatie over de impact op betrokkenen. Tevens hebben wij bekeken of er opties zijn om de gevolgen te mitigeren.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn

- Opties om te herzien of mitigeren hebben grote politieke (omdat daarmee een ander standpunt wordt ingenomen over de status van de bezette gebieden) en beleidsmatige risico's (toename geëxporteerde uitkeringen zonder adequate handhavingmogelijkheden). Daarom wordt u geadviseerd geen actie ter reparatie te ondernemen en in te zetten op een goede communicatie naar betrokkenen door SVB en ambassade.
- Tevens wordt u geadviseerd de SVB op te dragen een proces te ontwikkelen hoe in toekomstige gevallen met soortgelijke kwesties (beter) om te gaan, en dit proces met SZW af te stemmen.
- Heeft u hiermee voldoende informatie voor uw besluitvorming?

4 Kernpunten

Het wettelijk kader

- Met de Wet beperking export uitkeringen (Wet BEU) is per 1 januari 2000 in de uitkeringswetten geregeld dat geen (bijv. WAO, Anw en AKW) of slechts een gedeeltelijk (AOW) recht op uitkering bestaat indien de belanghebbende of een gezinslid van wie het recht op of de hoogte van de uitkering mede afhankelijk is, in het buitenland woont. Van deze hoofdregel kan worden afgeweken:
  - Voor personen die wonen in een land waarin op grond van een verdrag of een besluit van een volkenrechtelijke organisatie (volledig) recht op een uitkering kan bestaan.

VERTROUWELIJK

- Voor personen die werkzaamheden verrichten in het algemeen belang en voor personen wonend in Aruba, in Curaçao, in Sint Maarten of in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius of Saba op grond van het Besluit regels beperking export uitkeringen.
- Voor de AOW betekent dit dat als de uitkeringsgerechtigde buiten Nederland woont en er geen uitzondering van toepassing is, hij recht heeft op een AOW uitkering tot de gehuwdennorm (50% van het nettominimumloon) en geen recht heeft op eventuele partnertoeslag.
- Het werkingsgebied van het sociale zekerheidsverdrag met Israël is beperkt tot de in 1967 door de VN vastgestelde grenzen van Israël. Het grondgebied omvat dus niet de door Israël bezette gebieden.
- De Wet Suwi biedt u geen discretionaire bevoegdheid om de beschikkingen te laten terugdraaien.
- Het huidige wettelijk kader biedt derhalve geen mogelijkheden om af te wijken van de door de SVB afgegeven beschikkingen.

Directie Uitvoeringsbeleid
en naleving
Afdeling Sturing ZBO's

Datum
14 februari 2014
Onze referentie
2014 000018504

Nadere analyse onderzoek SVB en gevolgen voor betrokkenen

- Op ons verzoek heeft de SVB zoveel als mogelijk inzicht verschaft in de historie en de individuele gevolgen van de door SVB genomen beslissingen. Dit leidt tot een herziening van de eerder gemelde aantallen. Een uitgebreide opsomming vindt u in de bijlage. De belangrijkste conclusies zijn:
  - o Ook in het verleden hebben er kortingen plaatsgevonden vanwege het woonachtig zijn in bezet gebied. Vanuit het lopende klantbestand (48 personen) gaat het om 5 personen, waarvan een tweetal met een uitkering voor oorlogsgetroffenen (met mogelijk compensatie) financieel nadeel tussen € 40 en € 277 per maand.
  - o Vanuit de nu uitgevoerde actie zijn er in totaal 11 gevallen die een korting op de AOW ondervinden. Voor 7 personen van de 11 bestaat recht op een oorlogsgetroffenen uitkering. Van 4 betrokkenen is (vrijwel) zeker dat deze uitkering de AOW-korting compenseert. Zij hebben daardoor niet of nauwelijks nadeel. De overige 3 personen hebben wel recht op een oorlogsgetroffenen uitkering, maar hebben te hoge overige inkomsten om die tot uitbetaling te laten komen. SVB verwacht dat dit ook met de korting het geval zal blijven. In deze drie gevallen is dus waarschijnlijk sprake van financieel nadeel van maximaal € 340 per maand (bij volledige AOW).
  - o Voor 4 personen van de 11 geldt dat zij geen uitkering voor oorlogsgetroffenen hebben. Hun financiële nadeel ligt tussen € 272 bij het hoogst uitbetaalde AOW-bedrag en € 0,47 bij het laagste.

Overwegingen en advies:

- Het dilemma dat aan deze discussie ten grondslag ligt is de status van de door Israël bezette gebieden. Dit is een discussie die niet gevoerd zou moeten worden ten koste van de werking van de wet BEU.
- Er is geen sprake van nieuw beleid. Ter informatie vindt u in de bijlagen de beantwoording van Kamervragen door toenmalig staatssecretaris Rutte uit 2003 en correspondentie tussen toenmalige ministers Donner en Verhagen in 2008/9.
- De huidige groep getroffen personen is beperkt in omvang en heeft ten opzichte van eerder wel onderkende gevallen een voordeel ondervonden. De SVB zal de teveel betaalde uitkering niet terugvorderen, hoewel daar juridisch wel gronden voor bestaan.
- Ingrijpen in deze kwestie in welke vorm ook heeft politieke risico's.
- Het repareren voor alle betrokkenen heeft in principe een wereldwijd effect. Felicitelijk wordt hiermee de Wet BEU buiten werking gesteld.

- Het inperken tot oorlogsgetroffenen raakt ook de werking van de Wet BEU, doordat voor deze groep niet langer handhavingsafspraken worden vereist bij het wonen buiten Nederland. Ook hier geldt een verbredend effect naar andere groepen gerechtigden. Behoudens mogelijke toekomstige gevallen gaat het om het ontzien van 3 personen met financieel nadeel (maar wel met een inkomen op minimaal hun bij WUV/WUBO garantie-inkomen).
- Het bovenstaande in aanmerking nemend wordt u geadviseerd geen actie ter reparatie te ondernemen en in te zetten op een goede communicatie naar betrokkenen door SVB en ambassade.
- Indien u toch opties wenst, vindt u hierna een aantal onderzochte richtingen.

Directie Uitvoeringsbeleid
en Naloving
Afdeling Sturing ZBO's

Datum
4 februari 2014

Onze referentie
2014-0000018504

Onderzochte alternatieven:

- Wet BEU wijzigen en SVB verzoeken te anticiperen op een wetswijziging:
  - Hierbij wordt een uitzondering op de werking van de Wet BEU gemaakt voor oorlogsgetroffenen. In afwachting van de wetswijziging trekt SVB de beslissingen in.
NB: Dit betekent wel dat dit voor alle niet-verdragslanden gaat gelden. In tegenstelling tot de Wet BEU zijn hierdoor niet langer handhavingsafspraken noodzakelijk bij het exporteren van AOW boven de gehuwdennorm naar oorlogsgetroffenen wereldwijd. Ter illustratie: het aantal oorlogsgetroffenen in niet-verdragslanden bedraagt circa 70. Ook dient het verzoek aan SVB om te anticiperen aan de Kamer te worden gemeld.
De meest beperkte optie om deze grondslag voor uitzondering te creëren ligt in het opnemen van een uitzondering in de AOW voor niet-verdragslanden, ingeperkt tot rechthebbenden WUV/WUBO, met in ieder geval *mogelijkheid* tot handhaving (marginale toets).
  - Hierin schuilt evenwel het gevaar dat tijdens het wetgevingstraject druk zal ontstaan om een dergelijke uitzondering te laten gelden voor een grotere groep (bijv. alle AOW'ers) en/of ook voor meer wetten (bijv. ook de Anw en/of AKW). In dat laatste geval zou ook het wetsvoorstel herziening exportbeperking kinderbijslag in het geding kunnen komen.
  - De meest brede optie is in alle materiewetten het "niet buiten Nederland wonen" vervangen door "waar handhaving mogelijk is": dit omvat de hele wereld, leidt tot fors hogere lasten en uitvoeringskosten. In feite wordt de Wet BEU hiermee deels teruggedraaid.
  - Algemeen risico van aanpassing van wetgeving is verruiming van de export van uitkeringen zonder mogelijkheid tot adequate handhaving, ook voor andere landen.
- Assoclatiebesluit EU: Dit besluit is nog niet van kracht. De finale tekst hiervan biedt geen aanknopingspunten om de volledige AOW te exporteren naar bezette gebieden.
- Bezette gebieden rekenen tot verdrag met Israël: Dit vergt aanpassing van het bilaterale sociale zekerheidsverdrag met Israël. Dit brengt grote politieke risico's met zich mee. Indien de materiële werkingssfeer van het verdrag met Israël zou worden uitgebreid tot de bezette gebieden door middel van een wijzigingsprotocol, dan zou dit ertoe leiden dat het verdrag met Israël direct doorwerkt naar het door Israël bezette gebied. Daarmee wordt Israël impliciet als rechtmatige bezetter van die gebieden erkend door Nederland, hetgeen in strijd is met het huidige buitenlandse beleid en een aantal resoluties van de VN Veiligheidsraad. Deze optie kan tevens de vraag oproepen om soortgelijke afspraken te maken met andere betwiste gebieden in de wereld, bijvoorbeeld de Westelijke Sahara in relatie tot Marokko, met het oog op gelijke behandeling.

Onderzoek SVB naar AOW-gerechtigden in door Israël bezette gebieden

- In het kader van het handhavingsbeleid heeft een periodieke risicoanalyse plaatsgevonden. Het bestand van het onderzoek omvat het totaal aan lopende AOW-uitkeringgerechtigden met een adres in de bezette gebieden, in totaal 49 personen. Onderstaande analyse is gebaseerd op de laatst ontvangen stand van zaken (4-2-2014, 15.00 uur)
- De gevalbehandeling is volledig afgerond. Alle betrokkenen waarbij sprake is van een wijziging van het recht hebben een beschikking ontvangen.
- SVB V&O (de afdeling oorlogsgetroffenen) stelt voor de mensen met een recht op een oorlogsgetroffenuitkering (WUV/WUBO) actief benaderen om hen te wijzen op mogelijke compensatie via de WUV/WUBO.

Cijfermatige analyse:

- Van de in totaal 49 personen is bij 20 personen het woonadres in bezet gebied bij de vaststelling onderkend en is de uitkering juist vastgesteld. Bij 28 personen is dat niet juist gebeurd. Eén persoon is inmiddels overleden (geen beschikking ontvangen).
- Van de 20 juist vastgestelde cases is er bij 5 personen sprake van een korting op het AOW-recht. De overige 15 zijn gehuwd met een partner boven de 65 (zij ontvangen dus al 50%), of vallen onder het overgangsrecht van de Wet BEU.
  - Bij 2 van de 5 personen met een korting geldt dat zij een recht hebben op een uitkering volgens de WUV/WUBO. Hier heeft mogelijk compensatie plaatsgevonden.
  - Bij de resterende 3 van de 5 personen is er sprake geweest van een verminderd recht tussen € 40 en € 277 per maand.
- Van de 28 onjuist vastgestelde cases is er bij 11 personen sprake van een korting op het AOW-recht. Van de overige 17 personen zonder korting zijn er 14 gehuwd met een partner boven de 65 (zij ontvangen dus al 50%), 3 personen zijn werkzaam in het algemeen belang (paters).
  - Voor 7 van de 11 betrokkenen geldt dat zij een recht hebben op een uitkering volgens de WUV/WUBO.
    - Voor 4 van deze 7 betrokkenen met korting kan de WUV/WUBO uitkering worden verhoogd, waarmee er waarschijnlijk geen inkomensachteruitgang optreedt (verlaging AOW wordt gecompenseerd door verhoging WUV/WUBO).
    - De overige 3 van deze 7 personen hebben vanwege hun oorlogsverleden wel een recht op WUV/WUBO uitkering, maar tot nu toe is hun inkomen te hoog om daadwerkelijk een betaling te ontvangen. De SVB verwacht dat - gezien het laatst bekende inkomen - de verlaging van de AOW niet alsnog zal leiden tot compensatie door uitbetaling van de WUV/WUBO. In dat geval is sprake van maximaal € 340 per maand nadeel (bij volledige AOW).
  - De andere 4 van de 11 personen - zonder recht op een oorlogsgetroffenuitkering - ondervinden ook financieel nadeel. Het nadeel ligt voor deze groep tussen € 272 en € 0,47 (geen van de betrokkenen ontvangt een volledige AOW).

		korting?		WUV/WUBO recht?		compensatie WUV/WUBO?			totaal financieel nadeel		
		nee	ja	nee	ja	nee	ja	nrb	ja	nee	nrb
overleden voor onderzoek	1	1	0								
juist behandeld (oude beschikkingen)	20	15	5	3	2	0	0	2	3	0	2
bandbreedte korting/mnd onjuist behandeld (nieuwe beschikkingen)	28	17	11	4	7	3	4	0	7	4	0
bandbreedte korting/mnd				€40 - €277							
totaal	49	33	16	7	9	3	4	2	10	4	2
				€1 - €272		max. €340					

In het verstrekte overzicht van AOW gerechtigden in bezet gebied (49) komen 24 personen voor met een Wuv-correspondentienummer. Aangezien een persoon niet meer in leven is en een in 2009 als inactief is geboekt, blijven er 22 over met bestaande materiële Wuv-rechten.

Onder deze 22 bevinden zich 7 personen met een financieel gevolg voor de AOW. Het gaat hier om verlagingen van minimaal 1 en maximaal 272 euro per maand. Van deze 7 zijn er 4 met een betaalbare Wuv-uitkering, waarvan er 1 met zekerheid succesvol een aanvraag kan indienen voor een nieuwe vaststelling van de uitkering, 1 mogelijk succes kan hebben en het bij de andere 2, gezien de beperkte verlaging van de AOW (1 euro en 21 euro), uitermate twijfelachtig is of zij de drempel voor een nieuwe vaststelling zullen halen. Bij de resterende 3 komt het recht op een Wuv-uitkering niet tot betaling en zal de verlaging van de AOW op zich ook niet leiden tot een betaalbare uitkering.

De overige 15 Wuv-gerechtigden zijn niet recentelijk aangeschreven, maar al (veel) eerder beoordeeld. In 9 gevallen is de AOW in het verleden al beperkt en bij de andere 6 is aangegeven dat er geen financiële gevolgen waren. De 9 aangepaste AOW-bedragen zijn op een na allen doorgevoerd in de jaren voorafgaand aan de fixering van de Wuv-uitkering op de inkomsten van 2008. Bij de persoon was aangegeven dat de beperking pas vanaf 01-06-2010 is ingevoerd, maar deze heeft geen recht op een inkomstenafhankelijke Wuv-uitkering (heeft het vaste-, niet inkomstenafhankelijke, bedrag aan niet meetbare invaliditeitskosten). Bij de vaststelling van de Wuv-uitkeringen die inkomstenafhankelijk zijn is in al deze gevallen dus in het verleden al rekening gehouden met een eventueel aangepast bedrag AOW pensioen.

De aandacht zal dus uit moeten gaan naar de 7 personen die recentelijk zijn geïnformeerd over een aanpassing van hun AOW pensioen. Twee daarvan krijgen een brief met een aanvraagformulier toegezonden omdat verwacht wordt dat de Wuv-uitkering op grond van de AOW aanpassing kan worden verhoogd. De overige vijf worden in meer algemene zin gewezen op de mogelijkheid om een nieuwe vaststelling aan te vragen, maar daarbij wordt tegelijkertijd aangegeven dat de aanpassing van de AOW op grond van de gegevens die bekend zijn op zichzelf niet zal leiden tot het verhogen en betaalbaar worden van de Wuv uitkering.

Brieven met formulier:

- [redacted] Art. 10 2E Wob, betaalbare uitkering, Aow € $\frac{A}{n}$ lager.
- [redacted] Art. 10 2E Wob, betaalbare uitkering, AOW € $\frac{A}{n}$ lager.

Brieven zonder formulier:

- [redacted] Art. 10 2E Wob, betaalbare uitkering, AOW € $\frac{A}{n}$ lager.
- [redacted] Art. 10 2E Wob, betaalbare uitkering, AOW € $\frac{A}{n}$ lager.
- [redacted] Art. 10 2E Wob, recht op uitkering die niet tot betaling komt, AOW € $\frac{A}{n}$ lager.
- [redacted] Art. 10 2E Wob, recht op uitkering die niet tot betaling komt, AOW € $\frac{A}{n}$ lager.
- [redacted] Art. 10 2E Wob, recht op uitkering die niet tot betaling komt, AOW € $\frac{A}{n}$ lager.

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

VERTROUWELIJK
Minister

Directie Uitvoeringsbeleid
en naleving
Afdeling Sturing ZBO's
Contactpersoon

nota

Korting AOW-gerechtigden Israël

Datum
20 februari 2014
Onze referentie

Akkoord SG/DG

1 Status nota

Ter beslissing

2 Aanleiding

Morgen (vrijdag 21 februari 09.45-10.00 uur) heeft u voorafgaand aan de MR een ingelast BPO met uw collega's van AZ, BuZa en VWS. Doel is om overeenstemming te bereiken over de wijze waarop wordt omgegaan met de korting op AOW-gerechtigden in de door Israël bezette gebieden. De bijgaande notitie schets de opties die na (hoog)ambtelijke bespreking nu voorliggen. De notitie is met de overige departementen afgestemd en wordt gelijkelijk aan betrokken bewindspersonen (AZ, BuZa, VWS en SZW) wordt voorgelegd.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn

- U wordt geadviseerd te kiezen voor optie 1. Wij schatten de beleidsmatige, financiële en politieke risico's van optie 2 fors groter in. Gezien de mogelijke ophef als gevolg van de eerste verminderde uitbetaling van AOW verzoek ik u, indien mogelijk, tot een besluit tijdens het hiervoor ingelaste BPO te komen.
- Na ommekomst van besluitvorming in het BPO zal een (passieve) woordvoeringslijn worden opgesteld.

4 Kernpunten

- U heeft eerder ingestemd met niet repareren van de kwestie, onder voorbehoud van instemming MP en Min Buza, en een zorgvuldig communicatietraject. Bij de ambtelijk afstemming hierover zijn op input van de beide departementen nog nieuwe opties onderzocht. Optie 2 in de beslissnotitie is daarvan het resultaat.
- Mede gezien het donderdagochtend gevoerde hoogambtelijk overleg mag verwacht worden dat Min BuZa het meest voorstander is van repareren.
- Ambtelijke signalen vanuit AZ en VWS geven aan dat zij optie 1 zullen adviseren. AZ heeft vooral zorg geult over het "in de vlek wrijven" en de communicatie; de verzachtende maatregelen zullen positief bijdragen aan hun oordeel. VWS ziet, hoewel zij geen nee zeggen tegen optie 2, toch forse risico's bij de uitvoering, zowel financieel als beleidsmatig.

- Groot voordeel bij optie 1 is ook dat de maatregelen (met name de coulanceperiode van zes maanden) ook positief uitwerken op de groep betrokkenen zonder oorlogsgetroffenenrecht. Het onderscheid tussen deze vier en de zeven oorlogsgetroffenen blijft inhoudelijk lastig te beargumenteren.
- Het is mogelijk dat Min BuZa nog een wetgevingsoptie suggereert die wellicht in de richting gaat van optie "werking wet BEU" uit bijlage 1. Gesproken werd over een mogelijke "discretionaire bevoegdheid" waarmee (de) beslissingen kunnen worden teruggedraaid. Zonder verdere duiding en juridische check is het lastig dit te beoordelen, maar evident is dat het risico op uitstraling groot is. Op een discretionaire bevoegdheid kan iedereen aanspraak maken. Het is aannemelijk dat ook de overige risico's die bij de BEU-optie benoemd van kracht blijven. Overigens heeft AZ ambtelijk steeds aangegeven wetgeving te willen vermijden.

Directie Uitvoeringsbeleid
en naleving
Afdeling Sturing ZBO's

Datum
20 februari 2014

Onze referentie

Beslisnotitie korting AOW-gerechtigden Israël door SVB

Aanleiding

De SVB heeft, in het kader van een periodieke risicoanalyse, in januari voor een aantal gerechtigden die woonachtig zijn in de door Israël bezette gebieden de AOW verlaagd naar een gehuwdenuitkering. Hoewel rechtmatig, deed de wijze waarop de SVB de beslissingen met betrokkenen heeft gecommuniceerd geen recht aan aanleiding, gevoeligheid van de materie en bijzondere doelgroep. Naast de persoonlijke gevolgen voor betrokkenen zijn negatieve publicitaire en diplomatieke gevolgen zeer wel denkbaar. Mede op verzoek van MP en Min BuZa is met maximale creativiteit gezocht naar oplossingen, in het bijzonder voor de groep oorlogsgetroffenen. Na interdepartementaal overleg blijven ons inziens twee reële wegen voorwaarts over, die hiermee gelijktijdig aan betrokken bewindspersonen (AZ, BuZa, VWS en SZW) worden voorgelegd.

Politieke context

- Het bovenliggende (internationale) probleem van de status van de bezette gebieden maakt dit tot een unieke casus. Voor betrokkenen geldt dat er geen Verdrag op hen ziet, maar dat een dergelijk verdrag ook niet kan worden gesloten.
- De nu genomen beschikkingen vloeien voort uit staand Nederlands beleid t.a.v. de export van uitkeringen. Handhaving op onrechtmatig verstrekte uitkeringen is een speerpunt van de regering. Vraag is of het wenselijk om voor één groep of land daarop een uitzondering te maken.
- Vanuit humanitaire overwegingen is hier sprake van een zeer kwetsbare en (in het geval van oorlogsgetroffenen) vaak goed georganiseerde doelgroep.
- Een stapeling van recente incidenten leidt reeds tot spanning op de relatie met Israël, de onderhavige kwestie kan daar in negatieve zin aan bijdragen. Dit schrijnt met het voornemen van de regering om de relatie te versterken.
- Hoewel tot nu toe er nog geen publiciteit over de kwestie is geweest, is dit risico niet te onderschatten. Het "in de vlek wrijven" kan echter ook ongewenste aandacht genereren. In dit verband kan nog gemeld dat voor rechthebbenden met een buitenlandse rekening de lagere AOW reeds is uitbetaald. Voor de personen met een NL bankrekening zal dat maandag 23-2 geschieden.
- Vanuit deze complexe context is de uitdaging om te bepalen of er meer risico's verbonden zijn aan niets doen en de eventuele publiciteit onder ogen te zien, of te pogen voor deze kleine groep getroffen een (beleidsmatig inconsistente) maatregel te treffen. Verder in deze notitie zijn beide opties van een voorlopige uitwerking voorzien, voor het goede begrip voorafgegaan door de impact op betrokkenen.
- In het proces van zoeken naar oplossingen is nog een drietal varianten gepasseerd, die vanwege de politieke en beleidsmatige risico's niet als een reëel alternatief worden beoordeeld. Omwille van de volledigheid vindt u deze opties in de bijlage.

Gevolgen betrokkenen

- In totaal elf personen hebben te maken met een financiële teruggang als gevolg van de beslissingen.
- Vier van deze elf zijn AOW-gerechtigden *zonder erkend oorlogsgetroffenenrecht*; hun nadeel bedraagt tussen €1 en €272 per maand. Voor de overige zeven geldt dat er in principe recht bestaat op een oorlogsgetroffenuitkering, die compensatie kan bieden voor het inkomensverlies.
- In drie van deze zeven gevallen is zeker dat dit niet het geval is, omdat zij een hoger inkomen hebben dan de garantie die de oorlogsgetroffenuitkering biedt (nihilisten). Bij de nihilisten komt het recht (ze zijn 'erkend') niet tot uitkering. Voor hen bedraagt het nadeel tussen de €8 en €61 per maand.

Optie 1: Niet individueel repareren en inzetten op communicatie en mitigerende maatregelen

- In deze optie blijven de uiteindelijke kortingen voor alle gevallen bestaan. Wel zal de SVB aanvullende beschikkingen sturen waarmee het financiële effect van de korting met 6 maanden wordt uitgesteld. Betrokkenen krijgen zo de kans om zich op het inkomensverlies voor te bereiden. De beleidsregels van de SVB bieden daartoe de mogelijkheid als de betrokkene niet te

verwijten valt dat te hoog is vastgesteld. Dit geldt óók voor de vier personen zonder oorlogsgetroffenenrecht.

- Met het uitstellen van het materiële effect ontstaat ook tijd om het verhaal achter de beslissingen aan betrokkene en Israëliische autoriteiten goed uit te leggen. Een goede communicatiestrategie is in dit scenario van groot belang. SVB heeft hierin de lead, in afstemming met de ambassade en directie(s) Communicatie van de departementen. Elementen die in de boodschap een rol kunnen spelen zijn:
  - Begrip voor de bijzondere situatie en gevolgen.
  - Het gaat hier om een nieuwe controle, onderdeel van reguliere handhaving. De SVB doet jaarlijks in diverse landen onderzoek.
  - Voor alle rechthebbenden in niet-Verdragslanden geldt dat slechts gehuwden-AOW wordt uitgekeerd.
- Een verzachting van de beschikkingen zou mede gezocht kunnen worden in een intensivering van de collectieve voorzieningen voor de Nederlandse oorlogsgetroffenen in Israël. Grosso modo zijn hierin twee wegen te bewandelen (of een combi van beiden):
  - Tbv de intramurale voorzieningen (bv Beth Juliana of Beth Joles). Er bestaan op dit moment vanuit de Nederlandse overheid geen financiële relaties met deze instellingen.
  - Tbv de extramurale voorziening ELAH. Elah is een centrum voor psycho-sociale begeleiding van uit Nederland afkomstigen en hun families. Elah bestaat circa 30 jaar en is in Israël een uniek concept dat de Israëliische autoriteiten de afgelopen jaren aan het ontdekken zijn, tbv andere doelgroepen. In 2013 betrof de verdeling van klantcontacten van Elah tweedee eerste generatie vs een derde tweede generatie. Elah heeft in Nederland de Stichting Elah Nederland (STEN), weer leven ingeblazen omdat de MAROR-gelden uitgeput raken. In de Raad van Advies van STEN is het joodse krachtenveld in Nederland breed vertegenwoordigd (zie bijlage 2).
  - De VWS-bijdrage aan ELAH (via de SVB) bedraagt 80.000 euro/jaar tot en met 2017. Een verlenging van die periode zou de doorontwikkeling / continuïteit van zorg zonder meer ten goede komen.

Optie 2: Reparatie door toekennen van een tegemoetkoming binnen de WUV/WUBO

- Naast de inkomensafhankelijke uitkering kent de WUV vergoedingen en tegemoetkomingen voor kosten (ult ziekten of gebreken). Met een maandelijkse vergoeding zou het *technisch gesproken* mogelijk zijn om een compensatie te betalen. De aanleiding voor de compensatie ligt echter niet in ziekten of gebreken die op de vervolging zijn terug te voeren. De huidige beleidsregels voorzien hierin niet. Er zou een nieuwe beleidsregel moeten worden opgesteld.
- Met deze maatregel worden de 4 getroffen personen zonder oorlogsgetroffenenrecht niet bereikt. In die denkbare zou voorzien worden in compensatie voor de 3 "nihilisten", wiens oorlogsgetroffenenrecht niet tot uitbetaling komt.
- Nihilisten zijn erkende oorlogsgetroffenen met een 'overig' inkomen (dus buiten pensioen of uitkering volgens de oorlogswetten) dat hoger ligt dan het door de SVB berekende garantie-inkomen volgens de systematiek van de oorlogswetten. De oorlogswetten fungeren voor deze personen als een soort vangnet voor het geval het 'overig' inkomen in de toekomst daalt onder het garantie-inkomen. Het 'garantie-inkomen' is afhankelijk van het verdiende inkomen voor de oorlogscalamiteit en van de huishoudsamenstelling (uitkeringspercentages).
- Deze optie vereist nog veel nadere uitwerking met een uiterst onzekere uitkomst (rechtmatigheid). Zo is nog niet duidelijk om hoeveel gevallen in niet-Verdragslanden het gaat waarin (in het verleden) financieel nadeel is opgetreden (wellicht enkele tientallen). Dit heeft de SVB nog in onderzoek. Ook zal een keuze moeten worden gemaakt over de mate van terugwerking.

Belangrijke aspecten:

- Een mogelijke grond kan zijn om te compenseren om humanitaire redenen. Een goede afbakening van dit begrip en de doelgroep is belangrijk om een bredere uitstraling op aanspraken (*compensatie voor inkomensverlies*) te voorkomen. Publicitair kwetsbaar hierin is het feit dat het recht niet tot uitkering komt omdat betrokkenen een te hoog inkomen hebben.
- Beleidsregels zijn openbaar, het risico op publiciteit is daarmee aanwezig. Een goed antwoord op de vraag "Waarom nu?" is noodzakelijk. Hoewel hier een uitvoeringstechnische oplossing

wordt gekozen zal politieke verantwoordelijkheid ingeval van ruchtbaarheid niet te vermijden zijn.

- Compensatie door een beleidsregel in de oorlogswetten van een lagere AOW voor nihilisten in niet-verdragslanden kan niet beperkt blijven tot bewoners van de door Israël bezette gebieden. Al eerdere doorgevoerde kortingen van de AOW in verband met de Wet BEU in andere landen dan door Israël bezette gebieden zullen gerepareerd moeten worden. Budgettaire consequenties nog nader te bepalen.
- Compensatie door een beleidsregel in de oorlogswetten van een lagere AOW voor nihilisten in niet-verdragslanden zal ook betekenen dat op grond van het gelijkheidsbeginsel de nihilisten (enkele duizenden is de schatting) in Nederland een heroverweging zullen vragen. Immers, de grondslag voor het niet tot uitkering komen van de wettelijke erkenning van oorlogsgetroffene, verandert. Dit heeft majeure financiële consequenties.
- Compensatie van een AOW korting via een **periodieke uitkering** op grond van de oorlogswetten, zelfs als het gaat om nihilisten, brengt een wezensvreemd element in de oorlogswetten. Je compenseert **binnen** de oorlogswetten een inkomenseffect als gevolg van wijzigingen in een ander domein **buiten** de gedegen systematiek van de oorlogswetten om: al sinds 1947 is die systematiek een heel stevig en consistent bouwwerk.

Bijlage 1: Overige onderzochte opties (in het kort)

- Werking Wet BEU wijzigen en SVB verzoeken te anticiperen op een wetswijziging:
Hierbij wordt in de AOW een uitzondering op de werking van de Wet BEU gemaakt voor oorlogsgetroffenen. In afwachting van de wetswijziging trekt SVB de beslissingen in. De meest beperkte optie om deze grondslag voor uitzondering te creëren ligt in het opnemen van een uitzondering bij de AOW voor niet-verdragslanden, ingeperkt tot rechthebbenden WUV/WUBO, met in ieder geval *mogelijkheid* tot handhaving (marginale toets).

Belangrijkste aspecten:

- Vergt wetgevingstraject inclusief melden anticiperen met bijbehorende zichtbaarheid.
- Zal daarom voor alle niet-verdragslanden moeten gelden. Beperking tot de nu getroffen groep is politiek en juridisch niet realistisch.
- Adequate handhaving wereldwijd is nauwelijks uitvoerbaar.
- Hogere uitkerings- en uitvoeringslasten.
- Risico van uitstraling op andere groepen en wetten; verruiming van de export.

Conclusie Negatief advies: optie kent hoge politieke (zichtbaarheid, waarom nu, waarom hiervoor) en financiële risico's. Doet niets voor niet-oorlogsgetroffenen. Risico van meer export zonder adequate handhaving staat haaks op huidig beleid.

- Mogelijkheden binnen de WUV/WUBO om een (coulancehalve) uitkering toe te kennen:
Afwijken voor de betreffende gevallen (waarin het recht niet tot uitbetaling komt vanwege te hoge overige Inkomsten) doet afbreuk aan het principe van een inkomensaanvullende uitkering (korting bestaande inkomsten). De wet zelf bevat geen discretionaire bevoegdheden.

Conclusie Negatief advies: biedt geen mogelijkheden zonder wetgeving of risico op ondermijnen grondslag van de wetten.

- Oprekken van de beleidsregel SVB ten tijde van de inwerkingtreding BEU (2003) voor onderhandelde, maar nog niet ondertekende verdragen:

Nederland zou op enig moment een verdrag kunnen sluiten dat ziet op het gebied waar de betreffende personen wonen (na erkenning van de Palestijnse staat). In afwachting van een dergelijk verdrag bestaat er toch recht op uitkering.

Belangrijkste aspecten:

- Er is geen uitonderhandelde verdragtekst waarop geanticipeerd kan worden.
- In een dergelijk verdrag zou een exportbepaling opgenomen moeten worden die terugwerkt t/m **1 januari 2003** (ter dekking contra-legem uitvoering).
- De houding van de Kamer t.o.v. een verdrag met exportbepalingen is onzeker.
- Praktische uitvoerbaarheid van het verdrag (daadwerkelijke controle) is dubieus.
- Territoriumgebonden oplossing die kan worden uitgelegd als medewerking aan het in stand houden van de nederzettingen.

Conclusie Negatief advies: de bedoelde beleidsregel ziet niet op situaties waarin in het geheel nog geen verdragstekst bestaat. Ook betekent deze optie dat Nederland het standpunt inneemt dat het op termijn de Palestijnse staat zal erkennen. Praktisch is handhaven in de nederzettingen niet mogelijk, die staan immers onder controle van Israël.

- Bezette gebieden rekenen tot verdrag met Israël: Dit vergt uitbreiding van de definitie van 'grondgebied' in het bilaterale sociale zekerheidsverdrag met Israël.

Belangrijkste aspecten:

- Territoriumgebonden oplossing die in strijd is met het internationaal recht. Grote politieke en juridische risico's door de impliciete erkenning van Israël als rechtmatige bezetter.
- Risico op soortgelijke afspraken met andere betwiste gebieden in de wereld.

Conclusie Negatief advies: Israël erkennen als rechtmatige bezetter handelt in strijd met het huidige buitenlandse beleid en een aantal resoluties van de VN. Vergt ook uitleg aan het parlement waarom nu een andere invulling van het grondgebiedbegrip wordt gekozen.

Bijlage 2: Raad van Advies STEN:

•
•
•
•
•
•
•
•
•
•

SVB Roermond
Postbus 1244
6040 KE Roermond
Nederland
Bezoekadres:
Laurentiusplein 8
Telefoon +31 (0)475 36 80 10
Fax (0475) 36 86 09
www.svb.nl

Art. 10 2E Wob

datum
21 februari 2014

burgerservicenummer
2276.13.806

behandeld door
Mw. Art. 10 2E Wob

telefoonnummer
+31 (0)475 Art. 10

onderwerp: uw AOW-pensioen

Geachte mevrouw Art. 10 2E Wob

U heeft onlangs een brief van ons ontvangen over het verlagen van uw AOW-pensioen vanaf 1 februari 2014. Wij kunnen ons voorstellen dat deze brief u onaangenaam heeft verrast. Wij bieden u hiervoor onze verontschuldigingen aan. Wij stellen de in die brief genoemde verlaging voornamelijk met een jaar uit.

Wij zullen uw pensioen met ingang van de maand maart 2014 weer terugbrengen tot het niveau van januari 2014. Helaas is het voor ons niet mogelijk uw pensioen over de maand februari 2014 aan te passen. De nabetaaling over de maand februari 2014 zullen wij zo spoedig mogelijk aan u overmaken.

Hoe u bezwaar kunt maken tegen onze beslissing

U kunt binnen zes weken schriftelijk bezwaar maken tegen onze beslissing. Voor u dit doet, vragen wij u ons eerst te bellen. Misschien kan een gesprek u verder helpen en blijkt een bezwaarschrift niet nodig te zijn.

Wilt u toch een bezwaarschrift sturen? Zorgt u er dan voor dat uw ondertekende brief voor 5 april 2014 bij uw SVB-kantoor is ontvangen. Stuur uw bezwaarschrift op tijd, anders kunnen wij uw bezwaar niet behandelen. Kijk voor meer informatie over bezwaar op www.svb.nl/aow (onder 'Rechten en plichten') en in de brochure 'Als u het niet eens bent met de SVB'

Met vriendelijke groet,
Sociale Verzekeringsbank

VERTROUWELIJK
MinisterDirectie Uitvoeringbeleid
en naleving
Afdeling Sturing ZBO's
Contactpersoon

nota

Korting AOW-gerechtigden Israël

Datum
27 februari 2014
Onze referentie
2014-0000032496

Akkoord SG/DC

1 Status nota

Ter informatie

2 Aanleiding

Afgelopen vrijdag (21 februari) hebben u en uw collega's van AZ, BuZa en VWS overeenstemming bereikt over de wijze waarop wordt omgegaan met de korting op AOW-gerechtigden in de door Israël bezette gebieden. Betrokkenen krijgen een jaar uitstel van de werking van de korting (met uitleg via de ambassade). Tegelijkertijd zullen betrokken departementen deze tijd gebruiken om meer structurele oplossingen te onderzoeken. Met bijgaande nota wordt u op de hoogte gebracht over de recente ontwikkelingen. Min. Buza wordt langs dezelfde lijn geïnformeerd. Met VWS is ambtelijke afstemming geweest.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn

- Nota is ter informatie

4 Kernpunten

- SVB heeft de brieven conform verzoek uw verzoek aangepast in "vooralsnog 1 jaar" (ipv in beginsel) en verzonden. De lijst aangeschrevenen is aan de ambassade in Tel Aviv geleverd. Vanaf zondag (23 februari) heeft de ambassade alle aangeschrevenen gesproken. Reacties waren "vriendelijk en positief".
- Maandagmiddag laat meldde de ambassade contact te hebben gehad met een mevrouw in Israël, die van haar vriendin over het jaar uitstel had gehoord, en zich afvroeg waarom zij dat niet kreeg. Ook was de ambassade gebeld door het Europees Parlementslid Bas Belder (SGP), tevens Voorzitter van de EP-delegatie voor relaties met Israël, over hetzelfde geval.
- De ambassade heeft afgesproken de kwestie uit te (laten) zoeken. De heer Belder heeft daarop toegezegd vertrouwelijk met de kwestie om te zullen gaan. De ambassade heeft - na afstemming met SZW - contact gelegd met betrokkene, met de melding dat het in onderzoek is, en dat zij indien gelijk uiteraard ook gelijk behandeld zal worden.

- De "melder" betreft een geval waar de AOW vaststelling per december is uitgegaan en waarvan het adres in bezet gebied is onderkend. Dat valt ná de query (statisch) waarop het onderzoek gebaseerd was en vóór de ruchtbaarheid ontstaan door de beschikkingen vanuit het onderzoek.
- SVB heeft na nader onderzoek Inzicht gegeven in hoeveel gevallen er sinds de query nog (gekort) zijn vastgesteld, op basis van wonen in de bezette gebieden. Dat zijn er twee, inclusief de "melder". Naar beste vermogen zijn nu alle gevallen in beeld. Voor het moment worden nieuwe beschikkingen aangehouden.
- De ambassade heeft de mevrouw die zich gemeld inmiddels met dezelfde boodschap als de eerdere groep betrokkenen gebeld. Ook zij zal een vervolgbrief met uitstel van een jaar ontvangen. Die is vandaag verstuurd. De ambassade zal EP-lid Belder over de afwikkeling informeren en de vinger goed aan de pols houden. Laatste nieuws vanuit de ambassade is dat "alles op moment rustig voelt".
- Inzet is ook voor het tweede (niet gemelde) geval en bij toekomstige gevallen dezelfde procedure te hanteren. SVB is hiertoe ook bereid. Verschil met de overige gevallen is dat de voor het uitstel gehanteerde beleidsregel ziet op fouten door het bestuursorgaan, en daarvan is hier geen sprake. De oplossing wordt nu gezocht in een maximale interpretatie van de beleidsregels. Mogelijk is nog wel een brief vanuit het departement nodig (ambtelijk dan wel bestuurlijk nog te bezien). Zo wordt (vooralsnog een jaar) rust gecreëerd waarin naar meer structurele oplossingen gezocht kan worden.
- De startbijeenkomst voor dit juridische traject vindt plaats op 12 maart aanstaande. In ieder geval zullen BuZa, VWS en SZW hieraan deelnemen. AZ heeft de uitnodiging nog in beraad.
- Ten behoeve van dit proces zal de SVB nog een indicatie opstellen van het aantal mensen dat het komende jaar de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt en een woonadres (nu) heeft in bezet gebied. Gezien de historische ontwikkeling lijkt een tiental of daaromtrent aannemelijk.
- Directie Communicatie heeft met BuZa, VWS en SVB afgesproken dat alle vragen via SZW lopen. Tot nu toe hebben ons geen vragen bereikt.

Directie Uitvoeringsbeleid
en naleving
Afdeling Sturing ZBO <

Datum
27 februari 2014

Onze referentie
2014 0000012496

Memo

Aan: Art. 10 2E Wob
 Van: Art. 10 2E Wob
 Datum: 28 February 2014

Betreft: Verlaging pensioenen

Beste Art. 10
2E

Gisteren spraken we over de verlaging van pensioenen voor personen wonend in bezet gebied in Israël. Daarbij was met name de vraag hoe we om zullen gaan met nieuwe aanvragen en met twee nog niet opgeloste bekende gevallen, Art. 10 2E Wob.

Onderzoek leert dat er, voor zover wij het kunnen overzien, de komende maanden één nieuwe aanvraag te verwachten is. Het betreft hier een toekomstige gerechtigde die een gezamenlijk huishouden voert met een ander 65+-er, zodat er een maximaal recht van 50% bestaat. Deze aanvraag levert dus geen BEU-probleem op. Op korte termijn is er voor nieuwe gevallen dus geen noodzaak om op zoek te gaan naar een "nieuwe" handelwijze.

Wat de twee bekende gevallen betreft, is aan Art. 10 2E Wob inmiddels toegezegd dat zij op gelijke wijze behandeld zal worden als de eerdere gevallen en dus voornamelijk voor een jaar ongekort de "hoge" AOW zal ontvangen. In haar geval is gebleken dat een vergelijkbare fout is gemaakt als in de andere gevallen. In het geval van Art. 10 2E Wnh is geen fout gemaakt. Aan hem is van het begin af aan (terecht) geen toeslag betaald. Art. 10 2E Wnh heeft daartegen geen actie ondernomen en heeft zich nu ook niet zelf gemeld. Hij is in de bestandsvergelijking naar boven gekomen. Nu betrokken niet zelf heeft aangegeven dat er aanleiding zou zijn hem anders te behandelen dan we tot nog toe hebben gedaan, lijkt er op dit moment geen aanleiding om ten aanzien van hem ambtshalve andere besluiten te nemen dan tot nog toe is gebeurd.

Het bovenstaande maakt dat ik wil voorstellen om op dit moment even geen verder actie te ondernemen als het gaat om nieuwe gevallen en in het geval van Art. 10 2E Wnh.

Wel is het zaak om scherp in de gaten te houden of er zich in de bestaande dossiers ontwikkelingen voordoen, of dat er toch nieuwe aanvragen van bij ons nog onbekende personen worden ingediend. Onze vestiging in Roermond zal daarom alle ontwikkelingen met betrekking tot de bezette gebieden onmiddellijk opschalen naar mijn directie. Mocht zich iets dergelijks voordoen, dan zal ik per ommekeer contact met jullie opnemen, zodat we kunnen overleggen over de wijze van handelen.

Voor de langere termijn zal politieke besluitvorming plaats moeten vinden. Ik zou, voor zover mogelijk, op snelle besluitvorming willen aandringen. Hoe eerder helderheid bestaat, hoe eerder het voor ons mogelijk is om daar op te anticiperen. En mocht de besluitvorming er toe leiden dat na ommekomst van het overgangsjaar alsnog een verlaging van de betaling van pensioenen en/of toeslagen moet plaatsvinden, dan is het zaak dat wij alle betrokkenen tijdig informeren.

Mocht er zich voordoen dat de politieke besluitvorming helder is, onverhoopt een geval voordoen dat vraagt om een oplossing die niet past binnen de huidige regels en beleid, dan zullen wij op basis van een brief van de bewindspersoon uiteraard handelen conform het verzoek van de bewindspersoon.

Art. 10 2E Wob

Memo

Aan: [Art. 10 2E Wob] /RvB, [Art. 10 2E Wob] /DDV, [Art. 10 2E Wob] /DJZ en [Art. 10 2E Wob]
[Art. 10 2E Wob] /SEB

Van: [Art. 10 2E Wob], cluster Internationaal SEB

CC: [Art. 10 2E Wob] /V&O, [Art. 10 2E Wob] /DJZ, [Art. 10 2E Wob] /SEB

Datum: 7 maart 2014

Stuknummer: SEB/IZ-2014

Betreft: Verslag evaluatie Israël 3 maart 2014

Op maandag 3 maart 2014 is de "situatie Israël" geëvalueerd. De casus: terwijl SEB in januari 2014 in Israël met het Israëliëse zusterorgaan en de Nederlandse ambassade een mogelijk onderzoek in Israël door het Controleteam Buitenland besprak, handelde locatie Roermond gevallen af die hen door CS&O/OC was opgestuurd. Het betrof een groep klanten die wonen in bezet gebied maar niet eerder door locatie Roermond waren onderkend. Eén klant nam naar aanleiding van de brief waarin stond dat haar pensioen verlaagd zou worden contact op met de Nederlandse ambassade die op haar beurt contact opnam met MinBuZA en die met SZW. Dit heeft geleid tot hoog ambtelijk overleg tussen SZW en MinBuZA en heeft er uiteindelijk toe geleid dat de SVB een overgangsregeling van toepassing heeft verklaard van één jaar en de klanten die het betrof een herstelbrief heeft gestuurd. Tijdens de evaluatie is in aanwezigheid van [Art. 10 2E Wob] /SZW stilgestaan bij de leer- en verbeterpunten voor de SVB (en SZW).

De hierna volgende opmerkingen worden door de deelnemers aan het overleg in onderlinge samenwerking zo spoedig mogelijk opgepakt.

Regievoering

De regie in dit soort politiek gevoelige zaken ligt bij SEB. Hoe groot de druk vanuit SZW ook mag zijn, SEB moet tijd afdwingen om intern partijen bijeen te brengen en het juiste feiten- en cijfer(!)materiaal te verzamelen.

- Stel vanaf dag 1 een team samen waarin de belangrijkste partijen, afhankelijk van de casus, zijn vertegenwoordigd;
- Dwing bij SZW tijd af om te voorkomen dat onder druk verkeerde en/of onvoldoende afgestemde informatie wordt gegeven;
- Zorg dat SEB de regie houdt en dat SZW niet zelf buiten SEB contact opneemt met collega's in de organisatie;
- Zorg dat SEB z.s.m. het juiste feiten- en cijfermateriaal verzameld;
- Beoordeel secuur welke cijfers in welke vorm met derden (SZW) worden gedeeld.

Contacten met SZW

Er werd vanuit SZW grote druk gezet op dit dossier. SZW dwong aan op het vrijgeven van de lijst met gevallen waarop locatie Roermond haar beslissing had gebaseerd.

- Zorg voor regie vanuit één contactpersoon bij SEB. Communiceer duidelijk naar SZW als deze contactpersoon tijdelijk wordt vervangen door een collega;
- Maak duidelijk afspraken over de communicatie: de contactpersoon bij SEB is verantwoordelijk voor de woordvoering richting SZW. SZW dient alleen met deze contactpersoon te communiceren;
- Zie verder onder 'regievoering'.

Gevalsbehandeling SVB

De Minister van SZW had forse kritiek op de toonzetting van de brief waarin de SVB aankondigde pensioenen te verlagen: niet empathisch en getuigen van onvoldoende politiek gevoel. Gevallen AOW in combinatie WUV/WUBO werden niet als één dossier behandeld.

- De SVB moet in dit soort gevallen op de klant én situatie toegespitste brieven versturen waarin de beslissing van de SVB in een context wordt geschetst;
- De gevalsbehandeling van de locaties waar samenloop zich voordoet (locatie Roermond/Israël en Indonesië, Nijmegen/Australië en Nieuw-Zeeland, Deventer/Canada en Groningen/VS) moet beter worden afgestemd op die van V&O Leiden. Gevallen waarin de AOW samenloopt met WUV/WUBO moeten als één dossier worden behandeld;
- Om dit te bereiken moet bij de locaties - bijvoorbeeld door middel van een aantekening in het systeem – bekend zijn dat een AOW samenloopt met een WUV/WUBO-dossier bij V&O Leiden.

Vervolg

SZW gaat zo spoedig mogelijk in overleg met VWS en MinBuZa kijken of klanten die wonen in de bezette gebieden toch ongekort hun pensioen of uitkering toegekend kunnen krijgen. SZW/BZ overweegt dit middels wetgeving te realiseren. SZW ziet het liefst dat de SVB nieuwe gevallen die zich voordoen - (toekomstige) klant woont in bezet gebied hetgeen gevolgen heeft voor de hoogte van zijn AOW of Anw – ongekort toekent. In de Beleidsregels SVB wordt een kleine opening geboden voor het toepassen van een overgangstermijn langer dan 1 jaar. Dit is door SZW/BZ aangegrepen om de SVB een dergelijke termijn te laten gebruiken.

Afspraken voor de korte termijn:

- Alle nieuwe toekenningen en mutaties in relatie tot de bezette gebieden lopen via DJZ;
- DJZ informeert locatie Roermond over deze handelwijze (via ^{Art. 10 2E} ^{Wob} en locatiemanager ^{Art. 10 2E} ^{Wob});
- DJZ komt vóór het Directeurenoverleg SZW/SVB op 18 maart met een memo waarin staat beschreven hoe de SVB meent om te gaan met toekenningen/mutaties nieuwe gevallen en of en zo ja welk standpunt van SZW hierin wordt verwacht;
- De beleidsregels screenen op dergelijke "dode letters" als "langer dan 1 jaar";
- SEB neemt contact op met ^{Art. 10 2E} ^{Wob}, directeur Internationale Zaken van SZW om met SZW inzicht te krijgen in mogelijke risicolanden en hoe hierin te handelen en informeert DDV hierover;
- SEB en DDV zetten een intern "internationaal" netwerk op waarbij ook andere onderdelen van de organisatie worden betrokken. Dit met het doel met elkaar kennis te delen, wederzijds informatie te kunnen 'halen en brengen' en in situaties zoals in deze memo beschreven snel te kunnen schakelen.

Memo

Aan: Art. 10 2EWob, Rvb
Van: Art. 10 2EWob, DJZ
Datum: 10 maart 2014

Betreft: Westelijke Jordaanoever en Oost Jeruzalem: toepassing Wet BEU

Samenvatting en aanbeveling handelwijze

Het verdrag inzake sociale zekerheid tussen Nederland en Israël heeft geen betrekking op de Westelijke Jordaanoever en Oost Jeruzalem. Van de 18 dossiers waarin dit feit van materieel belang is, heeft de SVB in 12 dossiers miskend dat de betrokkene woonachtig is in die gebieden zodat een foutieve toekenning van AOW-pensioen heeft plaatsgevonden (in één geval werd de weigering van de AOW-toeslag verkeerd gemotiveerd). Bij alle op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem wonende AOW-gerechtigden wordt ten onrechte de Koopkrachttegemoetkoming oudere belastingplichtigen (KOB) uitbetaald. Om tot herstel van de ontstane situatie te komen wordt de volgende handelwijze voorgesteld.

Lopende incorrecte dossiers

Bij de correctie van de foutief behandelde dossiers spelen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en met name het rechtszekerheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel en het gelijkheidsbeginsel. Op basis van de eerste twee beginselen moet bij het herstel van fouten aan de belanghebbenden een gewenningsperiode worden gegund. Deze actie is reeds ondernomen ten aanzien van 11 dossiers. In een dossier dient de motivering van een besluit te worden gecorrigeerd (waarschijnlijk zonder materieel gevolg).

Nieuwe en oude correcte dossiers

Vanwege de verhouding tussen incorrect toegekende pensioenen en correct toegekende pensioenen kan het gelijkheidsbeginsel in beginsel dwingen tot de behandeling van de correct toegekende pensioenen op dezelfde wijze als de incorrect toegekende pensioenen. Deze gelijke behandeling kan niet worden beperkt tot uitsluitend nieuwe toekenningen aangezien de SVB precies weet welke dossiers betrokken zijn. Voorgesteld wordt om de lopende uitkeringen daarom met terugwerkende kracht tot 1 januari 2014 te verhogen. In deze dossiers kunnen vervolgens de pensioenen worden verlaagd op hetzelfde moment als bij de incorrect behandelde dossiers.

KOB

De KOB kan worden ingetrokken per 1 januari 2015 als de KOB op die datum opgaat in de huishoudentoeslag. Belanghebbenden moeten tijdig worden geïnformeerd. De onderhavige belanghebbenden worden dan hetzelfde behandeld als andere belanghebbenden die de KOB verliezen en geen huishoudentoeslag krijgen. Als de KOB niet wordt vervangen door de huishoudentoeslag kan de KOB tegelijkertijd met de verlaging van de AOW worden ingetrokken in alle gevallen (dus ook waar geen incorrecte AOW loopt). Uiteraard dient ook hier tijdig te worden geïnformeerd.

Communicatie

De voorgestelde handelwijze komt tegemoet aan de gevoeligheden van het dossier en laat zich goed communiceren. Bovendien wordt door proactief optreden vermeden dat de SVB telkens opnieuw tegemoet moet komen aan verzoeken van belanghebbenden of externe organisaties.

Algemeen kader Wet BEU en Israël

Het regime dat in de sociale verzekeringen is opgenomen door de Wet Beperking Export Uitkeringen (Wet BEU) bedoelt de export van uitkeringen afhankelijk te maken van de vraag of middels een verdrag is geregeld dat in een land handhaving op de rechtmatige betaling van uitkeringen kan plaatsvinden. Indien met een land geen handhavingsverdrag is gesloten dan leidt de Wet BEU ertoe dat het recht op AOW-pensioen in alle gevallen wordt gemaximeerd op het niveau van een gehuwdenpensioen, i.e. 50% WML. In geval van een ongehuwde bestaat derhalve geen recht op een ongehuwdenpensioen van maximaal 70% WML. Een gehuwde met een jongere partner heeft geen recht op toeslag. Voor andere uitkeringen dan het AOW-pensioen geldt dat daarop geen recht bestaat in een land waarmee geen handhavingsverdrag is gesloten. De geschetste gevolgen van de Wet BEU kunnen ten aanzien van bepaalde categorieën personen, bijvoorbeeld personen die werkzaamheden in het algemeen belang verrichten, terzijde worden gesteld door een besluit van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Daarnaast geldt de Wet BEU niet voor hen die op 31 december 1999 recht hebben op een uitkering en dit op 19 december 2005 nog hebben.

Er is een verdrag inzake sociale zekerheid tussen Nederland en Israël op grond waarvan de export van uitkeringen naar Israël zonder beperkingen plaatsvindt. De Westelijke Jordanoever en Oost Jeruzalem worden echter niet als grondgebied van de staat Israël beschouwd zodat het socialezekerheidsverdrag niet van toepassing is in deze gebieden. Dit blijkt onder meer uit een brief van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het grondgebied van Israël¹ en een briefwisseling uit 2008 tussen de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Minister van Buitenlandse Zaken. Dit betekent dat de SVB in geval van personen woonachtig op de Westelijke Jordanoever of in Oost Jeruzalem onverminderd de export van uitkeringen naar deze gebieden moet beperken conform de Wet BEU.

Geconstateerd is dat de SVB in een aantal dossiers heeft miskend dat een betrokkene woonachtig is op de Westelijke Jordanoever of in Oost Jeruzalem. De vraag is welke gevolgen de SVB hieraan moet verbinden. Om deze vraag te beantwoorden moet eerst worden gekeken welke feiten zich hebben voorgedaan. Daarna worden opties voor herstel van de ontstane situatie geschetst.

AOW

De totale groep uitkeringsgerechtigde klanten van de SVB op de Westelijke Jordanoever en in Oost Jeruzalem bestaat uit 51 individuen.² Er zijn 2 gerechtigden op een Anw-uitkering en 49 AOW-gerechtigden. Van de AOW-gerechtigden zijn er 25 gehuwd met een partner van de pensioengerechtigde leeftijd, 3 zijn gehuwd met een jongere partner en er zijn 21 ongehuwden. De 2 Anw-gerechtigden en 3 ongehuwde AOW-gerechtigden vallen onder het overgangsrecht. Tevens zijn 3 ongehuwden werkzaam in het algemeen belang zodat geen exportbeperking geldt. De 25 gehuwde AOW-gerechtigden met een partner van de pensioengerechtigde leeftijd zien hun pensioen evenmin beperkt worden door de Wet BEU. Dit betekent dat er 18 personen overblijven voor wie een materiële exportbeperking kan gelden. Van deze 18 personen zijn er 12 foutief behandeld. In 11 gevallen is een AOW-pensioen foutief toegekend. In één geval is foutief medegegeeld dat geen toeslag kan worden toegekend vanwege een te hoog inkomen.³ De 6 correct toegekende gevallen betreffen 4 ongehuwden die een pensioen berekend naar maximaal 50% WML ontvangen en 2 gehuwden met een partner jonger dan 65 aan wie een toeslag is geweigerd vanwege de exportbeperking. Onderstaande tabel geeft een schematische weergave.

¹ Brief van 15 februari 1999, SV/GSV/98/28261

² 48 daarvan komen voor op een overzicht dat medio 2013 is opgemaakt (de in 2013 overleden persoon laat ik buiten beschouwing). Sedertdien hebben twee nieuwe toekenningen plaatsgevonden.

³ Zolang de foutieve motivering voor de weigering van de toeslag niet is hersteld, kan bij verlaging van het inkomen niet onmiddellijk toepassing worden gegeven aan de Wet BEU.

Uitkeringsgerechtigde	aantal	exportbeperking	exportbeperking correct toegepast
Anw overgangsrecht	2	Nee	n.v.t.
AOW gehuwd met pg partner	25	Nee	n.v.t.
AOW gehuwd jongere partner / toeslag geweigerd op basis van inkomen	1	Nee	Nee
AOW gehuwd jongere partner / toeslag geweigerd vanwege exportbeperking	2	Ja	Ja
AOW ongehuwd overgangsrecht	3	Nee	n.v.t.
AOW ongehuwd werkzaamheden in het algemeen belang	3	Nee	n.v.t.
AOW ongehuwd	11	Ja	Nee
AOW ongehuwd met exportbeperking	4	Ja	Ja

KOB

Bij de onderhavige groep AOW-gerechtigden is in alle gevallen ten onrechte overgegaan tot betaling van de KOB. Omdat voor de bezette gebieden geen aparte landcode in het AOW-systeem bestaat, kan de KOB-betaling aan klanten in de bezette gebieden op dit moment niet worden voorkomen. Om de betaling van KOB te stoppen zal derhalve een aanpassing van het systeem moeten plaatsvinden

Oorlogsgetroffenen

Ongeveer de helft van de AOW-gerechtigden heeft een uitkering voor oorlogsgetroffenen. Deze uitkering wordt niet beïnvloed door de Wet BEU zodat niet van belang is waar een betrokkene woont. De uitkering voor oorlogsgetroffenen is derhalve vanuit juridisch perspectief niet van belang voor de vraag op welke wijze de ontstane situatie wordt hersteld.

Opties voor herstel

Algemene noties

Bij het herstel van de ontstane situatie moeten de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht worden genomen. Met name de beginselen van rechtszekerheid, vertrouwen gelijkheid spelen een rol. Het rechtszekerheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel houden in dat de burger erop moet kunnen vertrouwen dat de overheid de geldende rechtsregels juist en consequent toepast. Als de overheid een fout maakt dan mag de overheid die fout herstellen maar dit herstel betreft niet het verleden, mits de burger te goeder trouw heeft gehandeld. Voor zover verwachtingen zijn gewekt moet in die situatie een gewenningsperiode worden gegund. Deze duur van deze gewenningsperiode is afhankelijk van de mate waarin de herziening ingrijpend is voor de belanghebbende. De jurisprudentie over de ontneming van eigendom kan hierbij als leidend worden gezien, zoals ook het geval is bij wetswijzigingen ten nadele van belanghebbenden.

Het gelijkheidsbeginsel speelt in de mate waarin de SVB een bestendige gedragslijn heeft maar deze niet in alle gevallen toepast.

Op basis van deze algemene noties kan een basisscenario worden geschetst dat bestaat uit de wijze waarop foutief vastgestelde uitkeringen kunnen worden gecorrigeerd. Daarnaast worden in het vervolg ten aanzien van dossiers extra mogelijkheden geschetst.

Basisscenario

AOW. In de gevallen waarin de SVB abusievelijk een te hoog pensioen heeft toegekend moet de SVB de gemaakte fout herstellen. Op grond van het rechtszekerheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel kan een pensioen echter eerst worden aangepast als aan de belanghebbende een gewenningsperiode wordt gegund. Gegeven het feit dat geen sprake is van intrekking van een pensioen maar van verlaging en

gegeven het feit dat deze verlaging niet bijzonder groot is, zou onder normale omstandigheden een afbouw van een half jaar kunnen volstaan.

De geschetste afbouw is vergelijkbaar met die welke bij sommige wetswijzigingen is toegepast en is passend in het licht van de jurisprudentie betreffende de aantasting van eigendom en artikel 1 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM). Gelet op de bijzondere omstandigheden van een groot deel van de belanghebbenden, met name de immateriële aspecten, kan de afbouw worden gemaximaliseerd op een jaar waarbij geen tussentijdse verlagingen plaatsvinden. Hiermee wordt maximale coullance betracht.

De keuze voor de laatst vermelde benadering is reeds gemaakt. Aan 11 ongehuwden is toegezegd dat de SVB het pensioen vooralsnog voor de periode van een jaar niet zal verlagen.

In het dossier waarin ten onrechte AOW-toeslag is geweigerd op grond van de ontvangst van een te hoog inkomen moet aan de belanghebbende bij beschikking worden medegedeeld dat het reeds toegezonden besluit fout was maar dat hij bij wijzigingen in het inkomen van zijn echtgenoot aanspraak op een toeslag kan maken tot de datum waarop de gewenningsperiode voor de 11 ongehuwden afloopt.

KOB. Voor de koopkrachttegenoetkoming oudere belastingplichtigen (KOB) vloeit uit het voorgaande voort dat deze kan worden ingetrokken per 1 januari 2015 als de KOB op die datum opgaat in de huishoudentoeslag. Uiteraard moeten alle belanghebbenden tijdig worden geïnformeerd over het vervallen van het recht op de KOB. Op die wijze worden de onderhavige belanghebbenden hetzelfde behandeld als belanghebbenden die wel recht hebben op de KOB maar geen recht verkrijgen op de huishoudentoeslag. Als de KOB niet wordt vervangen door de huishoudentoeslag kan de KOB tegelijkertijd met de verlaging van de AOW worden ingetrokken in de gevallen waarin verlaging van de AOW aan de orde is. In alle overige gevallen kan de intrekking van de KOB eveneens plaatsvinden op dat moment mits de belanghebbenden tijdig worden geïnformeerd. Tijdig betekent in dit geval ongeveer 6 maanden voor beëindiging van de betaling.

Basisscenario + gewenning voor nieuwe gevallen

Het basisscenario houdt in dat waar de hoogte van een uitkering correct is vastgesteld, geen acties plaatsvinden. Dit betekent dat in nieuwe gevallen wordt gehandeld conform het wettelijk kader. Overwogen kan worden om nieuwe gevallen tijdelijk te behandelen op dezelfde wijze als gevallen waarin de SVB ten onrechte is overgegaan tot toekenning van een uitkering zonder exportbeperking. Deze handelwijze heeft tot gevolg dat nieuwe toekenningen niet tot klachten kunnen leiden. Een juridisch steekhoudende motivering voor dit scenario is niet makkelijk te bedenken. Er doet zich vanuit juridisch perspectief geen noodzaak voor nieuwe uitkeringen contra legem vast te stellen voor de periode van een jaar als reeds lopende, correct toegekende uitkeringen ongemoeid blijven.

Basisscenario als algemene gedragsnorm

Onder omstandigheden kunnen burgers aan een bestendige gedragslijn van een bestuursorgaan een recht ontlenen, zelfs als zij zich beseffen dat dit recht niet voortvloeit uit de wet. Dit doet zich voor als het bestuursorgaan ten aanzien van een groot aantal personen heeft gehandeld in strijd met de wet en een minderheid van personen deze behandeling niet geniet. In die situatie speelt het gelijkheidsbeginsel dat inhoudt dat in gelijke situaties gelijke gevallen gelijk moeten worden behandeld.

In de onderhavige situatie geldt dat in twee derde van de dossiers die het kan betreffen ten onrechte geen rekening is gehouden met de exportbeperkende bepalingen in de AOW. Slechts 6 van de 18 AOW-dossiers zijn correct behandeld, alle KOB uitkeringen zijn ten onrechte toegekend. De dominante gedragslijn van de SVB heeft er derhalve uit bestaan dat personen woonachtig op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem werden behandeld alsof op hen het verdrag inzake sociale zekerheid tussen Nederland en Israël van toepassing is. Toepassing van het gelijkheidsbeginsel betekent in die gevallen dat de 6 gevallen gelijk moeten worden behandeld aan de 11. Dat de 11 gevallen zullen worden gecorrigeerd doet aan die conclusie niet af. Het enkele feit dat de 6 voorheen niet hetzelfde zijn behandeld

als de 11 betekent niet dat het verschil in behandeling korte tijd mag voortduren. In de onderhavige situatie kunnen bestaande gevallen zich daarom tijdens de gewenningsperiode van de 12 beroepen op het gelijkheidsbeginsel ten einde aanspraak te verkrijgen op een uitkering berekend naar dezelfde maatstaf als de twaalf.

Aan dit scenario kan uitvoering worden gegeven door de 6 gevallen ambtshalve te herzien met terugwerkende kracht tot 1 januari 2014 (aanvang fiscaal jaar) dan wel 1 februari (aansluiting bij de herziening van incorrect toegekende gevallen). Voorgesteld wordt om voor wat betreft de terugwerkende kracht de datum van 1 januari 2014 te hanteren; 1 februari komt karig over. Vervolgens kan de uitkering worden verlaagd op hetzelfde moment als bij de 11, dus bij de afloop van de gewenningsperiode.

De herziening van bestaande gevallen betreft 4 maal de omzetting van pensioenen (van een berekening op basis van maximaal 50% WML naar maximaal 70% WML) en 2 maal de mogelijke toekenning van een toeslag op het lopende ouderdomspensioen.

Ten slotte zij vermeldt dat dit laatste scenario een precedent heeft in de afhandeling van kinderbijslag voor kinderen uit Ghana die naar lokaal recht waren erkend. De SVB verdedigde bij de hoogste rechter op succesvolle wijze het uitgangspunt dat deze kinderen geen recht konden geven op kinderbijslag, maar mocht aan dat feit eerst uitvoering geven nadat dat uitgangspunt in alle gevallen op dezelfde wijze zou worden uitgevoerd. In de dossiers waarover de hoogste rechter zich uitsprak en waarin kinderbijslag was geweigerd, moest derhalve gedurende enige tijd toch contra legem kinderbijslag worden betaald. Correctie vond in die situatie plaats via het zogenoemde Ghanabesluit (Stcrt. 1996, 115, p. 10).

Communicatie

11 van de 12 personen die ten onrechte als niet wonend op de Westelijke Jordaanoever of in Oost Jeruzalem zijn aangemerkt, zijn door besluiten van de SVB expliciet bekend met het feit dat de SVB jegens hen contra legem zal handelen voor de periode van vooralsnog een jaar. De SVB loopt het risico dat de overige 6 personen hierover op enig moment zullen worden geïnformeerd.

Geen van de personen woonachtig op de Westelijke Jordaanoever of in Oost Jeruzalem zijn zich bewust van het feit dat zij contra legem KOB ontvangen. Als de KOB wordt vervangen door een nieuwe uitkering per 1 januari 2015 en deze nieuwe uitkering niet wordt uitbetaald is het echter mogelijk dat men zich alsnog zal verdiepen in de KOB.

Extern bestaat de wens om publiciteit te vermijden. Dit vertaalt zich in het verzoek in de komende maanden geen uitkeringen toe te kennen met een exportbeperking. Van de KOB is men extern nog niet op de hoogte.

De voorgaande overwegingen pleiten ervoor om het basisscenario als algemene gedragsnorm te hanteren. Daarvoor pleit eveneens dat de SVB door proactief optreden later niet het verwijt kan krijgen zaken te hebben achtergehouden bij het herstel van de situatie.

10370 RR

 Ministerie van Sociale Zaken en
 Werkgelegenheid

 Ministerie van
 met/zonder opmerking
 wel/niet ondertekend

d.d.: 11-7-14 RR

 VERTROUWELIJK
 Minister en Staatssecretaris

 Directie Uitvoeringsbeleid
 en naleving
 Afdeling Sturing ZBO's
 Contactpersoon

nota

Opties voor casus korting AOW-gerechtigden Israël

 Datum
 8 juli 2014
 Onze referentie
 2014 0000100164

 Bijlagen
 Conceptbrief aan SVB

Akkoord SG/DG

6/5/14

1 Status nota

Ter beslissing, brief ondertekenen

2 Aanleiding

De SVB heeft in januari voor een aantal AOW gerechtigden woonachtig in de door Israël bezette gebieden - de AOW verlaagd naar een gehuwdenuitkering. U heeft de SVB op gedragen voor alle betrokkenen, zowel nu bekende als gevallen die nog opkomen, de financiële effecten van de korting met vooralsnog een jaar uit te stellen. Daarnaast heeft u ons verzocht met maximale creativiteit te zoeken naar oplossingen, in het bijzonder voor de groep oorlogsgetroffenen.

3 Beslispunten/advies/beslistermijn

- Wij hebben een wettelijke oplossing gevonden die met een creatieve interpretatie van de recent aangenomen Wet herziening exportbeperking kinderbijslag (Whek) mogelijk is. Hierdoor is het mogelijk snel binnen bestaande wetgeving over te gaan tot het rechtsgeldig geven van een verhoogde uitkering en daarmee inkomensachteruitgang te voorkomen. Wij adviseren u om in te stemmen met deze optie 1: de groep betrokkenen onder het overgangsrecht van art. 62a AOW te laten vallen.
- De betrokken AOW gerechtigden vallen met deze optie 1 onder het overgangsrecht van de Whek, maar formeel moet de huidige situatie wel beëindigd worden. Wij stellen voor dit te doen per 1 januari 2015.
- Ambtelijk hebben AZ, BuZa en VWS aangegeven in te kunnen stemmen met de optie. Na ommekomst van uw besluit zullen de departementen hun bewindspersonen hiervan informeren.
- Indien u met beide punten instemt, verzoeken wij u bijgaande conceptbrief aan de SVB te ondertekenen en af te doen.
- In verband met de op handen zijnde vakantieperiode verzoeken wij u zo spoedig mogelijk te beslissen.

4 Kernpunten

Uitkomst bewindspersonenoverleg van 21 februari

- Na interdepartementaal overleg is op 21 februari een tweetal opties ter bespreking aan betrokken bewindspersonen (Min SZW, AZ, BuZa, VWS) voorgelegd. Tevens is in de beleidsregels van de SVB ruimte gevonden om de gevolgen voor betrokkenen (tijdelijk) te mitigeren. Bewindspersonen hebben daarop besloten:
  - dat de geboden opties vooralsnog onvoldoende soelaas bieden;
  - de SVB op te dragen voor alle betrokkenen, zowel nu bekende als gevallen die nog opkomen, de financiële effecten van de korting met vooralsnog een jaar uit te stellen;
  - deze periode te benutten om door alle betrokken departementen "met een aan resultaatverplichting grenzende inspanning" te zoeken naar nieuwe alternatieven.

Directie Uitvoeringsbeleid
en naleving
Afdeling Sturing ZBO

Datum
8 juli 2014

Onze referentie
2014 0000100184

Acties richting betrokkenen

- De SVB heeft alle betrokkenen een nieuwe beschikking gestuurd met een jaar uitstel van financiële effecten.
- De ambassade in Tel Aviv heeft eind februari alle betrokkenen telefonisch een toelichting gegeven. Daarin is gemeld dat er - gegeven hun specifieke situatie - nog eens wordt goed bekeken of een korting voorkomen dan wel gecompenseerd kan worden en dat de betrokkenen zes maanden later over de voortgang geïnformeerd zouden worden.

Ontwikkelingen sinds bewindspersonenoverleg

- Indachtig de opdracht heeft er interdepartementaal een brede zoektocht plaats gevonden, buiten de (eerder) gebaande paden. Met de beschikbare overgangperiode in gedachten is zorgvuldig de tijd genomen om zo creatief mogelijk bestaande en in ontwikkeling zijnde wetgeving tegen het licht te houden. Deze exercitie heeft tot op heden 3 nieuwe inzichten opgeleverd:
  1. Met het aannemen van de Wet herziening exportbeperking kinderbijslag (Whek) in de EK onlangs is alsnog de mogelijkheid binnen bereik gekomen om de SVB te wijzen op de wettelijke basis die daarmee ontstaat om de (te) hoge AOW blijvend aan betrokkenen uit te betalen, op basis van overgangsrecht.
  2. Er is een nieuwe optie ontwikkeld die ziet op het ontwikkelen van algemeen beleid ten aanzien van conflictgebieden. Op basis hiervan kunnen beleidsafspraken worden gemaakt waarmee export bereikt kan worden.
  3. Het compenseren van betrokkene via een nieuwe beleidsregel in de WUV/WUBO blijkt bij nadere analyse niet haalbaar. De wet biedt de mogelijkheid om beleidsregels te stellen betreffende compensatie van kosten in verband met ziekten/gebreken terug te voeren op de oorlog. Dit geeft geen basis voor een compensatie van de AOW-korting. Wel blijft wijziging van de WUV/WUBO een optie.
- Gezien de toezegging aan betrokkenen in Israël om hen na zes maanden (in casu eind augustus) nader te informeren is het opportuun om de nu beschikbare opties voor besluitvorming te presenteren.

Beschikbare opties in het kort met weging

- Hoewel een absoluut beoordelingskader in deze situatie lastig is, kan een aantal aspecten benoemd worden dat een onderlinge weging

mogelijk maakt. Hierbij is gekeken naar bereik, doorlooptijd, haalbaarheid, mogelijke uitstralingseffecten (op export AOW en andere regelingen), beleidsmatige en politieke risico's en publiciteit.

Directie Uitvoeringsbeleid
en naleving
Afdeling Sturing ZBO's

Optie 1: betrokkenen onder het overgangsrecht van artikel 62a AOW brengen

Datum
8 juli 2014

Onze referentie
2014-0000100104

- De beoogde inwerkingtreding Whek per 1-1-2015 creëert onder meer in de AOW (artikel 62a), overgangsbepalingen die zien op de opzegging of voorlopige toepassing van een verdrag dan wel de beëindiging van een daarmee gelijk te stellen situatie.
- Gesteld kan worden dat de situatie van betrokkenen in de Israëlische nederzettingen valt onder de in de Whek genoemde "een daarmee gelijk te stellen situatie". Immers sinds de inwerkingtreding van de Wet BEU hebben personen woonachtig in de nederzettingen AOW ontvangen als gold voor hen het verdrag met Israël. Die situatie wordt met de beslissingen van de SVB beëindigd. Het Verdrag "vervalt" voor hen als het ware. Op basis van het overgangsrecht kan de AOW-uitkering volledig betaald blijven worden.
- **Oordeel:** Het voorstel bereikt de gehele groep betrokkenen en kan snel worden geëffectueerd (niet afhankelijk van wetgeving of onderhandelingen). Het kent een bestaande wettelijke basis, en daarmee geen onzekere uitkomsten. Risico op uitstraling is beperkt gezien de unieke situatie. Het vergt juridisch een wat rekkelijke maar verdedigbare interpretatie, en leidt mogelijk tot publiciteit bij melding in de Staatscourant. Het felt dat hier invulling wordt gegeven aan een algemene, wettelijke bepaling beperkt dit risico.

Optie 2: Afsluiten van een internationale beleidsafpraak (Memorandum of Understanding MoU) met het feitelijk gezag in conflictgebieden

- Ziet op het formuleren van algemeen beleid ten aanzien van conflictgebieden, waarbij de oorspronkelijke bewoners niet te maken krijgen met gevolgen voor hun uitkering. Dit creëert een mogelijkheid om afspraken te maken met het feitelijk gezag in een conflictgebied over de controle op sociale zekerheidsuitkeringen. Dergelijke afspraken mogen niet bij verdrag, maar zouden wel bij MoU kunnen worden gemaakt.
- Op grond van bovenstaande zouden afspraken kunnen worden gemaakt met de Palestijnse Autoriteit voor Palestijnen in de door Israël bezette gebieden (afsluiten MoU). Op grond van gelijkheidsbeginsel en humanitaire overwegingen wordt vervolgens gesteld dat deze afspraken ook dienen te gelden voor de huidige inwoners van Israëlische nederzettingen in de door Israël bezette gebieden. Daarvoor dient dan een MoU met Israël afgesloten te worden.
- **Oordeel:** Het voorstel bereikt - met een omweg - de gehele groep betrokkenen. Rekening moet worden gehouden met een lang onderhandelingsproces en een onzekere uitkomst. Temeer omdat er slechts sprake is van op dit moment één Palestijn die hierdoor een hogere uitkering kan krijgen en er slechts een beperkt belang is voor de Palestijnse Autoriteit. Een reëel risico is dat ons parlement negatief zal reageren op verruiming van het exportbeleid, nu wordt voorgesteld nieuwe uitkeringen te exporteren naar conflictgebieden waar uitvoeringsproblemen voor de hand liggen. Bovendien bestaat het risico dat beleidsafspraken met Israël over de bezette gebieden in strijd worden geacht met diverse VN resoluties.

Optie 3: Wetswijziging

a. Via materiewetten SV

- Hierbij wordt in de AOW een uitzondering op exportbeperking, evt. beperkt tot oorlogsgetroffenen. In afwachting van de wetswijziging trekt SVB de beslissingen in. De meest beperkte optie om deze grondslag voor uitzondering te creëren ligt in het opnemen van een uitzondering bij de AOW voor niet-verdragslanden (evt. ingeperkt tot rechthebbenden WUV/WUBO), met in ieder geval mogelijkheid tot handhaving (marginale toets).

b. Via WUV/WUBO

- Hierbij wordt in de WUV/WUBO een grond opgenomen waarmee compensatie voor de AOW-korting mogelijk wordt, ook indien het WUV recht niet tot uitbetaling komt.
- **Oordeel:** Via de AOW kan de gehele groep betrokkenen bereikt worden, via WUV/WUBO slechts de (3) oorlogsgetroffenen wiens WUV/WUBO uitkering niet tot uitbetaling komt. Vergt een wetgevingstraject inclusief melden van anticiperen met bijbehorende zichtbaarheid. Bij AOW voorts risico van uitstraling op andere groepen en wetten; daarmee verruiming van de export (hogere uitkerings- en uitvoeringslasten). Bij de WUV/WUBO het politieke bezwaar dat het doel van de oorlogswetten niet strookt (bijzondere solidariteit) met het doel inkomenscompensatie AOW.

Directie Uitvoeringsbeleid
en naleving
Afdeling Sturing ZBO's

Datum
8 juli 2014

Onze referentie
2014 0000100181

Optie 4: Niet Individueel repareren en inzetten op communicatie en mitigerende maatregelen

- In deze optie blijven de uiteindelijke kortingen voor alle gevallen bestaan. Na de 12 maanden uitstel van het financiële effect, waarin betrokkenen de kans hebben gehad om zich op het Inkomensverlies voor te bereiden, treedt dit daadwerkelijk op. Een goede communicatiestrategie voor nieuwe gevallen en richting Israëliëse overheid is (ook) in dit scenario van groot belang. Een verzachting van de beschikkingen zou mede gezocht kunnen worden in een intensivering van de collectieve voorzeningen voor de Nederlandse oorlogsgetroffenen in Israël.
- **Oordeel:** Deze optie doet materieel niets voor betrokkenen, behoudens het reeds verleende uitstel. Daarmee treden ook weinig risico's op. Publicitair wellicht het meest kwetsbaar, betrokkenen kunnen zich nog altijd roeren, en gezien de huidige onrust is het klimaat voor flankerend beleid ook gevoelig.

Advies

- De weging van de voorstellen in aanmerking nemend, is optie 1 (overgangsrecht Wvek) ons inziens het meest voor de hand liggend. Ambtelijk hebben AZ, BuZa en VWS aangegeven in te kunnen stemmen met de optie. Na ommekomst van uw besluit zullen de departementen hun bewindspersonen hiervan informeren.
- Volledigheidshalve wijzen wij u erop dat de optie om SVB op te dragen middels een op te leggen beleidsmaatregel contra legem de uitbetalingen voort te zetten ook aan de orde is geweest. Dit is echter een buitengewoon zwaar middel, dat nog niet eerder richting zbo's is benut en forse beleidsmatige en publicitaire risico's kent. Hierdoor achten wij deze optie ongewenst.

Bijlage 1: Toelichting voorkeursoptie: overgangsrecht Whex (in detail)

- Recent is de Wet herziening exportbeperking kinderbijslag aangenomen door de Eerste Kamer en op 1 juli jl. gepubliceerd in het Staatsblad (238). Beoogde Inwerkingtreding is 1 januari 2015.
- Met deze wet worden in de verschillende materiewetten, waaronder de AOW (artikel 62a), met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2012 overgangsbepalingen opgenomen die zien op de opzegging voorlopige toepassing van een verdrag dan wel de beëindiging van een daarmee gelijk te stellen situatie.
- Gesteld kan worden dat de situatie van betrokkenen in de Israëlische nederzettingen valt onder "een daarmee gelijk te stellen situatie". Immers sinds de inwerkingtreding van de Wet BEU hebben personen woonachtig in de nederzettingen AOW ontvangen als gold voor hen het verdrag met Israël. Die situatie wordt met de beslissingen van de SVB beëindigd. Het Verdrag "vervalt" voor hen als het ware.
- Daarmee vallen de betrokkenen die nu teveel AOW ontvangen dus onder het overgangsrecht van artikel 62a AOW en blijft de AOW-uitkering volledig betaald worden (zolang de pensioengerechtigde blijft wonen in hetzelfde land en blijft voldoen aan de voorwaarden voor het recht op AOW-uitkering).
- SVB wijst op mogelijke precedentwerking naar andere situaties van eindiging van de export van uitkeringen (dan wel - bij de AOW - verlaging van de geëxporteerde uitkering). WBJA schat het risico op uitstraling naar andere situaties niet groot in aangezien in deze optie sprake is van voortzetting van uitkering op grond van een wettelijke bepaling, die op een beperkt aantal situaties ziet.
- SVB heeft aangegeven dat, indien u het geschetste risico van precedentwerking wilt aanvaarden, geen bezwaar te hebben om op basis van uw verzoek de betaling in de betwiste gebieden voor bestaande gevallen voort te zetten.

Beëindiging gelijk te stellen situatie en melding in Staatscourant:

- De ratio voor gelijkstelling ligt vooral in het feit dat de SVB in eerste instantie teveel heeft uitbetaald. Die situatie komt ten einde, maar nog ter afweging is per wanneer. Een keuze voor eind januari 2014 omvat de oorspronkelijke groep van 11, maar sluit gevallen die zich nog hebben voorgedaan (minimaal 1 per heden) of zullen voordoen uit. Dit kan alsnog tot negatieve publiciteit leiden. Deze gevallen hebben of zullen conform afspraken voorlopig ook te hoge AOW ontvangen. Het ligt daarom in de rede om deze gelijk te behandelen en als beëindiging 1 januari 2015 te kiezen. Dit maakt ook goede communicatie mogelijk.
- Het tweede lid van artikel 62a AOW noopt in beginsel wel tot mededeling van de minister in de Staatscourant van de beëindiging van de gelijk te stellen situatie. Bij de inwerkingtreding van de Whex zal een mededeling worden opgesteld waarin de eindiging per 1 januari 2012 van de voorlopige toepassing van het sociale zekerheidsverdrag mbt een aantal landen is opgenomen, alsmede de daarmee gelijk te stellen situatie mbt Mexico (mbt Mexico was er sprake van ambtelijke overeenstemming over een verdrag; export gebeurde op grond van een brief van toenmalig Staatssecretaris Rutte aan de Tweede Kamer).
- Opname van de Israëlische nederzettingen in deze mededeling maakt dat e.e.a. niet snel gezien kan worden als een beslissing die enkel ziet op die nederzettingen. Bovendien is niet melden kwetsbaar als de kwestie later in de publiciteit komt. Ook ten aanzien van nieuwe

Directie Uitvoeringsbeleid
en naleving
Afdeling Sturing ZBO's

Datum
8 juli 2014

Onze referentie
2014-0000100184

SZW07

aanspraken geeft dit een goed handvat om deze af te houden.
Opnemen in de mededeling riskeert uiteraard op dat moment wel
aandacht voor de casus, iets wat tot nu toe grotendeels is vermeden.

Directie Uitvoeringsbeleid
en naleving
Afdeling Sturing ZBO's

Datum
8 Juli 2014

Onze referentie
2014 0000100184

M

Graag nu akkoord met de nu voorgestelde lijn.

9.9/7

Ministerie van Buitenlandse Zaken

B25

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

DJZ 14/9/7
DGPE 9/9/7
SG, RAM, TEL
DAM

Akkoord

beslissing
TER INFORMATIE

Datum
9 juli 2014
Onze Referentie
MinBuza 2014.355894

Opgesteld door

T

memo

SVB korting uitkeringsgerechtigden woonachtig in door Israël bezette gebieden

Aanleiding

Uw verzoek oplossingen te zoeken voor korting door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) van uitkeringsgerechtigden die wonen in door Israël bezette gebieden, i.h.b. voor de oorlogsgetroffenen onder hen.

Kern/samenvatting

- SVB kort uitkeringsgerechtigden woonachtig in door Israël bezette gebieden, omdat sociale zekerheidsverdrag tussen Nederland en Israël daar niet van toepassing is met als gevolg dat geen controle kan worden uitgeoefend op het verstrekken van uitkeringen.
- Geen nieuw probleem.
  - Al in 2002 is door toenmalige Stas SZW (Rutte) aan de Kamer geantwoord dat om bovenstaande reden de uitkeringen aan betrokkenen zullen worden beëindigd of verlaagd;
  - In 2008/2009 zijn over de kwestie blauwe brieven gewisseld tussen uw ambtsvoorganger (Verhagen), zijn ambtsgenoot van SZW (Donner) en Stas VWS (Bussemaker). Streckking hiervan was dat een specifieke wettelijke uitzondering voor bewoners in nederzettingen in strijd met het internationaal recht is.
- ✓ - SZW heeft nu een oplossing gevonden waarbij SVB wordt opgedragen de uitkeringen voor alle (bestaande) gevallen volledig te betalen; recent aangenomen Wet herziening exportbeperking kinderbijslag (Whek) biedt hiertoe de mogelijkheid.
- Oplossing geldt voor uitkeringsgerechtigden die nu in de door Israël bezette gebieden wonen, niet voor nieuwe gevallen, inclusief eventuele oorlogsgetroffenen, die na een vast te stellen datum (1 januari 2015) recht op een uitkering hebben of verhuizen naar door Israël bezette gebieden. Oorlogsgetroffenen in enge zin, d.w.z. personen die zelf slachtoffer zijn geweest van vervolging (overlevende van de Holocaust), zullen hierdoor niet worden geraakt.
- Op ambtelijk niveau (SZW, VWS, AZ en BZ) zijn in eerder stadium ook andere oplossingsrichtingen geïdentificeerd die elk voordelen en nadelen kennen.
- Ambtelijk SZW heeft positief geadviseerd t.a.v. bovengenoemde oplossing; naar verwachting volgt positief besluit Min SZW nog deze week; volgens ambtelijk SZW is BPO over verschillende oplossingsrichtingen niet meer nodig, tenzij U of Min VWS daarop aandringen.

Toelichting

Datum
9 juli 2014
Onze Referentie
MlnBuza-2014.355894

De andere geïdentificeerde oplossingsrichtingen waren de volgende.

1. Maken van een internationale beleidsafpraak (MoU) met het feitelijk gezag in conflictgebieden over de controle op het verstrekken van uitkeringen.
2. a. Wetswijziging Wet BEU: uitzondering voor oorlogsgetroffenen;
b. Wetswijziging oorlogswetten WUV/WUBO: uitzondering voor oorlogsgetroffenen;
c. Wetswijziging Wet BEU: algemene voorziening die mogelijkheid schept afspraken met feitelijk gezag in conflictgebieden te maken.
3. SVB opdragen *contra legem* (in strijd met de wet) te handelen.
4. Niet Individueel repareren en inzetten op communicatie en mitigerende maatregelen.

Wat BZ betreft verdient optie 1 in combinatie met optie 2.c. daarbij de voorkeur.

- Optie 1 zou ontwikkeling van nieuw beleid inhouden voor de export van uitkeringen naar conflictgebieden.
- In dergelijke situaties is verdragsluiting nooit mogelijk, maar kan gebruik gemaakt worden van de beperkte uitzondering die het internationaal recht biedt om bij MoU afspraken te maken met het feitelijk gezag in het gebied. Rechtvaardiging voor de afspraken is dan gelegen in het feit dat de (oorspronkelijke) bevolking van een conflictgebied niet het slachtoffer mag worden van het conflict over het gebied.
- Op basis van deze uitzondering zouden afspraken met de PA kunnen worden gemaakt voor Palestijnen in door Israël bezette gebieden, maar niet voor de inwoners van de Israëlische nederzettingen in die gebieden. Op basis van het internationaal recht mag de bezetter zijn eigen bevolking niet overbrengen naar bezet gebied en mag Nederland daaraan niet meewerken d.m.v. het verstrekken van bestaansmiddelen (verbod op hulp of bijstand aan de instandhouding van de onrechtmatige situatie veroorzaakt door de nederzettingen).
- Bij de invoering van dit nieuwe beleid voor conflictgebieden zou een overgangsregeling kunnen worden getroffen voor de huidige inwoners van Israëlische nederzettingen in door Israël bezette gebieden.
- De rechtvaardiging voor een dergelijke overgangsregeling zou kunnen worden gevonden in humanitaire overwegingen en de rechtszekerheid van de desbetreffende inwoners.
- Optie 2.c. zou voorzien in een algemene wettelijke verankering van afspraken met het feitelijk gezag in conflictgebieden en zou daarmee de strijdigheid met de huidige Wet BEU (die een verdrag vereist) opheffen.

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2503 LV Den Haag

Aan de voorzitter Raad van Bestuur SVB
Mevrouw drs. N. A. Vermeulen MBA
Postbus 1100
1180 BH AMSTELVEEN

Postbus 90801
2503 LV Den Haag
Anne van Hannoverstraat 4
T 070 311 44 44
F 070 311 40 33
www.rijkszoverheid.nl

Contactnummer

Datum 18 JUL 2014

Betreft Overgangsrecht art. 62a, AOW en bezette gebieden

Casus referentie
2014-000100125

Geachte mevrouw Vermeulen,

Eind januari 2014 heeft u mij ambtelijk geïnformeerd over het korten van de AOW-uitkering van een aantal Israëlische rechthebbenden, woonachtig in de bezette gebieden. Doordat dit feit niet was onderkend, hebben betrokkenen jarenlang binnen de geldende regelgeving een te hoge AOW ontvangen.

De beslissingen en de communicatie daaromtrent hebben veel onrust veroorzaakt voor betrokkenen. Om hen de gelegenheid te geven zich in te stellen op de nieuwe situatie heeft u hen gedurende een jaar uitstel gegeven van de uitwerking van deze beslissingen. Deze periode is tevens benut om interdepartementaal te kijken of de effecten van de beslissingen kunnen worden gemitigeerd of vermeden.

Per 1 juli 2014 is de Wet van 19 juni 2014 tot wijziging van enkele socialezekerheidswetten in verband met een andere vormgeving van de exportbeperking in de Algemene Kinderbijslagwet en het regelen van overgangsrecht voor de situatie van opzegging of wijziging van een verdrag dan wel een daarmee gelijk te stellen situatie (hierna: *Whek*) in het Staatsblad verschenen (Stb. 238). De beoogde inwerkingtreding van de *Whek* per 1 januari 2015 creëert onder meer in de AOW (artikel 62a) overgangsbepalingen die zien op de opzegging of voorlopige toepassing van een verdrag dan wel de beëindiging van een daarmee gelijk te stellen situatie. Deze overgangsbepalingen zullen overigens terugwerkende kracht krijgen tot en met 1 januari 2012.

In mijn optiek valt de groep in kwestie onder dit overgangsrecht. Immers, deze gerechtigden hebben gedurende langere tijd van de SVB een te hoge AOW ontvangen als zou het verdrag met Israël op hen van toepassing zijn, terwijl hen niet redelijkerwijs duidelijk kon zijn dat dit verdrag niet op hen van toepassing was. Met de door u genomen beslissingen wordt deze situatie feitelijk beëindigd. Voor betrokkenen vervalt het verdrag als het ware.

In dat verband ben ik voornemens de beëindiging per 1 januari 2015 van de te hoge AOW betalingen in de door Israël bezette gebieden op te nemen in de mededeling die ik bij de inwerkingtreding van de *Whek* op grond van artikel 62a,

tweede lid, AOW zal doen in de Staatscourant. Op grond van dat lid wordt medegedeeld ten aanzien van welk land, met inbegrip van de dag waarop, een verdrag als bedoeld in het eerste lid van dat artikel buitenwerking is getreden dan wel de voorlopige toepassing van een verdrag of een daarmee gelijk te stellen situatie als bedoeld in dat eerste lid is beëindigd. De keuze voor deze datum wordt ingegeven doordat in de tussenliggende periode aan nieuwe gevallen door u ook een jaar uitstel van de financiële effecten van het toekennen van gehuwden-AOW wordt verstrekt. Tevens geeft deze termijn voldoende mogelijkheid om over de nieuwe situatie voor te lichten richting toekomstige gevallen.

Datum
18 JUL 2014
Onze referentie
2314 0000100193

Ik ga ervan uit dat u uw beslissingen voor betrokken rechthebbenden in overeenstemming brengt met het genoemde overgangsrecht. Ik heb daarbij goede nota genomen van de opmerkingen die door u ambtelijk zijn gemaakt. Ik verzoek u over de wijze waarop met betrokkenen wordt gecommuniceerd ambtelijke afstemming plaats te laten vinden met de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Buitenlandse Zaken en met onze ambassade ter plaatse.

Hoogachtend,
de Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher

onderwerp: uw AOW-pensioen

Geachte ,

Uit nader onderzoek door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid blijkt dat uw situatie valt onder een overgangsbepaling in de AOW die per 1 januari 2015 ingaat. Hierdoor zal uw AOW-pensioen niet worden verlaagd. Een medewerker van de Nederlandse ambassade in Tel Aviv heeft u inmiddels telefonisch hierover geïnformeerd.

Dit betekent dat u uw AOW-pensioen blijft ontvangen zoals u gewend bent, ook na 1 januari 2015. De verlaging van uw AOW-pensioen, zoals aangekondigd in onze brief van februari 2014, gaat dus niet door.

U ontvangt hierover nog een officiële beslissing van ons, zodra over de overgangsbepaling is gepubliceerd in het Staatsblad. Dit gebeurt naar verwachting begin 2015.

Een wijziging in uw persoonlijke omstandigheden kan wel invloed hebben op de hoogte van uw AOW-pensioen. Meer informatie hierover kunt u vinden op onze website, www.svb.nl/aow.

Mocht u nog vragen hebben, neem dan contact met ons op.

Met vriendelijke groet,

Sociale Verzekeringsbank

Memo

Aan: [Art. 10 2E Wob], SEB
Van: [Art. 10 2E Wob], Juridische Zaken, Recht & Beleid
Datum: 10 oktober 2014
Stuknummer: R&B/2014-173a

Betreft: Recht op AOW, Anw en AKW op de Westelijke Jordanoever en in Oost Jeruzalem

Inleiding en samenvatting

Op 18 juli 2014 heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de Sociale verzekeringsbank gemeld dat hij voornemens is om de situatie van een aantal Israëlische rechthebbenden op ouderdomspensioenen gelijk te stellen aan de situatie waarin een verdrag wordt opgezegd of gewijzigd. Dit betreft pensioengerechtigden op de Westelijke Jordanoever en in Oost Jeruzalem. De situatie waarin zij verkeren zal per 1 januari 2015 worden opgenomen in de mededeling die de minister op grond van artikel 62a, lid 2, AOW in de Staatscourant doet bij de inwerkingtreding van de Wet herziening exportbeperking kinderbijslagen (WHEK). Dit artikel voorziet in het buiten toepassing laten van exportbeperkingen bij opzegging van een verdrag en bij beëindiging van de voorlopige toepassing van een verdrag.

De mededeling van de minister zal uiteraard gevolgen hebben voor de kleine groep pensioengerechtigden die aanleiding hebben gegeven voor de brief van de minister en het daarin geuite voornemen. Daarnaast zal de mededeling gevolgen hebben voor een kleiner aantal gerechtigden die in dezelfde situatie verkeren als de bij de minister bekende groep maar die (nog) niet gelijk behandeld zijn.

Kort samengevat zijn de gevolgen van de mededeling van de Minister op grond van artikel 62a, lid 2, AOW voor pensioenen op grond van de AOW als volgt:

1. Het beoogde en belangrijkste gevolg van de mededeling van de minister zal zijn dat ongehuwde AOW-gerechtigden die een alleenstaandenpensioen ontvangen, het recht op alleenstaandenpensioen niet zullen verliezen.
2. Uit de mededeling van de Minister vloeit voort dat deze van oordeel is dat aan de uitvoeringspraktijk van de SVB een vaste gedragslijn ten grondslag heeft gelegen. Deze bestond er uit dat personen op de Westelijke Jordanoever en in Oost Jeruzalem werden behandeld alsof op hen het verdrag met Israël van toepassing was. In een kleine minderheid van gevallen is die gedragslijn niet toegepast. Deze moeten worden herzien. Dit betreft vier ongehuwden en twee gehuwden die geen alleenstaandenpensioen respectievelijk geen toeslag ontvangen vanwege de territoriale werking van het verdrag met Israël. Omdat de inconsistente uitvoeringspraktijk aan de SVB te verwijten valt, is bij de herziening het beleid ter zake van fout SVB van toepassing. Hierdoor moet met een terugwerkende kracht van vijf jaren worden herzien.
3. De conclusie getrokken in punt 2 geldt mutatis mutandis voor vier gevallen waarin de SVB tijdvakken voor 1 januari 1957 van wonen of werken in Nederland niet heeft gehonoreerd omdat de toepassing van artikel 16, lid 2, van het verdrag achterwege is gelaten. In achttien gevallen heeft de SVB dergelijke tijdvakken op grond van het verdrag wel toegekend.
4. De KOB is tot op heden aan alle AOW-gerechtigden betaald. Artikel 62a AOW ziet echter niet op inkomensondersteuning. Met ingang van 1 januari 2015 kan daarom geen inkomensondersteuning worden betaald aan pensioengerechtigden op de Westelijke Jordanoever en in Oost Jeruzalem.

In alle gevallen waarin een persoon na 1 januari 2015 voor het eerst recht verkrijgt op een pensioen of een gehuwde pensioengerechtigde alleenstaand wordt, wordt het recht op ouderdomspensioenen vastgesteld

zonder op enigerlei wijze acht te slaan op het verdrag met Israël. Ditzelfde geldt als een pensioengerechtigde een partner heeft met een te hoog inkomen om recht op toeslag te hebben en dit inkomen daalt. Het ouderdomspensioen bedraagt in al deze situaties maximaal 50% WML, er kan geen recht op toeslag bestaan en er kunnen geen tijdvakken voor 1 januari 1957 op grond van het verdrag worden gehonoreerd.

In het vervolg van deze notitie wordt kort geschetst wat de aanleiding vormt voor de brief van de Minister. Daarna worden de hiervoor weergegeven gevolgen voorzien van een toelichting. Beleidsvoorstellen dan wel rechtsopvattingen die niet reeds in deze samenvatting of eerdere beleidsnotities beschreven zijn, zijn cursief weergegeven. In de bijlage wordt artikel 62a AOW weergegeven alsmede artikel 16, lid 1 en lid 2, van het verdrag met Israël. Tevens bevat de bijlage de aantallen uitkeringsgerechtigden die in de notitie worden gebruikt.

Aanleiding brief Minister en probleemomschrijving

Het verdrag inzake sociale zekerheid tussen Nederland en Israël heeft geen betrekking op de Westelijke Jordaanoever en Oost Jeruzalem. De SVB heeft aldaar echter 62 klanten: een gerechtigde op een nabestaandenuitkering en 61 gerechtigden op een ouderdomspensioen. Omdat het verdrag niet van toepassing is kunnen in beginsel geen uitkeringen worden betaald. In geval van de AOW geldt dat alleen het gehuwdenpensioen van 50% WML kan worden betaald, ook als de rechthebbende ongehuwd is. Voor een gehuwde met een jongere partner bestaat geen recht op toeslag. Aan personen die in het bewuste gebied wonen kan voorts geen Koopkrachttegenoetkoming oudere belastingplichtigen (KOB) worden betaald. Ten slotte kunnen de betrokken personen evenmin aanspraak doen gelden op de zogenoemde overgangsvoordelen op grond van artikel 16, lid 2, van het verdrag met Israël. Op grond van die bepaling worden tijdvakken vóór 1 januari 1957 van wonen of werken in Nederland niet gekort op het ouderdomspensioen.

Door de SVB is niet altijd correct uitvoering gegeven aan het feit dat het verdrag met Israël niet van toepassing is op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem.

- De KOB is betaald aan alle AOW-gerechtigden.
- Aan slechts vier van 21 ongehuwde AOW-gerechtigden is een ouderdomspensioen ter hoogte van 50% WML betaald, de overige zeventien ontvingen een alleenstaandenspensioen van 70% WML. In elf gevallen was dit ten onrechte. In zes gevallen geldt het overgangsrecht of is sprake van werkzaamheden in het algemeen belang.
- Van de zes AOW-gerechtigden met een partner jonger dan 65, is in twee gevallen vastgesteld dat geen recht op toeslag bestaat vanwege de woonplaats van de AOW-gerechtigde. In de overige vier gevallen is de toeslag geweigerd vanwege een te hoog inkomen.
- Ten slotte is bij de vaststelling van de korting op het ouderdomspensioen bij achttien personen geen rekening gehouden met het feit dat artikel 16, lid 2, van het verdrag met Israël niet van toepassing is.

De problemen die zich voordoen bij personen woonachtig op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem betreffen derhalve (1) exportbeperking, (2) gedeeltelijke overgangsvoordelen en (3) de betaling van de KOB.

De problemen beperken zich tot de uitvoering van de AOW. De gerechtigde op een nabestaandenuitkering valt onder het reguliere overgangsrecht van de Wet BEU. Er wordt geen kinderbijslag betaald aan personen of voor kinderen die wonen op de Westelijke Jordaanoever of in Oost Jeruzalem.

Gevolgen toepassing artikel 62a AOW

Artikel 62a AOW voorziet in overgangsrecht bij de opzegging van een verdrag, de wijziging van een verdrag, de beëindiging van de voorlopige toepassing van een verdrag of een daarmee gelijk te stellen situatie. In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel WHEK wordt toegelicht dat met "een daarmee

gelijk te stellen situatie”, wordt bedoeld op de situatie van Mexico. Met dat land is op ambtelijk niveau inhoudelijke overeenstemming bereikt over een verdrag maar dit verdrag is nimmer ondertekend, laat staan geratificeerd. De rechtsgrond voor de export van uitkeringen naar Mexico is daarom gevormd door een brief van de Staatssecretaris van Sociale Zaken van 23 september 2002 (Kamerstukken II 2002/03, 17 050, nr. 236). Blijkens de brief van de Minister van 18 juli 2014 dient de situatie op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem eveneens te worden begrepen als een met de beëindiging van een verdrag gelijk te stellen situatie.

De mededeling van de Minister zal na publicatie de rechtsgrond vormen voor het buiten toepassing laten van de artikelen 8a en 9a AOW. Deze artikelen bepalen, voor zover hier van belang, dat in een land waarmee geen verdrag is gesloten geen recht kan bestaan op een toeslag op het ouderdomspensioen en uitsluitend recht bestaat op een gehuwdenpensioen van maximaal 50% WML (dus geen recht kan bestaan op een ongehuwdenpensioen van maximaal 70% WML).

De artikelen 8a en 9a AOW blijven buiten toepassing zolang de AOW-gerechtigde blijft wonen op de Westelijke Jordaanoever of in Oost Jeruzalem en het recht op ouderdomspensioen voortduurt. Dit laatste betekent dat in geval een persoon geen recht heeft op pensioen omdat hem rechtens zijn vrijheid is ontnomen, het recht op onbeperkte export van het ouderdomspensioen niet kan herleven.

De artikelen 8a, eerste lid, en 9a, eerste lid, zijn ingevolge artikel 62a AOW niet van toepassing op de pensioengerechtigde, op wie die artikelen als gevolg van de opzegging van een verdrag, de beëindiging van de voorlopige toepassing van een verdrag dan wel de beëindiging van een daarmee gelijk te stellen situatie van toepassing zouden worden. *Artikel 62a AOW is derhalve niet van toepassing op AOW-gerechtigden die verkeren in een situatie waarin de artikelen 8a en 9a geen concreet rechtsgevolg tot stand brengen op het moment dat een verdrag wordt opgezegd dan wel de voorlopige toepassing of een gelijkgestelde situatie eindigt.* Indien twee gehuwden beiden een gehuwdenpensioen ontvangen en een van beiden komt te overlijden na het moment waarop een verdragssituatie ten einde loopt, ontstaat voor de langstlevende derhalve geen recht op een alleenstaandenpensioen maar blijft het gehuwdenpensioen van maximaal 50% WML ongewijzigd.

In de onderhavige situatie valt moeilijk aan te wijzen op welke datum de aan de beëindiging van de voorlopige toepassing van een verdrag gelijk te stellen situatie, bedoeld in artikel 62a AOW, ten einde loopt. *Voorgesteld wordt om voor de datum waarop die situatie ten einde loopt aan te knopen bij het moment van inwerkingtreding van artikel 62a AOW, te weten 1 januari 2015.* Op die datum zal de mededeling van de Minister eveneens geldig worden.

De Anw-gerechtigde die in het betreffende gebied woont, verkrijgt bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd geen recht op een alleenstaandenpensioen maar op een (gehuwden)pensioen van maximaal 50% WML.

Gedeeltelijke overgangsvoordelen / tijdvakken voor 1957 o.g.v. verdrag NL-Israël

Bij 35 van de 61 AOW-gerechtigden zijn tijdvakken voor 1 januari 1957 van belang voor de berekening van het ouderdomspensioen. Tijdvakken voor 1 januari 1957 zijn geen tijdvakken van verzekering. Een korting op het pensioen vanwege niet verzekering kan echter onder voorwaarden achterwege blijven op grond van de artikelen 55 en 56 van de AOW. Bij zes AOW-gerechtigden zijn deze artikelen ook toegepast zodat geen korting is toegepast.

Wordt niet voldaan aan de in de artikelen 55 en 56 AOW gestelde voorwaarden dan voorziet artikel 16, lid 2, van het verdrag met Israël in honorering van tijdvakken van wonen of werken in Nederland voor 1 januari 1957. Honorering van deze tijdvakken is echter – zoals de exportbepaling in het verdrag – beperkt tot het eigenlijke territorium van Israël. Niettemin is in achttien dossiers toepassing gegeven aan artikel 16, lid 2, van het verdrag. Bij de berekening van het ouderdomspensioen is in die gevallen geen korting toegepast voor tijdvakken van wonen of werken in Nederland voor 1 januari 1957. Dit betreft achttien van de in totaal 35 dossiers waarin tijdvakken voor 1 januari 1957 van belang zijn voor de berekening van het ouderdomspensioen.

In vier gevallen is duidelijk dat de AOW-gerechtigde voor 1957 tijdvakken van wonen of werken in Nederland heeft maar worden deze tijdvakken gekort.

In vier gevallen hebben de belanghebbenden geen tijdvakken van wonen of werken in Nederland zodat, zelfs al zou het verdrag van toepassing zijn, een korting is voorgeschreven. In drie gevallen bestaat ten tijde van het schrijven van de notitie geen duidelijkheid over de tijdvakken voor 1957 omdat de dossiers niet meer beschikbaar zijn.

Omdat duidelijk is dat het verdrag met Israël geen werking heeft in de onderhavige gebieden kan artikel 16, lid 2, van het verdrag geen toepassing krijgen. Daarnaast geldt dat die verdragsbepaling voorwaarden bevat waaraan een AOW-gerechtigde niet voldoet als sprake is van wonen op de Westelijke Jordaanoever of in Oost Jeruzalem. Artikel 62a AOW regelt niets met betrekking tot deze voorwaarden en gelijksoortige voorwaarden in andere 'volle' socialezekerheidsverdragen. Om deze reden zal de bekendmaking door de Minister op grond van artikel 62a geen rechtsgrond bieden voor de toepassing van artikel 16, lid 2, van het verdrag.

In 2002 is door de SVB echter, mede als uitvloeisel van het rechtszekerheidsbeginsel, besloten om niet over te gaan tot herziening van reeds toegekende overgangsvoordelen. Dat besluit komt derhalve in de geest overeen met de bekendmaking op grond van artikel 62a AOW door de Minister zodat zich geen reden voordoet om reeds toegekende overgangsvoordelen te herzien. *Voorgesteld wordt om dit beleid te bestendigen.*

KOB/Inkomensondersteuning

Op dit moment wordt aan alle AOW-gerechtigden die wonen op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem een KOB uitkering verstrekt op grond van de Wet mogelijkheid koopkrachttegemoetkoming oudere belastingplichtigen en de regeling koopkrachttegemoetkoming niet-KOB-gerechtigden met een AOW-pensioen. De KOB wordt per 1 januari 2015 vervangen door inkomensondersteuning op grond van de Tijdelijke regeling inkomensondersteuning AOW-pensioengerechtigden. Deze inkomensondersteuning kan alleen worden toegekend aan pensioengerechtigden die woonachtig zijn in, voor zover hier van belang, een staat waarmee Nederland een verdrag inzake sociale zekerheid heeft afgesloten. Dit betekent in beginsel dat aan de onderhavige groep personen geen tegemoetkoming op grond van de nieuwe regeling kan worden toegekend.

Uit het wetsvoorstel waarmee de Wet mogelijkheid koopkrachttegemoetkoming oudere belastingplichtigen wordt ingetrokken (TK 2013–2014, 34015, nr. 2) blijkt dat de inkomensondersteuning door de wetgever nadrukkelijk niet wordt gezien als een uitkering waarop het overgangsrecht zoals vervat in artikel 62a AOW van toepassing is. Het wetsvoorstel voorziet in toevoeging van een nieuw artikel 33a aan de AOW. Daarin is, simpel weergegeven, bepaald dat alleen recht op inkomensondersteuning kan bestaan in de vier landen van het Koninkrijk (inclusief de BES-eilanden), in de EU, EER en Zwitserland en in een land waarmee Nederland een verdrag heeft gesloten. Deze beperking van de export is identiek aan de beperking getroffen in de artikelen 8a en 9a AOW. De werking van de artikelen 8a en 9a wordt echter ongedaan gemaakt door artikel 62a AOW. Dit is niet het geval voor artikel 33a AOW.

Wordt het wetsvoorstel op het onderhavige vlak ongewijzigd aangenomen door het parlement, dan volgt daaruit dat de wetgever ervoor kiest om in geval van de opzegging van een verdrag de export van ouderdomspensioen en toeslag ongewijzigd voort te zetten, maar de export van inkomensondersteuning stop te zetten.¹ Vanwege deze keuze van de wetgever doet zich geen rechtsgrond voor om de betaling van de inkomensondersteuning vanaf januari 2015 ter hand te nemen alsof op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem het verdrag met Israël van toepassing zou zijn.

Op basis van het voorgaande moet worden geconcludeerd dat met ingang van 1 januari 2015 geen recht op inkomensondersteuning kan bestaan op de Westelijke Jordaanoever of in Oost Jeruzalem.

---

¹ Enigszins ten overvloede kan worden opgemerkt dat de inkomensondersteuning ingevolge het voorgestelde artikel 33a AOW niet kan worden beschouwd als ouderdomspensioen in de zin van de artikelen 8a en 9a AOW.

Herziening correct vastgestelde ouderdomspensioenen

Zoals hiervoor aangehaald is aan elf van 21 ongehuwde AOW-gerechtigden ten onrechte een ouderdomspensioen ter hoogte van maximaal 70% WML toegekend. In zes gevallen is terecht een ouderdomspensioen ter hoogte van maximaal 70% WML toegekend. In slechts vier van de 21 gevallen is een ouderdomspensioen van maximaal 50% WML toegekend. Met andere woorden, de SVB heeft ten aanzien van elf personen in strijd met de wet gehandeld en heeft deze behandeling aan vier personen onthouden. De SVB heeft derhalve gelijke gevallen in dezelfde situatie niet gelijk behandeld. Toepassing van het gelijkheidsbeginsel betekent dat de vier gevallen gelijk moeten worden behandeld aan de elf.

De voorgaande conclusie wordt versterkt door het feit dat de minister meent dat de wijze waarop de elf ongehuwde AOW-gerechtigden zijn behandeld overeenkomt met de situatie waarin een verdrag wordt toegepast. De minister geeft daarmee te kennen dat de norm die de SVB kennelijk hanteerde, uitging van verdragstoepassing. Omdat deze gedragslijn voor de elf gevallen niet wordt gecorrigeerd maar juist bestendigd, dient de SVB aan de gedragslijn toepassing te geven voor alle gevallen. De gedragslijn werkt immers begunstigend zodat de vier gevallen dezelfde behandeling ten beurt moet vallen als de elf.

Het voorgaande betekent dat de gevallen waarin de SVB het ouderdomspensioen correct heeft vastgesteld op maximaal 50% WML, moeten worden herzien. Op deze gevallen moet hetzelfde uitkeringsregime van toepassing zijn als op de gevallen waarin de SVB het pensioen op 70% WML heeft vastgesteld. Omdat de dossiers bij de SVB individueel bekend zijn en een herziening de gerechtigden bevoordeelt, gebiedt de zorgvuldigheid dat deze herziening ambtshalve plaatsvindt.

Bij de herziening geldt dat het beleid van de SVB ter zake van fout van de SVB van toepassing kan worden geacht. Dit betekent dat moet worden herzien met een terugwerkende kracht van maximaal vijf jaren. Voorgesteld wordt de herziening door te voeren/het herzieningsbesluit te versturen in de maand januari 2015, maar als datum voor de terugwerkende kracht van het besluit uit te gaan van de brief van de Minister aan de SVB. De SVB herzielt de pensioenen dan met een terugwerkende kracht tot en met juli 2009.

Het voorgaande geldt eveneens voor de twee personen aan wie een toeslag is geweigerd op grond van hun woonplaats. Indien het inkomen van de echtgenoot dit toelaat kan het recht op toeslag worden toegekend.

Ten slotte geldt het voorgaande voor de vier gevallen waarin artikel 16, lid 2, van het verdrag met Israël niet is toegepast. Ook bij deze herziening dient een terugwerkende kracht van vijf jaren in acht te worden genomen. Bij de herziening en de toekomstige beoordeling van de overgangsvoordelen kan artikel 62a AOW van overeenkomstige worden toegepast. Dit betekent dat de overgangsvoordelen op grond van het verdrag met Israël op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem kunnen worden toegekend respectievelijk in stand kunnen blijven als een pensioengerechtigde:

- eventueel met terugwerkende kracht, op 31 december 2014 recht heeft op ouderdomspensioen,
- op 31 december 2014 op de Westelijke Jordaanoever of in Oost Jeruzalem woont,
- binnen dat gebied blijft wonen en
- blijft voldoen aan de voorwaarden voor het recht op ouderdomspensioen (hem geen vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel is opgelegd).

Anw en AKW

Er is een gerechtigde op een nabestaandenuitkering woonachtig op de Westelijke Jordaanoever. Op deze persoon is het overgangsrecht bij de Wet BEU van toepassing. Er bestaat daarom niet de noodzaak expliciet beleid te formuleren voor deze situatie. Artikel 62a AOW is niet van toepassing zodat de belanghebbende bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd bij ongewijzigde omstandigheden aanspraak zal krijgen op een ouderdomspensioen van maximaal 50% WML zonder dat recht op toeslag op het ouderdomspensioen kan bestaan.

Voor zover bekend wonen op de Westelijke Jordaanoever of in Oost Jeruzalem geen rechthebbenden op kinderbijslag, noch kinderen waarvoor kinderbijslag aan elders wonende verzekerden wordt betaald. Er doen zich derhalve geen problemen voor bij de uitvoering van de AKW.

'Nieuwe gevallen'

Ten einde onduidelijkheden te vermijden wordt opgemerkt dat personen op wie artikel 62a AOW niet van toepassing is, moeten worden behandeld zonder (overeenkomstige) toepassing van het verdrag met Israël. Dit betekent dat een persoon die woonachtig is op de Westelijke Jordaanoever of in Oost Jeruzalem en die niet voldoet aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 62a AOW een beperkt exporteerbaar ouderdomspensioen van maximaal 50% WML zal ontvangen zonder recht op toeslag. Er kunnen geen overgangsvoordelen op grond van het verdrag met Israël worden gehonoreerd bij de berekening van het pensioen (bij een verhuizing van West naar Oost Jeruzalem zullen, bijvoorbeeld, overgangsvoordelen op grond van het verdrag moeten worden ingetrokken).

Bijlage:

Relevante bepalingen

Artikel 62a AOW

1. De artikelen 8a, eerste lid, en 9a, eerste lid, zijn niet van toepassing op de pensioengerechtigde, op wie die artikelen als gevolg van de opzegging van een verdrag, de beëindiging van de voorlopige toepassing van een verdrag dan wel de beëindiging van een daarmee gelijk te stellen situatie van toepassing zouden worden, zolang de pensioengerechtigde blijft wonen in hetzelfde land als het land waar hij op de dag voor buitenwerkingtreding als gevolg van die opzegging respectievelijk op de dag voor de beëindiging woonde en blijft voldoen aan de voorwaarden voor het recht op ouderdomspensioen.
2. Onze Minister deelt mede ten aanzien van welk land, met inbegrip van de dag waarop, een verdrag als bedoeld in het eerste lid buiten-werking is getreden dan wel de voorlopige toepassing van een verdrag of een daarmee gelijk te stellen situatie als bedoeld in het eerste lid is beëindigd.

Artikel 16, lid 1 en lid 2, Verdrag met Israël

1. Ingeval van ouderdom stelt het Nederlandse verzekeringsorgaan het pensioen rechtstreeks en uitsluitend vast op basis van de krachtens de Nederlandse wetgeving inzake ouderdomsverzekering vervulde tijdvakken van verzekering.
2. Tijdvakken, gelegen vóór 1 januari 1957, gedurende welke de betrokkene na het bereiken van de 15-jarige leeftijd in Nederland heeft gewoond of gedurende welke hij, in een ander land woonachtig, in Nederland betaalde arbeid heeft verricht, worden mede als verzekeringstijdvakken aangemerkt indien hij niet direct voldoet aan de voorwaarden van de Nederlandse wetgeving, op grond waarvan zodanige tijdvakken worden gelijkgesteld met tijdvakken van verzekering.

Cijfers

Aantallen uitkeringsgerechtigden (stand september 2014)

1 Anw
0 AKW

61 AOW

21 ongehuwden

11 alleenstaandenpensioen met toepassing verdrag (*de doelgroep van de mededeling van de minister*)

6 alleenstaandenpensioen wegens overgangsrecht BEU of werkzaamheden in het algemeen belang
4 (gehuwden)pensioen van max. 50% WML (*deze pensioenen moeten worden herzien*)

6 gehuwden met partner jonger onder pensioengerechtigde leeftijd

4 toeslag geweigerd wegens inkomen

2 toeslag geweigerd op grond van territoriale werkingsfeer verdrag (*recht op toeslag moet worden onderzocht*)

35 gerechtigden 15 jaar voor 1 januari 1957

6 toepassing art. 55, 56 AOW (volledige overgangsvoordelen)

18 toepassing art. 16, lid 2, verdrag

4 geen toepassing art. 16, lid 2; wel tijdvakken wonen of werken in Nederland voor 1 januari 1957
(*alsnog toepassing art. 55, 56 AOW dan wel art. 16, lid 2, verdrag*)

4 geen tijdvakken wonen of werken in Nederland voor 1 januari 1957

3 situatie niet duidelijk (*nader onderzoek nodig*)

Memo

Aan: Raad van bestuur
 Van: Art. 10 2E Wob, JZ/R&B
 Datum: 12 november 2014
 Stuknummer: R&B/2014-184

Betreft: Recht op inkomensondersteuning AOW op de Westelijke Jordanoever en in Oost Jeruzalem

Samenvatting

In een notitie van 10 oktober 2014 is geconcludeerd dat met ingang van 1 januari 2015 geen recht op inkomensondersteuning bestaat op de Westelijke Jordanoever of in Oost Jeruzalem. Na ambtelijk overleg heeft SZW laten weten geen verdere bemoeienis te willen hebben met dit dossier en laat het de beslissing over aan de SVB. De Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank moet daarom nu beslissen over de vraag hoe verder te acteren op dit dossier. Er doen zich drie opties voor:

- I. Niets doen waardoor de inkomensondersteuning zal worden betaald.
- II. De inkomensondersteuning beëindigen met een afbouwperiode van zes maanden tot maximaal 1 jaar.
- III. Artikel 62a AOW toepassen alsof deze betrekking heeft op inkomensondersteuning.¹ Hierdoor wordt inkomensondersteuning betaald aan de huidige AOW-gerechtigden op de Westelijke Jordanoever en in Oost Jeruzalem alsmede aan AOW-gerechtigden die elders op de wereld vallen onder de toepassing van artikel 62a.

Optie I ontbeert een valide rechtvaardiging. Opties II en III zijn beiden te rechtvaardigen. Optie II doet echter weinig recht aan de gevoeligheden die spelen en ligt politiek complex. Daarnaast doet zich het risico voor dat de rechter in een procedure alsnog de analyse toepast die aan optie III ten grondslag ligt. Bij optie III doet zich voornamelijk het risico voor dat de SVB het verwijt treft contra legem beleid te hanteren. Met deze optie is per januari 2015 maandelijks een bedrag van € 15.575,66 gemoeid.

De Raad van bestuur wordt aanbevolen te kiezen voor optie III.

Ten overvloede wordt er op gewezen dat er in het verleden vaker aandacht is geweest voor het feit dat de territoriale werkingssfeer van het verdrag met Israël zich niet uitstrekt tot de Westelijke Jordanoever en Oost Jeruzalem maar dat dit zich niet heeft vertaald in een correcte uitvoering. Voor de toekomst moet daarom worden geborgd dat de oude fouten niet zullen worden herhaald. Dit geldt zowel voor de individuele als voor de geautomatiseerde gevalsbehandeling. Dit is een actie die door de locatie Roermond en Centrale Uitvoering gezamenlijk opgepakt moet worden.

Recht op inkomensondersteuning AOW op de Westelijke Jordanoever en in Oost Jeruzalem

Op 18 juli 2014 heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de Sociale verzekeringsbank gemeld dat hij voornemens is om de situatie van een aantal Israëlische rechthebbenden op ouderdomspensioen gelijk te stellen aan de situatie waarin een verdrag wordt opgezegd of gewijzigd. De mededeling van de minister betreft pensioengerechtigden op de Westelijke Jordanoever en in Oost Jeruzalem. In een notitie van 10 oktober 2014 is geïnventariseerd welke gevolgen zich zullen voordoen als

¹ Artikel 62a wordt aan de AOW toegevoegd door de Wet van 19 juni 2014 tot wijziging van enkele socialezekerheidswetten in verband met een andere vormgeving van de exportbeperking in de Algemene Kinderbijslagwet en het regelen van overgangsrecht voor de situatie van opzegging of wijziging van een verdrag dan wel een daarmee gelijk te stellen situatie, Stb. 2014, 238.

de minister op grond van artikel 62a, lid 2, AOW zijn mededeling doet. In die notitie is onder meer geconstateerd dat de door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid genomen maatregelen geen betrekking hebben op de inkomensondersteuning die per 1 januari 2015 in de AOW wordt ingevoerd. Daaraan is de conclusie verbonden dat met ingang van 1 januari 2015 geen recht op inkomensondersteuning bestaat op de Westelijke Jordaanoever of in Oost Jeruzalem.

Op ambtelijk niveau is met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid overleg gevoerd. Tijdens dit overleg is vastgesteld dat het Ministerie geen wettelijke basis zal scheppen voor de betaling van inkomensondersteuning op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem. Tevens is vastgesteld dat het Ministerie geen verdere bemoeienis wenst te hebben met de afhandeling van de onderhavige problematiek. De Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank moet daarom nu beslissen over de vraag hoe verder te acteren op dit dossier.

Er doen zich thans drie opties voor.

- I. Niets doen. Deze optie houdt in dat de gemaakte fouten worden bestendigd. De MKOB wordt per 1 januari 2015 'automatisch' overgezet naar inkomensondersteuning.
- II. De inkomensondersteuning beëindigen. Gemaakte fouten worden hersteld. Vanwege de werking van het vertrouwensbeginsel wordt de betrokkenen een gewenningsperiode gegund. Deze kan gelijk zijn aan de zes maanden overgangsrecht in het kader van de AKW of maximaal worden opgetrokken tot 1 jaar.
- III. Artikel 62a AOW toepassen alsof deze wel betrekking heeft op inkomensondersteuning. Letterlijk toegepast heeft artikel 62a AOW geen betekenis voor de inkomensondersteuning. Uit de toelichting op het wetsvoorstel blijkt echter niet dat de wetgever de problematiek van de inkomensondersteuning onder ogen heeft gehad. Om deze reden zou het mogelijk zijn om te spreken van een lacune in de wet.

In de volgende paragrafen worden de opties kort toegelicht.

Ad I.

Het 'automatisch' overzetten van MKOB naar inkomensondersteuning strekt tot voordeel van de gerechtigden op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem. De actie betreft voorts een klein aantal gerechtigden zodat met de betaling van inkomensondersteuning een bedrag is gemoed dat te verwaarlozen is als het wordt afgezet tegen de grote geldstroom (€ 562,69 per maand, zie de bijlage).

Het probleem met deze optie is echter dat voor de betaling van inkomensondersteuning onder deze omstandigheden geen basis in het recht valt aan te wijzen. De betrokken gevallen zijn bekend en de wet wordt bij deze optie zodanig geïnterpreteerd dat de betaling van inkomensondersteuning niet anders dan als onrechtmatig kan worden beschouwd. In dat geval vloeit uit het systeem van de wet voort dat tot correctie van de situatie wordt overgegaan.

Ad II.

De huidige juridische analyse gaat uit van de feitelijke constatering dat op de Westelijke Jordaanoever en Oost Jeruzalem het verdrag met Israël niet van toepassing is en de overweging dat artikel 62a AOW niet voorziet in een, al dan niet beperkte, voortzetting van de betaling van inkomensondersteuning. Op basis van deze twee uitgangspunten kan geen export van inkomensondersteuning plaatsvinden naar de Westelijke Jordaanoever en Oost Jeruzalem.

De SVB heeft aan alle AOW-gerechtigden eerder dit jaar medegedeeld dat de koopkrachttegemoetkoming die zij op dit moment ontvangen, per 1 januari 2015 zal worden omgezet naar inkomensondersteuning. Uitgaande van het standpunt dat artikel 62a AOW niet voorziet in export van de inkomensondersteuning is

de mededeling van de SVB foutief geweest. De SVB moet daarom tot herstel overgaan. Bij het herstel moet wel rekening worden gehouden met het vertrouwensbeginsel en de voorwaarden waaronder eigendom kan worden ontnomen. Uit een notitie van de Raad van State, meerdere wettelijke regelingen van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de jurisprudentie kan worden afgeleid dat aan het vertrouwensbeginsel en de bescherming van eigendom voldoende tegemoet wordt gekomen als een uitkering zoals de inkomensondersteuning wordt ingetrokken zes maanden na het moment waarop aan de belanghebbende bekend is gemaakt dat de uitkering ten onrechte is verleend.

Opgemerkt moet worden dat optie II weliswaar naadloos aansluit op de letter van de wet, deze optie vanuit doel en strekking van het overgangsrecht zoals dat tot stand is gebracht met artikel 62a AOW minder solide is. Niet uitgesloten kan worden dat de Centrale Raad van Beroep zal oordelen dat de wetgever een lacune in de wet heeft laten ontstaan.

Politiek gezien ligt deze optie uiterst gevoelig daar deze tot nadeel zal strekken van de betrokken AOW-gerechtigden.

Ad III.

De derde optie vertrekt vanuit de vraag of met artikel 62a AOW uitsluitend is bedoeld om te garanderen dat een AOW-gerechtigde een ongehuwdpensioen of een toeslag op zijn ouderdompensioen kan ontvangen als hij ongehuwd is respectievelijk een partner heeft die de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt. Deze vraag kan noch bevestigend noch ontkennend worden beantwoord.

Voor een bevestigend antwoord pleit het feit dat artikel 62a AOW alleen die bepalingen uit de AOW buiten werking stelt die ervoor zorgen dat in niet-verdragslanden uitsluitend recht kan bestaan op een pensioen ter hoogte van maximaal 50% van het wettelijk minimumloon. Daarnaast pleit voor deze interpretatie dat de inkomensondersteuning niet wordt beschouwd als ouderdompensioen in de zin van de AOW.²

In de memorie van toelichting op het wetsvoorstel waarmee artikel 62a aan de AOW is toegevoegd³ wordt echter geen aandacht geschonken aan MKOB of inkomensondersteuning. Overigens ook niet aan het mogelijk wegvallen van andere voordelen, zoals zogenoemde overgangsvoordelen, die aan een verdrag worden ontleend.

In de memorie van toelichting op het in de vorige alinea aangehaalde wetsvoorstel overweegt de wetgever dat de opzegging van verdragen voor uitkeringsgerechtigden grote consequenties kan hebben, terwijl zij aan het proces dat tot opzegging leidt part noch deel hebben. Om deze reden is het aparte overgangsrecht geformuleerd.

In de memorie van toelichting wordt voorts vermeld dat aan het overgangsrecht juridische overwegingen ten grondslag liggen, met name op het vlak van het eigendomsrecht zoals dat vastligt in artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM. Om die reden dienen enkele algemene rechtsbeginselen in acht genomen te worden, waaronder het proportionaliteitsvereiste. De wijze waarop het overgangsrecht is vorm gegeven is

² Het voorgestelde artikel 33a, lid 3, AOW luidt: De inkomensondersteuning wordt niet beschouwd als ouderdompensioen op grond van deze wet, tenzij voor de toepassing van paragraaf 2 van hoofdstuk III (Wijziging van de Algemene Ouderdomswet, de Wet financiering sociale verzekeringen, de Participatiewet en de Wet op de huurtoeslag in verband met het toekennen van een inkomensondersteuning aan personen die een uitkering ontvangen op grond van de Algemene Ouderdomswet en intrekking van de Wet mogelijkheid koopkrachttegemoetkoming oudere belastingplichtigen, TK vergaderjaar 2014-2015, 34 015, nr. 2).

³ Wijziging van enkele socialezekerheidswetten in verband met een andere vormgeving van de exportbeperking in de Algemene Kinderbijslagwet en het regelen van overgangsrecht voor de situatie van opzegging of wijziging van een verdrag dan wel een daarmee gelijk te stellen situatie, TK vergaderjaar 2014-2015, 33 162, nr. 3.

afhankelijk van de vraag welke compensatie proportioneel wordt geacht. De beantwoording van de vraag wat proportioneel is, is per uitkering verschillend. De wetgever onderscheidt vervolgens drie categorieën uitkeringen:

- Langlopende uitkeringen die beogen een inkomensvoorziening te treffen. Voor deze categorie uitkeringen "voorziet het overgangsrecht in volledige eerbiedigende werking indien een verdrag wordt opgezegd dan wel indien de voorlopige toepassing wordt beëindigd."
- Kinderbijslag. "Gezien het karakter van de kinderbijslag en het doel waarvoor kinderbijslag wordt toegekend, een tegemoetkoming in de kosten van het onderhoud voor het kind, heeft de regering gemeend de kinderbijslag voor kinderen die wonen in een land waarvan de voorlopige toepassing van het verdrag wordt beëindigd, nog twee kalenderkwartalen vanaf die beëindiging door te laten lopen, waarna het exportverbod daadwerkelijk kan worden geëffectueerd."
- Uitkeringen op grond van de Toeslagenwet (TW). De TW is als een niet-exporteerbare uitkering sinds mei 2005 bijgeschreven op bijlage X bij de Verordening (EU) 883/2004. "Als gevolg hiervan kiest de regering niet voor volledig eerbiedigende werking maar stelt voor om de toeslag af te bouwen over een periode van maximaal drie jaar." Verder vermeldt de memorie van toelichting: "Gezien het karakter van de toeslag op grond van de Toeslagenwet (een aanvullende uitkering tot aan het voor betrokken in Nederland relevante sociale minimumniveau) kiest de regering er voor het overgangsrecht voor deze uitkering anders vorm te geven dan zoals zij dat doet voor de andere langlopende uitkeringen, te weten de uitkeringen op grond van de AOW [cursivering HvdM], ANW, WAO, WAZ en de Wet WIA."

De inkomensondersteuning verschilt van de kinderbijslag en een uitkering op grond van de TW. Kinderbijslag is geen langlopende uitkering. Daarnaast is de wetgever kennelijk niet van mening dat inkomensondersteuning in beginsel niet-exporteerbaar zou moeten zijn, zoals dat wel het geval is bij kinderbijslag. Het verschil ten opzichte van uitkeringen op grond van de TW is evident; de inkomensondersteuning is geen non-contributieve uitkering. De inkomensondersteuning ontbeert namelijk karakteristieken die overeenkomen met sociale bijstand. De wetgever heeft derhalve de huidige koopkrachttegemoetkoming en toekomstige inkomensondersteuning over het hoofd gezien bij de totstandkoming van artikel 62a AOW. Het zou dus zeer wel kunnen dat sprake is van een lacune in de wet. De wet beoogt immers overgangsrecht te scheppen maar doet dat niet, als artikel 62a naar de letter wordt uitgelegd.

De voorgaande conclusie wordt ondersteund door het feit dat de wetgever met artikel 62a AOW niet heeft voorzien in de situatie waarin een persoon een deel van zijn uitkering kan verliezen ten gevolge van de opzegging van een verdrag. Dit is het geval als bij de berekening van een ouderdomspensioen tijdvakken voor 1 januari 1957 vanwege de toepassing van het verdrag niet in mindering zijn gebracht. Dit is tevens het geval als op basis van een verdrag een pro rata berekende nabestaandenuitkering is toegekend. Met andere woorden: als artikel 62a AOW naar de letter zou worden toegepast dan zou niet worden tegemoet gekomen aan het in de memorie van toelichting verwoorde uitgangspunt dat het overgangsrecht voor langlopende uitkeringen dient te voorzien in "volledige eerbiedigende werking".

Vanuit een algemeen juridisch perspectief verdient optie III wellicht de voorkeur boven optie II. Immers is het niet onwaarschijnlijk dat de rechter eenzelfde analyse zal hanteren als hiervoor geschetst. Echter zou de SVB evenzeer het verwijt kunnen treffen contra legem beleid te voeren.

Bijlage

Maandelijke Kosten optie III

	aantal	toekennings- percentage	gemiddeld percentage	KOB	IO
Israël				1.532,32	562,69
Bolivia	37	2.198,00	59,41	929,44	552,14
Botswana	12	642,00	53,50	301,44	161,27
Brazilië	766	41.225,00	53,82	19.241,92	10.355,72
Costa Rica	112	5.794,00	51,73	2.813,44	1.455,45
Gambia	17	1.424,00	83,76	427,04	357,71
Mali	4	400,00	100,00	100,48	100,48
Mexico	180	8.082,00	44,90	4.521,60	2.030,20
Totaal	1.128			29.867,68	15.575,66

Memo

Aan: Art. 10 2E Wob, Rvb
Van: Art. 10 2E Wob, JZ/R&B
Datum: 21 november 2014
Stuknummer: R&B/2014-189

Betreft: **Definitieve besluitvorming Westelijke Jordanoever en Oost Jeruzalem met motivering gedragslijn inkomensondersteuning AOW en loonheffing**

Inleiding

Deze notitie gaat in op problemen bij de uitvoering van de AOW en Anw voor personen woonachtig op de Westelijke Jordanoever en in Oost Jeruzalem. Deze problematiek is reeds beschreven in eerdere notities, met name een notitie van 29 september 2014. In de eerdere notitie zijn voorstellen opgenomen om de problemen op te lossen maar deze voorstellen zijn nog niet formeel geaccordeerd. In deze notitie worden de problemen daarom opnieuw kort omschreven.

Omdat de voorstellen in de notitie van 29 september niet formeel zijn bekrachtigd worden deze hier opnieuw weergegeven met het verzoek aan de Raad van bestuur deze te bekrachtigen. Er is sprake van een nieuw voorstel met betrekking tot de inkomensondersteuning en overige verdragsvoordelen anders dan de opheffing van exportbeperkingen. Dit nieuwe voorstel wordt uitgebreider toegelicht in de bijlage bij deze notitie.

Problematiek Westelijke Jordanoever en Oost Jeruzalem

Op klanten van de SVB die op de Westelijke Jordanoever en in Oost Jeruzalem wonen is het verdrag inzake sociale zekerheid met Israël niet van toepassing. Lange tijd heeft de SVB verzuimd hiermee rekening te houden zodat in een meerderheid van de dossiers is gehandeld als zou het verdrag met Israël wel van toepassing zijn op de Westelijke Jordanoever en in Oost Jeruzalem. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft daarop besloten de situatie van de betrokken belanghebbenden op grond van artikel 62a AOW¹ te duiden als een situatie die gelijkgesteld kan worden aan de situatie waarin een verdrag wordt opgezegd of de voorlopige toepassing van een verdrag wordt stopgezet.

In een notitie van 29 september 2014 (R&B/2014-173) zijn de gevolgen van het besluit van de minister uiteengezet. Het belangrijkste gevolg is dat het ouderdomspensioen en de toeslag van respectievelijk alleenstaanden en AOW-gerechtigden met een partner onder de pensioengerechtigde leeftijd niet zullen worden verlaagd zolang zij op de Westelijke Jordanoever of in Oost Jeruzalem blijven wonen en zich geen wijziging in hun persoonlijke omstandigheden voordoet die tot verlaging van het pensioen dan wel intrekking van de toeslag voordoet.

In de notitie werd voorts het standpunt ingenomen dat artikel 62a AOW niet van toepassing is op AOW-gerechtigden die verkeren in een situatie waarin de artikelen 8a en 9a geen concreet rechtsgevolg tot stand brengen op het moment dat een verdrag wordt opgezegd dan wel de voorlopige toepassing of een gelijkgestelde situatie eindigt. Omdat in de situatie van de Westelijke Jordanoever en Oost Jeruzalem niet valt aan te wijzen op welke datum de aan de beëindiging van de voorlopige toepassing van een verdrag

¹ Artikel 62a wordt aan de AOW toegevoegd door de Wet van 19 juni 2014 tot wijziging van enkele socialezekerheidswetten in verband met een andere vormgeving van de exportbeperking in de Algemene Kinderbijslagwet en het regelen van overgangsrecht voor de situatie van opzegging of wijziging van een verdrag dan wel een daarmee gelijk te stellen situatie, Stb. 2014, 238.

gelijk te stellen situatie, bedoelt in artikel 62a AOW, ten einde loopt, werd voorgesteld om voor de datum waarop die situatie ten einde loopt aan te knopen bij het moment van inwerkingtreding van artikel 62a AOW, te weten 1 januari 2015.

In de notitie van 10 oktober is voorgesteld dat de SVB in een klein aantal gevallen waarin de SVB op juridisch correcte wijze heeft gehandeld door het verdrag met Israël niet toe te passen, op grond van de zogenoemde meerderheidsregel, overgaat tot verhoging van het ouderdomspensioen dan wel toekenning van een toeslag op het pensioen. De meerderheidsregel houdt in dat als binnen een groep gelijke gevallen in een meerderheid van de gevallen een begunstigende gedragslijn wordt gevolgd, de begunstigende gedragslijn ook moet worden toegepast voor de minderheid zelfs als de begunstigende gedragslijn voortkwam uit fouten in de uitvoering en onbewust tot stand kwam.²

In de notitie van 29 september 2014 is voorts vastgesteld dat artikel 62a AOW naar de letter niet ziet op andere verdragsvoordelen dan het opheffen van de exportbeperking. Niettemin werd voorgesteld om tijdvakken voor 1957 die met toepassing van het verdrag met Israël niet in mindering worden gebracht op het ouderdomspensioen (zogenoemde overgangsvoordelen), niet alsnog in mindering te brengen. Wel werd voorgesteld om geen inkomensondersteuning toe te kennen met ingang van 1 januari 2015. Hieronder wordt een voorstel gedaan om beide aspecten via één interpretatie van artikel 62a AOW te adresseren.

De notitie van 29 september 2014 is in licht geredigeerde vorm (10 oktober 2014, R&B/2014-173a) op ambtelijk niveau besproken met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna kortweg: SZW). Daarbij werd geen kritiek geuit op de door de SVB voorgestane gedragslijn betreffende de toepassing van de meerderheidsregel en de overgangsvoordelen. Op het punt van de inkomensondersteuning nam SZW vooralsnog geen standpunt in. Na het ambtelijk overleg is gebleken dat de SVB nog deze zomer bij de inkomensondersteuning ten onrechte belanghebbenden op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem heeft behandeld alsof het verdrag met Israël van toepassing is. Daarop heeft SZW laten weten geen verdere bemoeienis te willen hebben met het onderhavige dossier. Het is daarom aan de Raad van bestuur van de SVB om te beslissen over de verdere afhandeling van het dossier.

Ten slotte is te elfder ure geconstateerd dat de SVB ten onrechte het belastingverdrag met Israël heeft toegepast op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem. De betrokken personen zijn daardoor belastingplichtig in het bronland Nederland in plaats van de woonstaat Israël.

Ten overvloede wordt er op gewezen dat er in het verleden vaker aandacht is geweest voor het feit dat de territoriale werkingssfeer van het verdrag met Israël zich niet uitstrekt tot de Westelijke Jordaanoever en Oost Jeruzalem. Dit heeft zich echter niet vertaald in een correcte uitvoering. Voor de toekomst moet daarom worden geborgd dat de oude fouten niet zullen worden herhaald.

Voorstellen besluitvorming Raad van bestuur

De Raad van bestuur wordt verzocht in te stemmen met de volgende voorstellen.

Temporele en materiële reikwijdte artikel 62a AOW

Voorstel I

Artikel 62a AOW werkt niet ten aanzien van AOW-gerechtigden die verkeren in een situatie waarin de artikelen 8a en 9a geen concreet rechtsgevolg tot stand brengen op het moment dat een verdrag wordt opgezegd dan wel de voorlopige toepassing of een gelijkgestelde situatie eindigt. Na het moment waarop

² Zie bijvoorbeeld HR 13 oktober 1982, BNB 1983/4, en HR 19 januari 1983, BNB 1983/132.

de gelijkgestelde situatie op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem, blijven uitsluitend reeds bestaande voordelen voortduren. Aan het verdrag kunnen vanaf dat moment geen uitkeringsverhogende voordelen worden ontleend.

Voorstel II

In de situatie van de Westelijke Jordaanoever en Oost Jeruzalem loopt de met de voorlopige toepassing van een verdrag gelijk te stellen situatie, bedoeld in artikel 62a AOW, ten einde, op het moment van inwerkingtreding van artikel 62a AOW, te weten 1 januari 2015.

Toelichting

Voor een toelichting op het voorstel wordt verwezen naar de notitie van 29 september. Het materiële gevolg van het voorstel is dat bij het overlijden van een echtgenoot op of na 1 januari 2015 de andere echtgenoot geen aanspraak (meer) kan maken op een alleenstaandenpensioen.

Toepassing meerderheidsregel

Voorstel

In het kleine aantal gevallen waarin de SVB op juridisch correcte wijze heeft gehandeld door het verdrag met Israël niet toe te passen, vindt op grond van de zogenoemde meerderheidsregel, een verhoging van het ouderdomspensioen dan wel een toekenning van een toeslag op het pensioen plaats.

Toelichting

De motivering voor het voorstel ligt vast in onder meer de jurisprudentie genoemd in voetnoot 2.

Temporele reikwijdte toepassing artikel 62a

Voorstel I

Artikel 62a AOW is niet van toepassing op AOW-gerechtigden die verkeren in een situatie waarin de artikelen 8a en 9a geen concreet rechtsgevolg tot stand brengen op het moment dat een verdrag wordt opgezegd dan wel de voorlopige toepassing of een gelijkgestelde situatie eindigt.

Voorstel II

De datum waarop de aan de beëindiging van de voorlopige toepassing van een verdrag gelijk te stellen situatie, bedoeld in artikel 62a AOW, ten einde loopt is gelijk aan de datum van inwerkingtreding van artikel 62a AOW, te weten 1 januari 2015.

Toelichting

Voor een toelichting wordt verwezen naar de Inleiding en de notitie van 29 september 2014.

Inkomensondersteuning en overige verdragsvoordelen anders dan opheffing exportbeperking

Voorgesteld wordt om artikel 62a AOW toe te passen alsof deze betrekking heeft op inkomensondersteuning en andere verdragsvoordelen anders dan de opheffing van de exportbeperking. Dit voorstel houdt in dat inkomensondersteuning zal worden betaald aan de huidige AOW-gerechtigden op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem alsmede aan AOW-gerechtigden die elders op de wereld vallen onder de toepassing van artikel 62a AOW. Met dit voorstel is per januari 2015 maandelijks een bedrag van € 15.575,66 gemoeid.

Korte toelichting op het voorstel

Het is mogelijk aan te sluiten bij de letter van artikel 62a AOW, maar die keuze doet weinig recht aan de gevoeligheden die spelen omdat deze in het nadeel van en is juridisch kwetsbaar. Het voorstel hier sluit aan bij de intentie van de wetgever zoals deze is verwoord in de toelichting op artikel 62a, komt tegemoet

aan de gevoeligheden in het dossier en vloeit voort uit een uitleg van artikel 62a die niet primair is gericht op Israël of de inkomensondersteuning maar op een bredere toepassing. De voorgestelde gedragslijn strekt verder tot voordeel van AOW-gerechtigden en zal dus geen kritiek ondervinden vanuit het publiek of van de rechter. Het enige punt zou kunnen zijn dat de inspectie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op enig moment alsnog de restrictieve letterlijke interpretatie voorstaat. Met het voorstel is per januari 2015 maandelijks een bedrag van € 15.575,66 gemoeid.

In de bijlage wordt het voorstel met specifieke aandacht voor de inkomensondersteuning van context voorzien en uitgebreider gemotiveerd.

Loonheffing

Voorgesteld wordt om de exacte gevolgen in beeld te brengen van het feit dat ten onrechte het belastingverdrag met Israël is toegepast. In de loop van december kan daarover vervolgens apart worden besloten.

Toelichting

Helaas is het niet mogelijk thans een eenduidig voorstel te doen met betrekking tot de loonheffing. Het ten onrechte toepassen van het belastingverdrag met Israël door de SVB, heeft in de onderhavige situatie geen materiële gevolgen gehad voor de betrokken AOW-gerechtigden als wordt aangenomen dat de heffingskorting kan worden toegepast. Het probleem doet zich echter voor dat ook in het kader van de uitkeringswetten voor oorlogsgetroffenen geen bronheffing heeft plaatsgevonden en dat de heffingskorting slechts bij één inkomen kan worden toegepast. Als de heffingskorting bij de AOW wordt toegepast dan zal derhalve loonheffing plaatsvinden in het kader van de uitkeringswetten. Verder staat bij voorbaat vast dat de ene ANW-gerechtigde een financieel nadeel zal ondervinden van loonheffing, ongeacht de vraag of deze persoon nog ander inkomen heeft. Een uitgebreidere toelichting staat onderaan de bijlage.

Communicatie

Voorgesteld wordt dat alle communicatie met de belanghebbenden op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem betreffende de besluitvorming die heeft plaatsgevonden en nu nog moet plaatsvinden, wordt afgestemd met de secties IZ en CC van SEB. De doelgroep kan tot medio 2015 alleen met toestemming van IZ en CC van SEB met een centrale mailing worden "meegenomen".

Bijlage

Inkomensondersteuning en overige verdragsvoordelen anders dan opheffing exportbeperking

Op 18 juli 2014 heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de Sociale verzekeringsbank gemeld dat hij voornemens is om de situatie van een aantal Israëlische rechthebbenden op ouderdomspensioen gelijk te stellen aan de situatie waarin een verdrag wordt opgezegd of gewijzigd. De mededeling van de minister betreft pensioengerechtigden op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem. In een notitie van 29 september 2014 is geïnventariseerd welke gevolgen zich zullen voordoen als de minister op grond van artikel 62a, lid 2, AOW zijn mededeling doet. In die notitie is onder meer geconstateerd dat de door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid genomen maatregelen geen betrekking hebben op de inkomensondersteuning die per 1 januari 2015 in de AOW wordt ingevoerd.

De inkomensondersteuning vervangt de huidige Koopkrachttegemoetkoming Oudere Belastingplichtigen (KOB). Op de KOB bestaat op grond van de wettelijke regeling alleen recht als een persoon voor tenminste 90% belastingplichtig in Nederland is. Door de rechter is echter uitgemaakt dat de KOB een uitkering bij ouderdom die daarom geëxporteerd moet worden als een verdrag voorziet in export van uitkeringen bij ouderdom. De KOB wordt uitgekeerd in de vorm van een vast bedrag. De inkomensondersteuning is voor wat betreft de hoogte van de uitkering gelijk aan de KOB maar gedraagt zich alsof het onderdeel is van het AOW-pensioen. Voor elk niet-verzekerd jaar wordt het bedrag van de volle KOB met 2% verminderd. De inkomensondersteuning is derhalve niet een volledig nieuwe uitkering, maar eerder een KOB op een minder vrijgevlge wijze.

De SVB is na uitspraken van de rechter overgegaan tot toekenning van KOB aan alle pensioengerechtigden die wonen in een verdragsland. Deze toekenning is geautomatiseerd afgehandeld op basis van de landcodes. In juli van dit jaar is aan alle belanghebbenden in verdragslanden geautomatiseerd een mailing verstuurd waarin is uitgelegd dat de KOB zal worden vervangen door inkomensondersteuning. Omdat deze mailing geschiedde op basis van de landcode in het uitkeringssysteem is deze ook uitgegaan naar belanghebbenden op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem. De betrokkenen zijn in juli geïnformeerd dat zij nog een besluit zullen ontvangen. Dit besluit zal in december centraal worden verstuurd maar niet aan personen woonachtig op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem.

Op ambtelijk niveau is bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid het probleem van de inkomensondersteuning aangekaart. Daarop is aangegeven dat het Ministerie geen verdere bemoeienis meer wenst te hebben met de afhandeling van de onderhavige problematiek. De Raad van bestuur van de SVB moet daarom nu beslissen over de vraag hoe verder te acteren op dit dossier.

Motivering voorstel m.b.t. inkomensondersteuning

In de gegeven situatie lijken zich twee opties voor te doen.

- I. Gemaakte fouten herstellen. Vanwege de mailing van afgelopen juli en de werking van het vertrouwensbeginsel wordt de betrokkenen een gewenningsperiode gegund. Deze kan gelijk zijn aan de zes maanden overgangsrecht in het kader van de AKW (of maximaal worden opgetrokken tot 1 jaar).
- II. Artikel 62a AOW toepassen alsof deze betrekking heeft op inkomensondersteuning. Letterlijk toegepast heeft artikel 62a AOW geen betekenis voor de inkomensondersteuning. Uit de toelichting op het wetsvoorstel blijkt echter niet dat de wetgever de problematiek van de inkomensondersteuning onder ogen heeft gehad. Om deze reden zou het mogelijk zijn om te spreken van een lacune in de wet.

Beide opties steunen op artikel 62a AOW. Optie I sluit aan bij de bepaling, doet echter weinig recht aan de gevoeligheden die spelen en is juridisch kwetsbaar. Optie II sluit aan bij de intentie van de wetgever zoals deze is verwoord in de toelichting op artikel 62a, komt tegemoet aan de gevoeligheden in

het dossier en vloeit voort uit een uitleg van artikel 62a die niet primair is gericht op Israël maar op de toepassing in alle situaties. Met optie II is per januari 2015 maandelijks een bedrag van € 15.575,66 gemoeid.

In de volgende paragrafen worden de opties toegelicht en wordt gemotiveerd waarom de voorkeur uitgaat naar de tweede optie.

Ad I.

Volgens de letter van artikel 62a AOW voorziet deze bepaling bij stopzetting van de (voorlopige) toepassing van een verdrag er uitsluitend in dat het ouderdomspensioen van een belanghebbende of diens toeslag niet zullen worden onderworpen aan exportbeperkingen (geen recht op toeslag, ouderdomspensioen berekend op basis van maximaal 50 wettelijk minimumloon). Andere verdragsvoordelen, bijvoorbeeld tijdvakken vóór 1957 of huwelijks tijdvakken op grond van het verdrag, zullen dan verloren gaan. Volgens de letter van artikel 62a AOW kan dan ook geen recht bestaan op inkomensondersteuning bij stopzetting van de (voorlopige) toepassing van een verdrag.³

Een tweede reden om te kiezen voor optie I is dat gesteld zou kunnen worden dat de inkomensondersteuning niet de KOB is in andere vorm maar een geheel nieuwe uitkering. Het moge duidelijk zijn dat een geheel nieuwe uitkering niet kan worden toegekend nadat de (voorlopige) toepassing is stopgezet.

De SVB heeft aan alle AOW-gerechtigden eerder dit jaar medegedeeld dat de koopkrachttegemoetkoming die zij op dit moment ontvangen, per 1 januari 2015 zal worden omgezet naar inkomensondersteuning. Uitgaande van het standpunt dat artikel 62a AOW niet voorziet in export van de inkomensondersteuning is de mededeling van de SVB foutief geweest. De SVB moet daarom tot herstel overgaan. Bij het herstel moet wel rekening worden gehouden met het vertrouwensbeginsel en de voorwaarden waaronder eigendom kan worden ontnomen. Uit een notitie van de Raad van State, meerdere wettelijke regelingen van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de jurisprudentie kan worden afgeleid dat aan het vertrouwensbeginsel en de bescherming van eigendom voldoende tegemoet wordt gekomen als een uitkering zoals de inkomensondersteuning wordt ingetrokken zes maanden na het moment waarop aan de belanghebbende bekend is gemaakt dat de uitkering ten onrechte is verleend.

Opgemerkt moet worden dat optie I weliswaar naadloos aansluit op de letter van de wet maar dat deze optie vanuit doel en strekking van het overgangsrecht vervat in artikel 62a AOW minder solide is. Niet uitgesloten kan worden dat de Centrale Raad van Beroep zal oordelen dat (1) de inkomensondersteuning de KOB in een andere gedaante is en dat (2) de wetgever artikel 62a een lacune in de wet heeft laten ontstaan.

Deze optie ligt voorts gevoelig omdat deze tot nadeel zal strekken van de betrokken AOW-gerechtigden.

---

¹ Artikel 33a, lid 3, AOW zoals voorgesteld, luidt: De inkomensondersteuning wordt niet beschouwd als ouderdomspensioen op grond van deze wet, tenzij voor de toepassing van paragraaf 2 van hoofdstuk III (Wijziging van de Algemene Ouderdomswet, de Wet financiering sociale verzekeringen, de Participatiewet en de Wet op de huurtoeslag in verband met het toekennen van een inkomensondersteuning aan personen die een uitkering ontvangen op grond van de Algemene Ouderdomswet en intrekking van de Wet mogelijkheid koopkrachttegemoetkoming oudere belastingplichtigen, TK vergaderjaar 2014-2015, 34 015, nr. 2).

Ad II.

De tweede optie is gebaseerd op het uitgangspunt dat de inkomensondersteuning wel degelijk als KOB in andere vorm moet worden gezien en daarnaast het idee dat de wetgever artikel 62a AOW niet zo restrictief heeft bedoeld als de letter van de wet suggereert. Hiervoor zijn meerdere redenen aan te wijzen.

In de memorie van toelichting op het wetsvoorstel waarmee artikel 62a aan de AOW is toegevoegd wordt geen enkele aandacht geschonken aan het vervallen van voordelen die uit de (voorlopige) toepassing van een verdrag kunnen voortvloeien. Niet aan het mogelijk wegvallen van KOB of inkomensondersteuning maar evenmin andere voordelen die aan een verdrag worden ontleend, zoals de reeds genoemde overgangsvoordelen of huwelijkse tijdvakken.⁴

In de memorie van toelichting op het in de vorige alinea aangehaalde wetsvoorstel overweegt de wetgever dat de opzegging van verdragen voor uitkeringsgerechtigden grote consequenties kan hebben, terwijl zij aan het proces dat tot opzegging leidt part noch deel hebben. Om deze reden is het aparte overgangsrecht geformuleerd.

In de memorie van toelichting worden vervolgens drie categorieën uitkeringen onderscheiden:

- *Langlopende uitkeringen die beogen een inkomensvoorziening te treffen.* Voor deze categorie uitkeringen "voorziet het overgangsrecht in volledige eerbiedigende werking indien een verdrag wordt opgezegd dan wel indien de voorlopige toepassing wordt beëindigd."
- *Kinderbijslag.* "Gezien het karakter van de kinderbijslag en het doel waarvoor kinderbijslag wordt toegekend, een tegemoetkoming in de kosten van het onderhoud voor het kind, heeft de regering gemeend de kinderbijslag voor kinderen die wonen in een land waarvan de voorlopige toepassing van het verdrag wordt beëindigd, nog twee kalenderkwartalen vanaf die beëindiging door te laten lopen, waarna het exportverbod daadwerkelijk kan worden geëffectueerd."
- *Uitkeringen op grond van de Toeslagenwet (TW).* De TW is als een niet-exporteerbare uitkering sinds mei 2005 bijgeschreven op bijlage X bij de Verordening (EU) 883/2004. "Als gevolg hiervan kiest de regering niet voor volledig eerbiedigende werking maar stelt voor om de toeslag af te bouwen over een periode van maximaal drie jaar." Verder vermeldt de memorie van toelichting: "Gezien het karakter van de toeslag op grond van de Toeslagenwet (een aanvullende uitkering tot aan het voor betrokken in Nederland relevante sociale minimumniveau) kiest de regering er voor het overgangsrecht voor deze uitkering anders vorm te geven dan zoals zij dat doet voor de andere langlopende uitkeringen, te weten de uitkeringen op grond van de AOW [cursivering HvdM], ANW, WAO, WAZ en de Wet WIA."

Uit de toelichting op het wetsvoorstel waarmee artikel 62a aan de AOW wordt toegevoegd kan op drie manieren worden begrepen dat de inkomensondersteuning op dezelfde wijze als het ouderdomspensioen onder de beschermende werking van artikel 62a moet vallen.

- 1) De inkomensondersteuning heeft het karakter van een langlopende uitkering zodat het in de rede ligt om aan te nemen dat aan het oude rechtsregime "eerbiedigende werking" moet worden gegeven.
- 2) De inkomensondersteuning laat zich niet vergelijken met de kinderbijslag en uitkeringen op grond van de TW. De inkomensondersteuning is immers, anders dan kinderbijslag en uitkeringen op grond van de TW, exporteerbaar naar landen waarmee Nederland een verdrag heeft gesloten.
- 3) Bij de toelichting op de uitkeringen op grond van de TW wordt verwezen naar "de uitkeringen op grond van de AOW".

---

⁴ Wijziging van enkele socialezekerheidswetten in verband met een andere vormgeving van de exportbeperking in de Algemene Kinderbijslagwet en het regelen van overgangsrecht voor de situatie van opzegging of wijziging van een verdrag dan wel een daarmee gelijk te stellen situatie, TK vergaderjaar 2014-2015, 33 162, nr. 3.

Artikel 62a AOW voorziet verder niet in de situatie waarin een persoon een deel van zijn uitkering verliest als gevolg van de opzegging van een verdrag. Dit kan zich voordoen als op grond van het verdrag bij de berekening van een ouderdomspensioen tijdvakken voor 1 januari 1957 niet in mindering zijn gebracht. Ook kan zich dit voordoen in geval van zogenoemde huwelijkse tijdvakken. Met andere woorden: als artikel 62a AOW naar de letter zou worden toegepast dan zou niet worden tegemoet gekomen aan het in de memorie van toelichting verwoorde uitgangspunt dat het overgangsrecht voor langlopende uitkeringen dient te voorzien in "volledige eerbiedigende werking".

Vanuit een algemeen juridisch perspectief verdient optie II de voorkeur boven optie I. Immers is het niet onwaarschijnlijk dat de rechter eenzelfde analyse zal hanteren als hiervoor geschetst. Optie II verstrekt voorts niet alleen een rechtsgrond voor het betalen van inkomensondersteuning maar tevens voor het ongewijzigd betalen van overgangsvoordelen en huwelijkse tijdvakken. Optie II strekt ten slotte tot voordeel van gerechtigden en zal dus geen kritiek ondervinden vanuit het publiek of van de rechter. Het enige risico bij optie II zou kunnen zijn dat de inspectie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op enig moment alsnog de restrictieve letterlijke interpretatie van artikel 62a AOW zal voorstaan.

Maandelijks Kosten optie II

	aantal	toekennings- percentage	gemiddeld percentage	KOB	IO
Israël				1.532,32	562,69
Bolivia	37	2.198,00	59,41	929,44	552,14
Botswana	12	642,00	53,50	301,44	161,27
Brazilië	766	41.225,00	53,82	19.241,92	10.355,72
Costa Rica	112	5.794,00	51,73	2.813,44	1.455,45
Gambia	17	1.424,00	83,76	427,04	357,71
Mali	4	400,00	100,00	100,48	100,48
Mexico	180	8.082,00	44,90	4.521,60	2.030,20
Totaal	1.128			29.867,68	15.575,66

Toelichting problemen met loonheffing

De SVB heeft op basis van de landcode Israël het belastingverdrag met Israël toegepast in geval van personen woonachtig op de Westelijke Jordaanoever en in Oost Jeruzalem. Deze toepassing heeft onterecht plaatsgevonden. Desgevraagd is door het Ministerie van Financiën medegedeeld dat uit een interne studie is gebleken dat het belastingverdrag niet van toepassing is. Deze conclusie is afgestemd met en onderschreven door het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Op grond van het belastingverdrag met Israël is Israël bevoegd belasting te heffen over pensioenen. Als er geen verdrag is, zoals het geval is voor de Westelijke Jordaanoever en Oost Jeruzalem, dan is het bronland (dus Nederland) heffingsbevoegd.

Voor de 61 AOW-gerechtigden heeft de onterechte toepassing van het belastingverdrag met Israël geen concrete gevolgen gehad mits wordt aangenomen dat de heffingskorting kan worden toegepast. Weliswaar heeft de SVB geen poging ondernomen loonbelasting in te houden op de pensioenen, maar door toepassing van de heffingskorting had de SVB, als het juiste juridische kader was toegepast, net zo min iets ingehouden. Wel hadden de betrokkenen een formulier moeten ondertekenen waarmee zij zouden instemmen met toepassing van de heffingskorting door de SVB. Zonder een dergelijke instemming zou de heffingskorting niet toegepast kunnen worden, zodat wel loonheffing had moeten worden ingehouden. Het toepassen van de heffingskorting blijft in de regel echter alleen achterwege als sprake is van een ander inkomen uit Nederland dat hoger is dan de AOW.

Het probleem dat zich met betrekking tot de AOW-gerechtigden voordoet ligt niet op het vlak van de loonheffing op het ouderdomspensioen maar op het vlak van de uitkeringswetten voor oorlogsgetroffenen. Als de heffingskorting wordt toegepast bij de betaling van het ouderdomspensioen zal bij de andere uitkering geen rekening mogen worden gehouden met de heffingskorting. Dit zal tot een substantieel nadeel kunnen leiden.

Voor de nabestaande op wie het verdrag met Israël niet van toepassing is, leidt het niet toepassen van het verdrag met Israël wel tot een financieel nadeel. Dit nadeel zou kunnen worden gemitigeerd door het bedrag van de loonheffing in 2015 voor rekening van de SVB te laten komen en dit in verdere jaren af te bouwen, bijvoorbeeld in drie stappen van een jaar (uiteeraard zal de loonheffing die de SVB voor haar rekening neemt moet worden gebruteerd). De betrokkene is geboren in 1955 en zal derhalve niet voor 2022 de AOW-gerechtigde leeftijd bereiken.

onderwerp: uw Anw-uitkering

Geachte [naam klant],

U ontvangt een Anw-uitkering. Deze uitkering zal ongewijzigd doorlopen vanaf 1 januari 2015. De verlaging zoals aangekondigd in de brief van februari 2014 gaat dus niet door. In deze brief leest u waarom.

Uw Anw-uitkering loopt door

U behoudt uw Anw-uitkering omdat u onder een overgangsregeling valt. In oktober 2014 heeft u hierover een brief gehad.

Een wijziging in uw persoonlijke omstandigheden kan wel invloed hebben op de hoogte van uw Anw-uitkering. Neem in dat geval contact op met uw SVB-kantoor. Meer informatie vindt u op www.svb.nl/anw, onder 'Rechten en plichten'.

Als u het niet eens bent met onze beslissing

U kunt binnen zes weken bezwaar maken tegen onze beslissing. Voor u dit doet, vragen wij u ons eerst te bellen. Misschien kan een gesprek u verder helpen en blijkt een bezwaarschrift niet nodig te zijn.

Wilt u tóch bezwaar maken?

Zorgt u er dan voor dat uw ondertekende brief voor [datum bezwaartermijn] bij uw SVB-kantoor is ontvangen. Stuur uw bezwaarschrift op tijd, anders kunnen wij uw bezwaar niet behandelen. Kijk voor meer informatie over bezwaar op www.svb.nl/anw onder 'Rechten en plichten'.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Dan kunt u ons bellen of een e-mail sturen via www.svb.nl/contact.

Met vriendelijke groet,
Sociale Verzekeringsbank

Bijlage: specificatie

onderwerp: uw AOW-pensioen

Geachte [naam klant],

U ontvangt een AOW-pensioen. Dit pensioen loopt ongewijzigd door vanaf 1 januari 2015. De verlaging zoals aangekondigd in de brief van februari 2014 gaat dus niet door. In deze brief leest u waarom.

Uw AOW-pensioen loopt door

U behoudt uw AOW-pensioen omdat u onder een overgangsregeling valt. In oktober 2014 heeft u hierover een brief gehad.

Inkomensondersteuning AOW vervangt tegemoetkoming KOB

Tot en met december 2014 heeft u samen met uw AOW-pensioen een extra bedrag ontvangen, de tegemoetkoming KOB (Koopkrachttegemoetkoming Oudere Belastingplichtigen). Per 1 januari 2015 is deze tegemoetkoming vervallen. In plaats hiervan is de inkomensondersteuning AOW gekomen. U heeft hierover een brief gekregen in juli 2014.

U woont op de Westelijke Jordaanoever of in Oost-Jeruzalem. Het socialezekerheidsverdrag dat Nederland en Israël hebben gesloten geldt niet in deze gebieden. U had daardoor geen recht op tegemoetkoming KOB. Omdat u toch tegemoetkoming KOB ontving, is er bij wijze van overgangsregeling besloten dat u ook inkomensondersteuning AOW krijgt.

Wat verandert er?

U ontving tot en met december 2014 de tegemoetkoming KOB van € 25,12 bruto per maand. Per 1 januari 2015 is deze tegemoetkoming vervangen door de inkomensondersteuning AOW van maximaal € 25,35 bruto per maand. Hoeveel inkomensondersteuning AOW u krijgt, hangt af van het aantal jaren dat u AOW-pensioen heeft opgebouwd. Ieder jaar dat u verzekerd bent geweest voor de AOW, heeft u 2% AOW-pensioen opgebouwd. U kunt maximaal 100% AOW-pensioen opbouwen.

Wat betekent dit voor u?

U heeft [getal AOW-percentage]% AOW-pensioen opgebouwd. Voor u is de inkomensondersteuning AOW daarom als volgt: [getal AOW-percentage]% x € 25,35 = € [bedrag inkomensondersteuning AOW-klant] bruto per maand.

Wijziging in uw persoonlijke omstandigheden

Een wijziging in uw persoonlijke omstandigheden kan wel invloed hebben op de hoogte van uw AOW-pensioen en op uw inkomensondersteuning AOW. Neem in dat geval contact op met uw SVB-kantoor. Meer informatie vindt u op www.svb.nl/aow, onder 'Rechten en plichten'.

Als u het niet eens bent met onze beslissing

U kunt binnen zes weken bezwaar maken tegen onze beslissing. Voor u dit doet, vragen wij u ons eerst te bellen. Misschien kan een gesprek u verder helpen en blijkt een bezwaarschrift niet nodig te zijn.

Wilt u toch bezwaar maken?

Zorgt u er dan voor dat uw ondertekende brief voor [datum bezwaartermijn] bij uw SVB-kantoor is ontvangen. Stuur uw bezwaarschrift op tijd, anders kunnen wij uw bezwaar niet behandelen. Kijk voor meer informatie over bezwaar op www.svb.nl/aow onder 'Rechten en plichten'.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Dan kunt u ons bellen of een e-mail sturen via www.svb.nl/contact.

Met vriendelijke groet,
Sociale Verzekeringsbank

Bijlage: specificatie

onderwerp: Inkomensondersteuning AOW vervangt tegemoetkoming KOB

Geachte [naam klant],

U ontvangt een AOW-pensioen. Tot en met december 2014 heeft u samen met uw AOW-pensioen een extra bedrag ontvangen, de tegemoetkoming KOB (Koopkrachttegemoetkoming Oudere Belastingplichtigen). In plaats hiervan is per 1 januari 2015 de inkomensondersteuning AOW gekomen. In deze brief leggen we u uit wat er voor u verandert.

Uw situatie

U woont op de Westelijke Jordaanoever of in Oost-Jeruzalem. Het socialezekerheidsverdrag dat Nederland en Israël hebben gesloten, geldt niet in deze gebieden. U had daardoor geen recht op tegemoetkoming KOB. Omdat u toch tegemoetkoming KOB ontving, is er bij wijze van overgangsregeling besloten dat u ook inkomensondersteuning AOW krijgt.

Wat verandert er?

U ontving tot en met december 2014 de tegemoetkoming KOB van € 25,12 bruto per maand. Per 1 januari 2015 is deze tegemoetkoming vervangen door de inkomensondersteuning AOW van maximaal € 25,35 bruto per maand. Hoeveel inkomensondersteuning AOW u krijgt, hangt af van het aantal jaren dat u AOW-pensioen heeft opgebouwd. Ieder jaar dat u verzekerd bent geweest voor de AOW, heeft u 2% AOW-pensioen opgebouwd. U kunt maximaal 100% AOW-pensioen opbouwen.

Wat betekent dit voor u?

U heeft [getal AOW-percentage]% AOW-pensioen opgebouwd. Voor u is de inkomensondersteuning AOW daarom als volgt: [getal AOW-percentage]% x € 25,35 = € [bedrag inkomensondersteuning AOW-klant] bruto per maand.

Wijziging in uw persoonlijke omstandigheden

Een wijziging in uw persoonlijke omstandigheden kan wel invloed hebben op de hoogte van uw AOW-pensioen en op uw inkomensondersteuning AOW. Neem in dat geval contact op met uw SVB-kantoor. Meer informatie vindt u op www.svb.nl/aow, onder 'Rechten en plichten'.

Als u het niet eens bent met onze beslissing

U kunt binnen zes weken bezwaar maken tegen onze beslissing. Voor u dit doet, vragen wij u ons eerst te bellen. Misschien kan een gesprek u verder helpen en blijkt een bezwaarschrift niet nodig te zijn.

Wilt u tóch bezwaar maken?

Zorgt u er dan voor dat uw ondertekende brief voor [datum bezwaartermijn] bij uw SVB-kantoor is ontvangen. Stuur uw bezwaarschrift op tijd, anders kunnen wij uw bezwaar niet behandelen. Kijk voor meer informatie over bezwaar op www.svb.nl/aow onder 'Rechten en plichten'.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Dan kunt u ons bellen of een e-mail sturen via www.svb.nl/contact.

Met vriendelijke groet,
Sociale Verzekeringsbank

Bijlage: specificatie

SVB-29

SVB Roermond
Postbus 1244
6040 KE Roermond
Nederland
Telefoon +31 (0)475 36
80 10
Fax (0475) 36 86 09

datum   registratienummer SVB   behandeld door   telefoonnummer

onderwerp: verhoging AOW-pensioen

Geachte [klantnaam],

U ontvangt een AOW-pensioen voor een alleenstaande, dat gebaseerd is op 50% van het Nederlandse nettominimumloon. Uw pensioen gaat omhoog, omdat u onder een overgangsregeling valt. In deze brief leest u waarom en wat dit voor u betekent.

Overgangsregeling en nabetaling

U woont op de Westelijke Jordaanoever of in Oost-Jeruzalem. Het sociaizekerheidsverdrag dat Nederland en Israël hebben gesloten, geldt niet in deze gebieden. In deze gebieden geldt de Wet beperking export uitkeringen (Wet BEU). U heeft daardoor recht op maximaal een AOW-pensioen voor alleenstaande, dat gebaseerd is op 50% van het Nederlands nettominimumloon.

Omdat de Wet BEU niet bij iedereen juist is toegepast, is er besloten om u onder een overgangsregeling te laten vallen. Dit betekent dat u recht heeft op een AOW-pensioen voor een alleenstaande, dat gebaseerd is op 70% van het Nederlands nettominimumloon. Vanaf [datum toekomst] ontvangt u € [bedrag] per maand. Hoe dit bedrag is opgebouwd, ziet u in de specificatie.

[2 situaties, nl: 5 jaar TWK, of TWK tot ingangsdatum AOW-pensioen, kies de optie die van toepassing is] [Optie 1; 5 jaar TWK] In juli 2014 is het besluit genomen om de overgangsregeling toe te passen. Vanaf 1 juli 2014 heeft u met een terugwerkende kracht van vijf jaar recht op het verhoogde bedrag. [Optie 2; TWK tot ingangsdatum AOW] U krijgt het hogere bedrag met een terugwerkende kracht tot de ingangsdatum van uw AOW-pensioen. [Tekst hierna geldt voor beide opties] U krijgt een nabetaling van € [bedrag]. Hoe dit bedrag is opgebouwd, ziet u in de specificatie.

U heeft ook recht op een wettelijke rentevergoeding van € [bedrag] over de periode [periode invullen]. In het overzicht bij deze brief kunt u zien hoe wij dit bedrag hebben berekend.

Inkomensondersteuning AOW vervangt tegemoetkoming KOB

Tot en met december 2014 heeft u samen met uw AOW-pensioen een extra bedrag ontvangen, de tegemoetkoming KOB (Koopkrachttegemeetkoming Oudere Belastingplichtigen). Per 1 januari 2015 is deze tegemoetkoming vervallen. In plaats hiervan is de inkomensondersteuning AOW gekomen. Het sociaizekerheidsverdrag dat Nederland en Israël hebben gesloten, geldt niet op de Westelijke Jordaanoever of in Oost-Jeruzalem. Er was daardoor geen recht op tegemoetkoming KOB. Omdat u toch

tegemoetkoming KOB ontving, is er op basis van de overgangsregeling besloten dat u ook inkomensondersteuning AOW krijgt.

Wat verandert er?

U ontving tot en met december 2014 de tegemoetkoming KOB van € 25,12 bruto per maand. Per 1 januari 2015 is deze tegemoetkoming vervangen door de inkomensondersteuning AOW van maximaal € 25,35 bruto per maand. Hoeveel inkomensondersteuning AOW u krijgt, hangt af van het aantal jaren dat u AOW-pensioen heeft opgebouwd. Ieder jaar dat u verzekerd bent geweest voor de AOW, heeft u 2% AOW-pensioen opgebouwd. U kunt maximaal 100% AOW-pensioen opbouwen.

Wat betekent dit voor u?

U heeft [getal AOW-percentage]% AOW-pensioen opgebouwd. Voor u is de inkomensondersteuning AOW daarom als volgt: [getal AOW-percentage]% x € 25,35 = € [bedrag inkomensondersteuning AOW-klant] bruto per maand.

Wijziging in uw persoonlijke omstandigheden

Een wijziging in uw persoonlijke omstandigheden kan wel invloed hebben op de hoogte van uw AOW-pensioen en op uw inkomensondersteuning AOW. Neem in dat geval contact op met uw SVB-kantoor. Meer informatie vindt u op www.svb.nl/aow, onder 'Rechten en plichten'.

Als u het niet eens bent met onze beslissing

U kunt binnen zes weken schriftelijk bezwaar maken tegen onze beslissing. Voor u dit doet, vragen wij u ons eerst te bellen. Misschien kan een gesprek u verder helpen en blijkt een bezwaarschrift niet nodig te zijn.

Wilt u toch een bezwaarschrift sturen? Zorgt u er dan voor dat uw ondertekende brief voor 28 januari 2015 bij uw SVB-kantoor is ontvangen. Stuur uw bezwaarschrift op tijd, anders kunnen wij uw bezwaar niet behandelen. Kijk voor meer informatie over bezwaar op www.svb.nl/aow onder 'Rechten en plichten'.

Vraag een DigiD aan

Als u buiten Nederland woont en een AOW-pensioen van ons ontvangt, kunt u gemakkelijk en snel via www.svb.nl allerlei zaken regelen. U kunt bijvoorbeeld wijzigingen doorgeven, uw persoonlijke gegevens inzien of uw maandelijkse specificaties van uw AOW-pensioen bekijken en printen. Daarvoor heeft u een DigiD nodig. Dit is een persoonlijke combinatie van uw gebruikersnaam en wachtwoord waarmee u toegang krijgt tot uw persoonlijke internetomgeving op www.svb.nl. Een DigiD kunt u aanvragen op www.svb.nl door op de startpagina te kiezen voor 'U heeft geen DigiD'.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk eens op www.svb.nl. Gaat het over uw persoonlijke situatie? Log dan in op Mijn SVB en stel uw vraag bij 'Vraag of mededeling'. Voor algemene vragen kunt u ons een e-mail sturen via 'Contact' op www.svb.nl. U kunt ons ook bellen op werkdagen tussen 08.00 en 17.00 uur.

Met vriendelijke groet,
Sociale Verzekeringsbank

Overzicht AOW-pensioen van:

Registratienummer SVB:

In dit overzicht ziet u meer informatie over uw AOW-pensioen.

Uw AOW-pensioen in

Bruto bedragen

AOW-pensioen

Inkomensondersteuning AOW

+

Totaal bruto

Loonheffing

0,00

(Wij passen de loonheffingskorting toe)

Totaal inhoudingen

0,00

Netto bedrag per maand

€

[Plus overzicht nabetaling oxOvzBerekenWR]

SVB-30

SVB Roermond
Postbus 1244
6040 KE Roermond
Nederland
Telefoon +31 (0)475 36
80 10
Fax (0475) 36 86 09

datum   **registratienummer SVB**   **behandeld door**   **telefoonnummer**

onderwerp: AOW-toeslag

Geachte [klantnaam],

U ontvangt een AOW-pensioen voor een gehuwde zonder AOW-partnertoeslag. U gaat AOW-toeslag ontvangen, omdat u onder een overgangsregeling valt. In deze brief leest u waarom en wat dit voor u betekent.

Overgangsregeling en nabetaling

U woont met een partner die de AOW-leeftijd nog niet heeft bereikt op de Westelijke Jordaanoever of in Oost-Jeruzalem. Het socialezekerheidsverdrag dat Nederland en Israël hebben gesloten, geldt niet in deze gebieden. In deze gebieden geldt de Wet beperking export uitkeringen (Wet BEU). U heeft daardoor recht op maximaal een AOW-pensioen voor een gehuwde, dat gebaseerd is op 50% van het Nederlands nettominimumloon, zonder AOW-partnertoeslag.

Omdat de Wet BEU niet bij iedereen juist is toegepast, is er besloten om u onder een overgangsregeling te laten vallen. Dit betekent dat u recht heeft op een AOW-pensioen voor een gehuwde plus AOW-partnertoeslag. De hoogte van deze toeslag is afhankelijk van uw inkomen en dat van uw partner. De AOW-toeslag stopt op het moment dat uw partner de AOW-leeftijd bereikt. Vanaf [datum toekomst] ontvangt u € [bedrag] per maand. Hoe dit bedrag is opgebouwd, ziet u in de specificatie.

[2 situaties, nl: 5 jaar TWK, of TWK tot ingangsdatum AOW-pensioen, kies de optie die van toepassing is] [Optie 1] In juli 2014 is het besluit genomen om de overgangsregeling toe te passen. Vanaf 1 juli 2014 heeft u met een terugwerkende kracht van vijf jaar recht op het verhoogde bedrag. [Optie 2] U krijgt het hogere bedrag met een terugwerkende kracht tot de ingangsdatum van uw AOW-pensioen. [Tekst hierna geldt voor beide opties] U krijgt een nabetaling van € [bedrag]. Hoe dit bedrag is opgebouwd, ziet u in de specificatie.

U heeft ook recht op een wettelijke rentevergoeding van € [bedrag] over de periode [periode invullen]. In het overzicht bij deze brief kunt u zien hoe wij dit bedrag hebben berekend.

Inkomensondersteuning AOW vervangt tegemoetkoming KOB

Tot en met december 2014 heeft u samen met uw AOW-pensioen een extra bedrag ontvangen, de tegemoetkoming KOB (Koopkrachttegemeetkoming Oudere Belastingplichtigen). Per 1 januari 2015 is deze tegemoetkoming vervallen. In plaats hiervan is de inkomensondersteuning AOW gekomen. Het socialezekerheidsverdrag dat Nederland en Israël hebben gesloten, geldt niet op de Westelijke Jordaanoever of in Oost-Jeruzalem. Er was daardoor geen recht op tegemoetkoming KOB. Omdat u toch

Vermeld bij correspondentie datum en het nummer bovenaan deze brief.
Deze brief is centraal afgedrukt en daarom niet ondertekend.

PPR/RM 0159539-0/525BSO

tegemoetkoming KOB ontving, is er op basis van de overgangsregeling besloten dat u ook inkomensondersteuning AOW krijgt.

Wat verandert er?

U ontving tot en met december 2014 de tegemoetkoming KOB van € 25,12 bruto per maand. Per 1 januari 2015 is deze tegemoetkoming vervangen door de inkomensondersteuning AOW van maximaal € 25,35 bruto per maand. Hoeveel inkomensondersteuning AOW u krijgt, hangt af van het aantal jaren dat u AOW-pensioen heeft opgebouwd. Ieder jaar dat u verzekerd bent geweest voor de AOW, heeft u 2% AOW-pensioen opgebouwd. U kunt maximaal 100% AOW-pensioen opbouwen.

Wat betekent dit voor u?

U heeft [getal AOW-percentage]% AOW-pensioen opgebouwd. Voor u is de inkomensondersteuning AOW daarom als volgt: [getal AOW-percentage]% x € 25,35 = € [bedrag inkomensondersteuning AOW-klant] bruto per maand.

Wijziging in uw persoonlijke omstandigheden

Een wijziging in uw persoonlijke omstandigheden kan wel invloed hebben op de hoogte van uw AOW-pensioen en op uw inkomensondersteuning AOW. Neem in dat geval contact op met uw SVB-kantoor. Meer informatie vindt u op www.svb.nl/aow, onder 'Rechten en plichten'.

Als u het niet eens bent met onze beslissing

U kunt binnen zes weken schriftelijk bezwaar maken tegen onze beslissing. Voor u dit doet, vragen wij u ons eerst te bellen. Misschien kan een gesprek u verder helpen en blijkt een bezwaarschrift niet nodig te zijn.

Wilt u toch een bezwaarschrift sturen? Zorgt u er dan voor dat uw ondertekende brief voor 28 januari 2015 bij uw SVB-kantoor is ontvangen. Stuur uw bezwaarschrift op tijd, anders kunnen wij uw bezwaar niet behandelen. Kijk voor meer informatie over bezwaar op www.svb.nl/aow onder 'Rechten en plichten'.

Vraag een DigiD aan

Als u buiten Nederland woont en een AOW-pensioen van ons ontvangt, kunt u gemakkelijk en snel via www.svb.nl allerlei zaken regelen. U kunt bijvoorbeeld wijzigingen doorgeven, uw persoonlijke gegevens inzien of uw maandelijkse specificaties van uw AOW-pensioen bekijken en printen. Daarvoor heeft u een DigiD nodig. Dit is een persoonlijke combinatie van uw gebruikersnaam en wachtwoord waarmee u toegang krijgt tot uw persoonlijke internetomgeving op www.svb.nl. Een DigiD kunt u aanvragen op www.svb.nl door op de startpagina te kiezen voor 'U heeft geen DigiD'.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk eens op www.svb.nl. Gaat het over uw persoonlijke situatie? Log dan in op Mijn SVB en stel uw vraag bij 'Vraag of mededeling'. Voor algemene vragen kunt u ons een e-mail sturen via 'Contact' op www.svb.nl. U kunt ons ook bellen op werkdagen tussen 08.00 en 17.00 uur.

Met vriendelijke groet,
Sociale Verzekeringsbank

Overzicht AOW-pensioen van:

Registratienummer SVB:

In dit overzicht ziet u meer informatie over uw AOW-pensioen.

Uw AOW-pensioen in

Bruto bedragen

AOW-pensioen

Inkomensondersteuning AOW

_____ +

Totaal bruto

Loonheffing

0,00

(Wij passen de loonheffingskorting toe)

Totaal inhoudingen

0,00

Netto bedrag per maand

€

[Plus overzicht nabetaling oxOvzBerekenWR]

B26

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M
DAMI
BGPZ
SG, RAM, TEL
DJZ

TER INFORMATIE

datum
8 mei 2015
Onze Referentie
2015.244649
Opgesteld door

102e

memo

SVB korting uitkeringsgerechtigden woonachtig in door Israël bezette gebieden

Aanleiding

AOW-gerechtigde 90-jarige overlevende van de Holocaust is in januari 2015 vanuit VK naar Israëlische nederzetting verhuisd. Op 27 maart heeft betrokkene brief van SVB ontvangen, waarin wordt gemeld dat zij vanwege deze verhuizing wordt gekort op haar AOW-uitkering. Familie heeft Israëlische media opgezocht.

Kern/samenvatting

- Sociale Verzekeringsbank (SVB) voornemens om in overeenstemming met de bepalingen van de Nederlandse Algemene Ouderdomswet (AOW) AOW-gerechtigden woonachtig in door Israël bezette gebieden te korten op hun AOW-pensioen, omdat sociale zekerheidsverdrag tussen Nederland en Israël daar niet van toepassing is met als gevolg dat geen controle kan worden uitgeoefend op verstrekken van uitkeringen.

Kwestie van Holocaust-overlevenden

- Kwestie werd actueel in februari 2014; onder getroffen uitkeringsgerechtigden bevinden zich ook oorlogsslachtoffers (overlevenden van de Holocaust); verzoek van uw ambtsvoorganger (Timmermans) juridisch haalbare oplossingen te zoeken om de korting voor i.h.b. die categorie personen terug te draaien.
- Zomer 2014: SZW vond oplossing waarbij SVB wordt opgedragen de uitkeringen voor alle (bestaande) gevallen volledig te betalen. Recent aangenomen Wet herziening exportbeperking kinderbijslag (Whek) biedt hiertoe de mogelijkheid in de vorm van een overgangsregeling.
- Rechtvaardiging overgangsregeling: personen hadden niet kunnen weten dat het verdrag met Israël niet voor hen gold.

Opzet overgangsregeling

- Overgangsregeling geldt voor uitkeringsgerechtigden die op dat moment in de door Israël bezette gebieden wonen, en bood daarmee een oplossing voor alle op dat moment bekende/bestaande gevallen, i.h.b. de oorlogsgetroffenen onder hen. De regeling geldt niet voor "nieuwe gevallen", inclusief eventuele oorlogsgetroffenen onder hen, die na een vast te stellen datum (beoogd was 1 januari 2015) recht op een uitkering hebben of verhuisd naar door Israël bezette gebieden. Vereist voor de uitvoering van de overgangsregeling: mededeling/bekendmaking van de

regeling door MinSZW, aangevuld door externe communicatie SVB over "nieuwe situatie" na afloop van die regeling. Tijdige externe communicatie essentieel onderdeel bij uitvoering overgangsregeling ter mitigatie van de effecten van de nieuwe situatie voor toekomstige uitkeringsgerechtigden woonachtig in nederzettingen, i.h.b. de oorlogsgetroffenen onder hen.

Datum
8 mei 2015
Onze Referentie
2015.244649

Geval 90-jarige Holocaust-overlevende: oorzaak en afhandeling

- Mededeling/bekendmaking van de overgangsregeling/externe communicatie SVB heeft (ondanks herhaaldelijk aandringen van BZ) niet plaatsgevonden.
- Desondanks heeft SVB aan desbetreffende 90-jarige een brief gestuurd, waarin wordt gemeld dat zij vanwege haar verhuizing naar een nederzetting wordt gekort op haar AOW-uitkering.
- SVB heeft inmiddels contact opgenomen met betrokkene. Oplossing is dat betrokkene in het licht van de tot op heden uitgebleven publicatie ook onder het overgangsrecht kan worden gebracht en dus niet wordt gekort.
- Oplossing zal gelden voor alle gevallen tot het moment van publicatie.
- Vanaf het moment van publicatie zal het nieuwe beleid worden toegepast.

MinSZW zal nogmaals over overgangsregeling (en gevolgen) worden geïnformeerd

- Ambtelijk SZW is voornemens om volgende week een nota voor MinSZW op te stellen teneinde nogmaals glashelder aan te geven dat na publicatie nieuwe gevallen wel te maken krijgen met een juiste toepassing van de regels.
- Immers, ook evt. Holocaust-overlevenden die na publicatie naar Israëlische nederzettingen zouden verhuizen, krijgen hier dan mee te maken, hetgeen tot persaadacht en ophef in de Kamer zou kunnen leiden.
- Het ligt in de rede dat publicatie wordt aangehouden in afwachting reactie MinSZW.

Toelichting

- Kwestie is niet nieuw:
  - Al in 2002 is door toenmalig Stas SZW (Rutte) aan de Kamer geantwoord dat om bovenstaande reden de uitkeringen aan betrokkenen zullen worden beëindigd of verlaagd;
  - In 2008/2009 zijn over de kwestie blauwe brieven gewisseld tussen uw ambtsvoorganger (Verhagen), zijn ambtsgenoot van SZW (Donner) en Stas VWS (Bussemaker). Strekking hiervan was dat een specifieke wettelijke uitzondering voor bewoners in nederzettingen in strijd met het internationaal recht is.

6227.RR

 Ministerie van Sociale Zaken en
 Werkgelegenheid

 Min
 03: 10/15/15

 Reeds per mail
 ontvangen
 Pals

 RUBRICERING
 Minister en Staatssecretaris

 Directie Stelsel en
 Volksverzekeringen
 Taakveld Volksverzekeringen,
 WKB en andere SVB
 regelingen

Contactpersoon

nota

Korting AOW-ers in bezette gebieden

Akkoord SG/OG

155 2/13/15

 Datum
 11 mei 2015
 Onze referentie
 2015-0000174317

1 Status nota

Ter besluitvorming

2 Aanleiding

Via BZ ontvangen wij afgelopen donderdag het signaal dat een AOW-gerechtigde thans woonachtig in door Israël bezette gebieden de publiciteit had opgezocht. Haar AOW-pensioen werd gekort na verhuizing naar het bezette gebied. Deze korting is nu ongedaan gemaakt, omdat de mededeling over het 'nieuwe' beleid nog niet gepubliceerd was. In deze nota wordt ingegaan op deze casus, het beleid, wanneer de mededeling gepubliceerd kan worden en de communicatie.

3 Besispunten/advies/beslistermijn

Een jaar geleden heeft u voor een creatieve oplossing gekozen voor huidige AOW-ers in bezet gebied. Deze houdt in: Bestaande gevallen, d.w.z. personen die reeds woonachtig zijn in bezette gebieden en 70% AOW-uitkering ontvangen, behouden het recht op de 70%-AOW uitkering. Argument hiervoor is gevonden in de Wvka (zie hierna). U heeft de SVB schriftelijk laten weten (juli 2014) dat nieuwe gevallen (na publicatie in de Staatscourant) in alle gevallen de 50%-uitkering krijgen. Dit kan betekenen dat een oorlogsgetroffene te maken krijgt met AOW-korting. Doordat publicatie nog niet heeft plaatsgevonden is ieder nieuw geval een bestaand geval. Vanaf moment van publicatie krijgen nieuwe gevallen 50%.

4 Kernpunten

Casus mevrouw

- 90-jarige mevrouw is begin 2015 verhuisd naar door Israël bezet gebied. Zij heeft naast een AOW-pensioen ook een uitkering op grond van de Wvka/WUBO (oorlogsgetroffene). Bij de SVB was bekend dat mevrouw in 2015 het voornemen had te verhuizen naar bezet gebied.
- Vorig jaar heeft de SVB een brief van de minister ontvangen waarin staat dat hij voornemens is per 1 januari 2015 de beëindiging van de

RUBRICERING

Pagina 1 van 4

Waarom...
 ...
 ...

te hoge AOW-betalingen in de door Israël bezette gebieden op te nemen in de mededeling die bij de inwerkingtreding van de Wet herziening exportbeperking kinderbijslag (Whek) op grond van artikel 62a AOW moet worden gedaan in de Staatscourant.

- De SVB heeft vanaf 1 januari 2015 dit toegepast voor nieuwe gevallen, dus ook bij de verhuizing van de 90-jarige mevrouw. De korting op het AOW-pensioen van cliënte zou echter vrijwel geheel teniet worden gedaan door de aanvulling vanuit de WUV. Hierover is de betrokkene ook geïnformeerd.
- Na aandacht op de Israelische TV op donderdag 7 mei jl. is op vrijdag 8 mei jl. besloten om voor deze mevrouw een uitzondering te maken, omdat de mededeling in de Staatscourant nog niet gepubliceerd is.
- In de woordvoeringslijst is aangegeven dat de betrokkene vooraf niet bewust had kunnen zijn van de gevolgen van het verhuizen naar bezet gebied. SVB/SZW zal binnenkort aangepast beleid ten aanzien van gerechtigden in de door Israël bezette gebieden bekendmaken. Toepassing van het beleid zal vanaf het moment van bekendmaking plaatsvinden voor nieuwe gevallen.

Directie Stelsel en
 Volksverzekeringen
 Taakveld Volksverzekeringen,
 WKB en andere SVB
 regelingen

Datum
 11 mei 2015

Onze referentie
 2015-0000124317

Beleid met betrekking tot bezette gebieden

- Het feit dat bezette gebieden niet worden erkend als vallend onder de werking van (bilaterale) verdragen is staand Nederlands beleid. Dit houdt in dat AOW-uitkeringen voor een alleenstaande worden gebaseerd op een gehuwdenuitkering (50%). Reden: in landen waarmee geen verdrag is afgesloten, kan geen controle plaatsvinden op de uitkeringsvoorwaarden.
- Dit is in 2009 door toenmalig Minister Verhagen per blauwe brief bekrachtigd. Daarbij wordt aangegeven dat de regering gerechtigden die van plan zijn zich te vestigen in bezette Palestijnse gebieden goed kan informeren.
- In het kader van het handhavingsbeleid heeft in 2013 een periodieke risicoanalyse plaatsgevonden bij de SVB. Dit leidde tot 29 dossiers waarin betrokkenen een adres in Israël hebben opgegeven, dat afwijkt van het werkelijke adres. De werkelijke adressen bevinden zich in bezet gebied, en naar Nederlands beleid maakt dit geen deel uit van Israëliisch grondgebied. Daarbij dient aangetekend dat betrokkenen zelf wel ervaren in Israël woonachtig te zijn. Een deel van deze mensen had daardoor een alleenstaandenuitkering ontvangen terwijl zij op grond van de geldende regels (wonen in een niet-verdragsland) alleen recht hadden op een 50%-uitkering. Deels zijn deze mensen oorlogsgetroffenen.
- Halverwege 2014 is afgesproken dat de mensen die een alleenstaandenuitkering ontvangen deze mogen blijven houden om daarmee een inkomensachteruitgang te voorkomen. De grondslag hiervoor is gevonden in art. 62a AOW dat is opgesteld in het kader van de Wet herziening exportbeperking kinderbijslag (Whek) die per 1 januari 2015 in werking is getreden. Dit artikel bevat overgangsrecht voor de situatie van opzegging of wijziging van een verdrag of een daarmee gelijk te stellen situatie. Nieuwe gevallen zouden wel meteen een 50%-uitkering krijgen.
- Daarnaast zijn er nog twee aspecten die in het verlengde liggen van de alleenstaandenuitkering die ook relevant zijn:
  - a. Vastgesteld is dat de AOW-gerechtigden in bezet gebied Inkomensondersteuning AOW ontvangen, terwijl ze daar geen

recht op hebben. De inkomensondersteuning AOW wordt namelijk niet uitgekeerd naar niet-verdragslanden. Deze situatie zal gehandhaafd worden voor de bestaande gevallen op basis van de overgangsregeling in artikel 62a AOW.

- b. Vastgesteld is dat het belastingverdrag Nederland-Israël niet op AOW-gerechtigden in bezet gebied van toepassing is. Dat betekent dat de SVB loonheffing had moeten toepassen op de AOW. Deze situatie zal gehandhaafd worden voor bestaande gevallen, door de SVB de afdracht aan de Belastingdienst te laten verzorgen op basis van eindheffing. De SVB betaalt dus in feite de belasting voor deze groep.

Directie Stelsel en
Volksverzekeringen
Taakveld Volksverzekeringen,
WKB en andere SVD
regelingen

Datum
11 mei 2015

Onze referentie
2015 0000174317

Mededeling

- Het tweede artikel van artikel 62a AOW verplicht tot mededeling van de minister in de Staatscourant van de beëindiging van de gelijk te stellen situatie. Deze mededeling moet nog geplaatst worden.
- Zodra de mededeling wordt geplaatst zal de SVB voor nieuwe gevallen het beleid uitvoeren dat AOW-uitkeringen voor een alleenstaande worden gebaseerd op een gehuwdenuitkering (50%). Tot dat moment gelden alle gevallen als bestaande gevallen die wel nog een 70%-uitkering kunnen krijgen.
- Nieuwe gevallen zijn te onderscheiden in drie groepen: 1. Mensen woonachtig in een bezet gebied die recht op AOW krijgen, omdat ze de AOW-gerechtigde leeftijd bereiken, 2. AOW-gerechtigden die gaan wonen in een bezet gebied, 3. AOW-gerechtigden woonachtig in een bezet gebied die alleenstaand worden, omdat ze niet langer een partner hebben (bijvoorbeeld door overlijden).
- De mededeling kan gepubliceerd worden in de Staatscourant. Wij informeren u nog over de datum.
- Samen met de SVB wordt nog gekeken naar de communicatie aan de AOW-gerechtigden. Er wordt gekeken of (als de gerechtigde ook een uitkering op grond van de WUV/WUBO ontvangt) de communicatie beter op elkaar afgestemd kan worden. In veel (niet alle) gevallen is het namelijk zo dat een lagere AOW-uitkering wordt gecompenseerd, door een hogere WUV/WUBO. Het is aan te bevelen als beide berichten tegelijkertijd kunnen worden afgegeven door de SVB.

Woordvoeringslijn

Het AOW-pensioen in Nederland is vastgesteld op 50 procent van het minimumloon. Voor alleenstaanden geldt een hogere uitkering van 70 procent van het minimumloon. Wie buiten Nederland gaat wonen, krijgt het basisbedrag van 50 procent minimumloon. Reden is, dat we bij hen niet kunnen controleren of ze al of niet samenwonen. Uitzondering hierop vormen landen waar Nederland een verdrag mee heeft. Door dat verdrag is ook daar na te gaan of iemand alleenstaand is of niet, waardoor ook daar het hele bedrag kan worden uitgekeerd.

Met Israël heeft Nederland een verdrag, waardoor geëmigreerde Nederlanders in dat land een volledig AOW-pensioen kunnen krijgen. Dat geldt niet voor de bezette gebieden.

Vorig jaar bleek dat het beleid ten aanzien van de bezette gebieden niet bekend is. Er is ook niet actief over gepubliceerd. Dat kon er toe leiden dat mensen die naar bezet gebied verhuisden vanuit Israël werden gekort, terwijl ze zich bij de verhuizing niet bewust waren van dit effect.

Daarom is er een overgangsjaar in het leven geroepen waarin er niet werd gekort.

Het is wel de bedoeling dat de regeling rond de bezette gebieden wordt genormaliseerd: dat ze op één lijn worden gesteld met andere gebieden waar geen verdrag mee is gesloten. Dat gebeurt voor nieuwe gevallen (dus mensen die actief naar het gebied verhuizen of die de AOW-gerechtigde leeftijd bereiken) vanaf het moment dat hier over is gepubliceerd. De SVB zal dat ook actief uitdragen zodat mensen niet langer worden verrast.

Overigens krijgen erkende oorlogsgetroffenen een aparte oorlogsgetroffenuitkering. Deze is onafhankelijk van de plek waar iemand woont. De uitkering is wel inkomensafhankelijk, dus in sommige gevallen zal die hoger worden als de AOW-uitkering omlaag gaat.

Indien gevraagd: Dit is geen nieuw beleid omdat Nederland nu anders aan kijkt tegen bezet gebied. Al sinds 2003 vallen de bezette gebieden niet onder de sociale zekerheidsverdragen. De uitzondering die tot nu toe is gemaakt, is uit coulerie met mensen die niet bekend waren met de regeling.

Directie Stelsel en
Volksverzekeringen
Taakveld Volksverzekeringer,
WKB en andere SVB
regelingen

Datum
11 mei 2015

Onze referentie
2015 0000174117

*Deze zaak is overgenomen door de SVB
naar aanleiding van de overname van de
WKB en andere SVB regelingen*

6311 RB

 Ministerie van Sociale Zaken en
 Werkgelegenheid

 Gaf:
 datum
 d.d. 12 mei 2015

 VERTROUWELIJK
 Minister en Staatssecretaris

 Directie Stelsel en
 Volksverzekeringen
 Taakveld Volksverzekeringen
 WvB en andere SVB
 regelingen
 Contactpersoon

nota

AOW in Israel

Afspraak SG/DG

 reeds over de naam gestemd
 13/5

 Datum
 12 mei 2015

 Onze referentie
 2015 0000125486

1 Status nota

Ter informatie

2 Aanleiding

Recente publiciteit rond een AOW-er die na verhuizing naar bezet gebied een lagere AOW-uitkering heeft gekregen

3 Beslispunten/advies/beslistermijn

Ambtelijk is het advies om te kiezen voor de vierde optie, de lijn waarvoor u (minister) eerder hebt gekozen: overgangsrecht tot 2016 en daarna nieuwe gevallen een 50%-uitkering geven. Voornaamste argument is dat wetgeving een langdurig proces is met veel afbakeningsvraagstukken en risico's. Het dossier betreft beide bewindspersonen. Wij adviseren om een lijn pas naar buiten te communiceren als u beiden een oordeel hebt kunnen geven (en met BZ is overlegd).

4 Kernpunten

In het overleg van hedenmiddag hebt u (minister) gevraagd om opties die ertoe strekken dat Holocaust-slachtoffers (eerstegeneratie) die wonen in bezet gebied, niet meer gekort worden op hun AOW en dus een 70%-uitkering blijven ontvangen.

In het algemeen geldt dat oplossingen kunnen leiden tot vragen waarom het beleid anders is voor eerstegeneratie Holocaust slachtoffers met een AOW in een niet-verdragsland, en niet voor anderen.

Globaal zijn er vier opties:

NB we hebben nog geen contact gehad met VWS, BZ of de SVB.

1. De AOW kan gewijzigd worden zodat voor deze groep een uitzondering wordt gemaakt op de algemene regel dat er wordt

 Mag dan ook
 de u opties
 bespreken

VERTROUWELIJK

Pagina 1 van 3

gekort als men in een niet-verdragsland woont. Dit vereist wetswijziging die zou impliceren dat AOW-ers die wonen in een niet-verdragsland en die eerstegeneratie oorlogsslachtoffer zijn niet gekort worden als ze alleenstaand zijn (niet onder de wet BEU vallen).

Dit kunnen we ook toepassen voor de inkomensondersteuning AOW. Dit lost alleen het punt van de AOW op (en niet van de belastingheffing)

Directie Stelsel en
Volksverzekeringen
Toekveld Volksverzekeringen,
WVD en andere SVB
regelingen

Datum
12 mei 2015

Onze referentie
2015 0000125486

Gevolgen:

- Deze optie vergt wetgeving, dus zichtbaar.
  - Met het niet toepassen van de korting zou moeten worden geëncipieerd op de inwerkingtreding van de wetswijziging.
  - Dit geldt voor alle niet-verdragslanden. Het zou kunnen dat oorlogsgetroffenen die nu gekort zijn alsnog een hogere uitkering willen met terugwerkende kracht. Handhaving is nauwelijks uitvoerbaar.
  - Het is de vraag of de groep beperkt moet worden tot eerste generatie slachtoffers.
2. Een wijziging van de WUV/WUBO waardoor een korting van de AOW per definitie wordt gecompenseerd door een hogere WUV/WUBO.

Gevolgen:

- Deze optie vergt wetgeving, dus zichtbaar
  - Is wetgeving van VWS
  - De WUV is nu inkomensafhankelijk. Om iedereen met WUV/WUBO te compenseren zou je iets apart moeten regelen binnen de WUV.
  - Voorwaarde is wel dat de vaststelling van de "totale" uitkering door de SVB plaatsvindt door middel van één beschikking waarin de gevolgen voor de AOW en de Wuv tezamen worden gecommuniceerd.
3. In de mededeling waarvan eerder sprake was en die nog gepubliceerd zou moeten worden, wordt voor de groep die woont in bezet gebied, medegedeeld dat de korting op de AOW pas vanaf bijvoorbeeld 2045 (een tijdstip waarop naar verwachting alle eerstegeneratie oorlogsslachtoffers overleden zijn) zal worden toegepast.

Gevolgen:

- SVB gaat door met uitvoeren van regels die nu niet het beleid zijn. U gaat daarmee akkoord ook voor de buitenwereld.
- Gevolg is dat dit een gekunstelde oplossing is, en ook van toepassing is op tweedegeneratie-slachtoffers en personen met een AOW-uitkering die geen slachtoffer zijn.

↳ hoeved?

4. Daarnaast is een mogelijkheid om de mededeling van kracht te laten zijn per 2016 en nieuwe gevallen tot die tijd als bestaand geval te zien en niet te korten. Nadeel is dat er daarna ook nieuwe gevallen kunnen komen (mensen die voor het eerst AOW krijgen, AOW-ers die verhuizen en gehuwde AOW-ers die alleenstaand worden). Echter: zij kunnen te voren weten dat zij een lagere AOW krijgen, en zij kunnen (zij het niet in alle gevallen) gecompenseerd worden door de WUV/WUBO.

Directie Stelsel en
Volksverzekeringen
Taakveld volksverzekeringen,
WVW en andere SVB
regelingen

Datum
12 mei 2015

Onze referentie
2015 0000125-185

RUBRICERING
Minister en StaatssecretarisDirectie Stelsel en
Volksverzekeringen
Taakveld Volksverzekeringen,
WKB en andere SVB
regelingen
Contactpersoon

nota

Kamervragen korting AOW holocaust overlevende

Datum

Onze referentie
2015-0000140187

Akkoord SG/DG

1 Status nota Ter beslissing
Brieven ondertekenen**2 Aanleiding**

Het betreft Kamervragen van de leden Van der Staaij (SGP) en Voordewind (ChristenUnie) aan de minister en de minister van Buitenlandse Zaken (ingezonden 12 mei 2015). Daarnaast zijn er ook Kamervragen ontvangen van de leden De Roon en De Graaf (beiden PVV) aan de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris (ingezonden 13 mei 2015). En zijn er Kamervragen ontvangen van de leden Van Klaveren en Bontes (beiden Groep Bontes/Van Klaveren) aan de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris (ingezonden 21 mei 2015).

3 Beslispunten/advies/beslistermijn

Kunt u instemmen met de gehanteerde lijn van beantwoording.

Namelijk dat de communicatie zo snel mogelijk op orde wordt gebracht, en dat vanaf 2016 nieuwe gevallen de 50% uitkering krijgen. Intussen zal gezocht worden naar een oplossing voor vervolgingsslachtoffers 1940 -1945 en burgeroorlogsslachtoffers 1940-1945, indien nodig middels wetgeving.

- Wij adviseren de staatssecretaris de brieven te laten afdoen.
- Deze Kamervragen liggen ook bij de Minister van Buitenlandse Zaken. Wij adviseren de brieven uiterlijk 26 mei voor 12 uur te ondertekenen nadat akkoord is ontvangen van de Minister van Buitenlandse Zaken. De Kamer heeft verzocht de antwoorden voor de stemmingen as dinsdag te ontvangen.

4 Kernpunten

Proces

Tijdens de regeling van werkzaamheden afgelopen dinsdag heeft de Kamer gevraagd om de antwoorden op de Kamervragen zo snel mogelijk te krijgen. Naar aanleiding van de antwoorden zal in de Commissie bekeken worden of er behoefte is aan het stellen van aanvullende vragen of eventueel een aanvullende brief.

Tijdens het debat over Israël op 20 mei heeft CU een motie ingediend (zie bijlage) die de regering verzoekt de nieuwe richtlijn (om de uitkering naar 50% te brengen voor nieuwe gevallen) in te trekken. De CU zal deze motie op dinsdag wel of niet in stemming laten brengen, afhankelijk van de antwoorden op de Kamervragen. Het is daarom nodig een standpunt te bepalen over de toekomst voor nieuwe gevallen. Tijdens het debat heeft de VVD aangegeven ook voorstander te zijn van het uitbetalen van een hogere uitkering.

Directie Stelsel en
Volksverzekeringen
Taakveld Volksverzekeringen,
WKB en andere SVB
regelingen

Datum

Onze referentie
2015 0000140187

Kamervragen

- In meerdere artikelen in de Israëlische pers is aandacht geweest voor het korten van de AOW-uitkering van een holocaustoverlevende toen ze in bezet gebied in Israël is gaan wonen (zie bijlagen). Naar aanleiding hiervan zijn er Kamervragen gesteld.
- U wordt gevraagd op welke rechtsgrond het besluit om te korten berust, wie er verantwoordelijk voor is, of het vaker is voorgekomen en hoe vaak. Verder wordt gevraagd of u bereid bent om het besluit terug te draaien en of u bereid bent om nieuwe situaties in de toekomst te voorkomen. Daarnaast wordt gevraagd of Israël ook van mening is dat de bezette gebieden niet onder het verdrag vallen, of u in contact wilt treden met Israël om geen korting toe te passen en of u bekend bent dat Israël de volledige zeggenschap heeft in bezet gebied en daar dus ook controle kan uitoefenen.
- In de beantwoording is aangegeven dat op grond van de Wet BEU buiten Nederland alleen recht op AOW bestaat ter hoogte van de alleenstaandennorm als Nederland een verdrag heeft met dat land. De reden is dat er geen controle mogelijk is op het samenwonen. De bezette gebieden in Israël vallen niet onder het verdrag met Israël.
- Geconstateerd is dat er onduidelijke communicatie is over het feit dat er in bezet gebied geen recht is op een AOW-uitkering voor alleenstaanden. Gezien de ontoereikende communicatie krijgen alleenstaanden die nu wonen in bezet gebied een AOW-uitkering voor alleenstaanden. Eerdere kortingen zoals bij de 90-jarige vrouw zijn teruggedraaid.
- De communicatie wordt op orde gebracht. Nieuwe gevallen zullen vanaf 2016 de 50%-uitkering krijgen.
- Intussen zullen wij zoeken naar een oplossing voor schrijnende gevallen (oorlogsslachtoffers). Op grond van onze juridische analyse is er geen oplossing die geen wetgeving vergt (zie hieronder). Daarom staat in de antwoorden dat het niet is uitgesloten dat voor een oplossing wetgeving nodig is.
- Zoals het er nu naar uitziet, kunnen wij door middel van wetswijziging in de AOW voor nieuwe gevallen de mogelijkheid creëren om oorlogsslachtoffers altijd een 70% uitkering te geven. Indien de wetswijziging niet voor 1 januari 2016 gerealiseerd is, zullen we aan de SVB vragen hierop te anticiperen. Van het anticiperen zullen de beide Kamers ook op de hoogte moeten worden gesteld.

Onderzochte alternatieven

Wij hebben onderzocht of andere opties mogelijk zijn.

- De mededeling zou op een later moment kunnen ingaan. Eerder hebben wij aangegeven dat een theoretische optie zou kunnen zijn de mededeling per 2045 in werking te laten treden. Bij nadere bestudering komen wij tot de conclusie dat niet kan. Je laat dan een gedoogsituatie die al twijfelachtig is dermate lang in stand dat een contra-legem situatie te lang duurt.
- Het is ook niet mogelijk om in de mededeling een uitzondering voor oorlogsslachtoffers in het bezette gebied te maken. De wettelijke grondslag in de AOW biedt daarvoor geen ruimte. Indien dus een oplossing voor oorlogsslachtoffers gewenst is, is wetgeving nodig.
- De SVB heeft laten weten dat ze zo snel mogelijk publicatie van de mededeling willen, omdat ze nu contra legem handelen door alleenstaanden in bezet gebied van Israël een hogere uitkering te verstrekken. Wij onderschrijven deze opvatting. Een situatie van contra-legem handelen dient, volgens gangbaar SZW-beleid op dit punt, zo snel mogelijk te worden beëindigd, hetzij door het handelen te beëindigen, hetzij door de betreffende wetgeving aan te passen, zodat het handelen weer wetsconform is.

Directie Stelsel en
Volksverzekeringen
Taakveld Volksverzekeringen,
WKB en andere SVB
regelingen

Datum

Onze referentie
2015-0000140187

Vorige nota

De minister heeft bij de nota "Alternatieven korting AOW-ers in bezette gebieden Israël" van 12 mei jl. nog een aantal vragen gesteld:

1. Hoeveel oorlogsgetroffenen zijn er in niet-verdragslanden?

Er zijn hierover geen cijfers paraat, omdat de wet BEU niet geldt voor de WUV (voor oorlogsgetroffenen). De SVB weet dat maximaal 4% van de WUV-gerechtigden in een niet-verdragsland woont. Het gaat dan om maximaal 204 personen.

2. Wat is het frauderisico van niet-handhaven?

Er kan dan niet gecontroleerd worden op samenwonen. Dit betekent een prikkel voor mensen om niet op te geven als ze gaan samenwonen, omdat ze dan een hogere uitkering blijven ontvangen.

3. Wat vinden wij er van dat de groep beperkt wordt tot de eerste generatie slachtoffers?

Bij een uitzondering in de AOW ligt het voor de hand om aan te sluiten bij mensen die een WUV-uitkering hebben. Het is dan moeilijk uit te leggen waarom je vervolgens een onderscheid zou maken tussen eerste, tweede en derde generatie. Wij adviseren in dat geval dit onderscheid niet te maken.

4. Hoeveel mensen zijn er met een AOW-uitkering in een bezet gebied die niet oorlogsslachtoffer zijn?

Medio mei 2015 zijn er 67 AOW-gerechtigden op de Westelijke Jordanoever, Oost Jeruzalem en de Golan hoogvlakte. Van deze 67

gerechtigden zijn er 29 met een uitkering voor oorlogsgetroffenen.
Van deze 29 oorlogsgetroffenen zijn er 11 alleenstaand.

Directie Stelsel en
Volksverzekeringen
Taakveld Volksverzekeringen,
WKB en andere SVB
regelingen

Datum

Onze referentie
2015-0000140187

BZ 8

URGENT

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M
DAM
DGPZ

DJZ, TEL, RAM, SG, COM en BSG-PTD
DJZ

TER BESLISSING

Datum
22 mei 2015
Omschrijving
MINBUZA-2015.271357
Opgesteld door

T

memo

Kamervragen AOW gerechtigden in door Israël bezette gebieden & Holocaust-overlevenden

Aanleiding

Drie sets Kamervragen (SGP-CU, PVV, Bontes/Van Klaveren) over kwestie van AOW-gerechtigden in door Israël bezette gebieden, i.h.b. Holocaust-overlevenden/oorlogsgelovenen onder hen.

Gevraagd besluit

Uw akkoord met bijgevoegde conceptantwoorden en ondertekening van de antwoorden door de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Kern/samenvatting

- U heeft tijdens plenair debat Israël/Gaza toegezegd dat SZW de Kamervragen zeer spoedig zal beantwoorden.
- Dinsdagmiddag 26/5 a.s. vindt stemming plaats over tijdens plenair debat Israël/Gaza op 20/5 ingediende motie Voordewind over de kwestie.
- SZW wil antwoorden voor dat moment aan de Kamer sturen.
- Kamervragen zijn ook aan u gesteld. Door SZW is voorgesteld dat de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (alleen) ondertekent. Dzz. positief advies, want SZW is eerstverantwoordelijk voor het vinden van een oplossing voor deze problematiek.
- Een eerste concept-beantwoording (besproken met ambtelijk BZ) is vanmiddag door SZW voorgelegd aan eigen bewindspersonen, met opmerking dat deze nog niet definitief met BZ is afgestemd.
- Naderhand zijn nog nadere wijzigingen door BZ aangebracht en met ambtelijk SZW gedeeld. De aanpassingen zijn gericht op aanscherping rationale voor terugdraaien van kortingen t.a.v. bestaande gevallen.
- Deze wijzigingen zijn reeds gedeeld met SZW en zouden in principe op hun instemming moeten kunnen rekenen.
- In beantwoording wordt volgende oplossingsrichting, die met ambtelijk BZ is afgestemd, voorgesteld voor de AOW-kwestie:

Algemeen

- Iedereen die nu woont in door Israël bezet gebied en een AOW-uitkering voor alleenstaanden ontvangt ter hoogte van maximaal 70% van het wettelijk minimumloon, mag die houden.

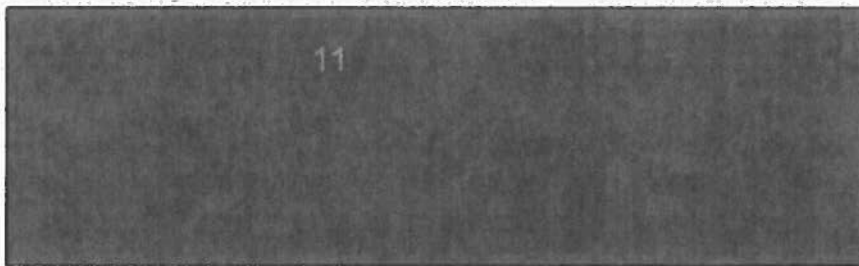
- Vanaf 1 januari 2016 zal de AOW-uitkering van personen die voor het eerst als alleenstaanden in door Israël bezet gebied een AOW-uitkering krijgen, ter hoogte van de zogenoemde gehuwdennorm (50% van het wettelijk minimumloon) worden gesteld.
- Dit besluit zal zo spoedig mogelijk worden bekendgesteld en gecommuniceerd.

Datum
22 mei 2015
Oncoreferentie
TONGEREN-2015-271357

Specifiek ten aanzien van Holocaust-slachtoffers

- Het kabinet onderzoekt hoe er, voor ingang van de nieuwe situatie per 1 januari 2016, voor kan worden gezorgd dat vervolgingsslachtoffers 1940-1945 en burger-oorlogsslachtoffers 1940-1945 die voor het eerst voor een alleenstaande AOW-uitkering in aanmerking komen in door Israël bezet gebied, niet zullen worden geraakt door deze aanpassing, indien nodig middels wetgeving.
- Deze (compromis) formulering geeft aan dat er een oplossing zal komen voor Holocaust-overlevenden.
- Op verzoek van SZW is er voor gekozen de term "Holocaust-overlevenden" niet te gebruiken, maar aan te sluiten bij de terminologie van de uitkeringswetten voor oorlogsgetroffenen (Wuv/Wubo); hierdoor wordt weliswaar de groep personen in beginsel uitgebreid tot tweede en derde generatie oorlogsgetroffenen, maar deze constructie is aanzienlijk minder kwetsbaar dan het eerder gedane voorstel dat voorzag in overgangsfase tot 2045 voor alle AOW-gerechtigden woonachtig in door Israël bezet gebied.

Toelichting

Bijlagen:

1. Conceptbeantwoording Kamervragen leden Van der Staaij (SGP) en Voordewind (ChristenUnie)
2. Conceptbeantwoording Kamervragen leden De Roon en De Graaf (beiden PVV)
3. Conceptbeantwoording Kamervragen leden Van Klaveren en Bontes (beiden Groep Bontes/Van Klaveren)

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2380

Vragen van de leden **De Roo** en **De Graaf** (beiden PVV) aan de Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de kille wijze waarop een Nederlandse Holocaust overlevende is gekort op haar AOW-uitkering (ingezonden 13 mei 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Klijnema** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de ministers van Buitenlandse Zaken en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 28 mei 2015).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Holland cuts Shoah survivor's pension for living in West Bank»?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Worden alle AOW-gerechtigden die in Israëlische dorpen en steden in Judea en Samaria wonen met bijna 35 procent gekort op hun uitkering? Zo ja, waar is dit percentage exact op gebaseerd?

Antwoord 2

Dat is niet het geval.

Op grond van de Wet beperking export uitkeringen (Wet BEU) bestaat buiten Nederland slechts recht op een socialeverzekeringsuitkering in een land waarmee Nederland een verdrag heeft gesloten. Dit verdrag dient afdoende waarborgen te bevatten inzake de controle op de rechtmatigheid van de uitkeringen. Een uitzondering geldt voor de AOW, die naar alle landen in de wereld wordt geëxporteerd ter hoogte van de zogenoemde gehuwdennorm (50% van het wettelijk minimum loon). Voor landen waarmee een verdrag is gesloten, kan de AOW voor alleenstaanden 70% van het wettelijk minimum loon bedragen.

Op basis van het internationaal recht heeft Israël als bezettende mogendheid geen soevereiniteit over de gebieden die het bezet. Daarom heeft Israël geen bevoegdheid tot het aangaan van verdragsverplichtingen voor het bezette gebied. Israël kan dus voor Nederlandse staatsburgers die in de bezette

¹ <http://www.israelnationalnews.com/News/News.aspx/195236>

gebieden wonen geen verdragsverplichtingen aangaan zoals zijn voorzien in het kader van de Wet BEU.

Vraag 3

Hoeveel AOW gerechtigden vallen onder de exportbeperkingen die gelden voor de Israëlische dorpen en steden in Judea en Samaria?¹

Antwoord 3

Bij de SVB stonden op 15 mei 2015 67 AOW gerechtigden geregistreerd op de Westelijke Jordaanoever, Oost Jeruzalem en de Golan hoogvlakte, onder wie 24 alleenstaanden. 15 adressen zijn nog in onderzoek.

Vraag 4

Doelt u de mening dat het verwerpelijk is een Holocaust overlevende, die naar Israël is gevlucht vanwege het toenemende antisemitisme in Europa, op kille wijze te korten op haar AOW uitkering?

Antwoord 4

Het kabinet betreurt de gang van zaken. Voor betrokkene is de situatie nu aangepast en zij is daarover geïnformeerd. Geconstateerd is dat tot dusverre onvoldoende helder is geweest welke gevolgen wonen in door Israël bezet gebied heeft voor de AOW uitkering van alleenstaande AOW gerechtigden. Daarom is het volgende besloten: Iedereen die nu woont in door Israël bezet gebied en een AOW voor alleenstaanden ontvangt ter hoogte van maximaal 70% van het wettelijk minimumloon, mag die houden. Vanaf 1 januari 2016 zal de AOW-uitkering van personen die voor het eerst als alleenstaanden in door Israël bezet gebied een AOW-uitkering krijgen, ter hoogte van de zogenoemde gehuwden norm (50% van het wettelijk minimumloon) worden gesteld. Dit besluit zal zo spoedig mogelijk worden bekend gemaakt en gecommuniceerd. Het kabinet onderzoekt of voor de groep vervolgingslachtoffers 1940-1945 en burgeroorlogsslachtoffers 1940-1945 er voor toekomstige schrijvende gevallen specifieke maatregelen gewenst zijn.

Vraag 5

Zijn de bevoegde Israëlische autoriteiten net als Nederland van mening dat de Israëlische dorpen en steden in Judea en Samaria niet onder het verdrag vallen dat met Israël is gesloten over controle op het recht op uitkeringen?

Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 2. Israël heeft een andere visie op de status van de bezette gebieden.

Vraag 6

Wilt u per direct in contact treden met uw Israëlische ambtgenoten, en al dan niet door een verdragswijziging, een eind maken aan het pesten van AOW gerechtigden die heerlijk van hun pensioen proberen te genieten in één van de prachtige dorpen of steden in Judea en Samaria?

Antwoord 6

Nee, het kabinet ziet hiertoe geen aanleiding. Zie tevens antwoord op vraag 2.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van de leden Van der Staaij (SGP) en Voordewind (ChristenUnie), ingezonden 12 mei 2015 (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014-2015, nr. 2381).

¹ <http://www.svb.nl/nl/nl/aow/additioneel/bezette-gebieden-in-israel.jsp>

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2381

Vragen van de leden **Van der Staalj** (SGP) en **Voordewind** (ChristenUnie) aan de Ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Buitenlandse Zaken over het korten van het pensioen van een holocaustoverlevende, omdat zij woont op de West Bank (ingezonden 12 mei 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Klijnsma** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Buitenlandse Zaken (ontvangen 28 mei 2015).

Vraag 1, 2, 3

Heeft u kennisgenomen van het bericht dat een Joodse dame met de Nederlandse nationaliteit, een overlevende van de Holocaust, is gekort op haar pensioen, omdat zij is gaan wonen op de West Bank?¹ Klopt dit bericht en zo ja, hoe beoordeelt u dit bericht?

Op welke rechtsgrond berust dit besluit ten aanzien van deze dame?

Wie is verantwoordelijk voor dit besluit en hoe is dit in procedureel opzicht verlopen?

Antwoord 1, 2, 3

Ja

Op grond van de Wet beperking export uitkeringen (Wet BEU) bestaat buiten Nederland slechts recht op een socialeverzekeringsuitkering in een land waarmee Nederland een verdrag heeft gesloten. Dit verdrag dient afdoende waarborgen te bevatten inzake de controle op de rechtmatigheid van de uitkeringen. Een uitzondering geldt voor de AOW, die naar alle landen in de wereld wordt geëxporteerd ter hoogte van de zogenoemde gehuwdennorm (50% van het wettelijk minimum loon). Voor landen waarmee een verdrag is gesloten, kan de AOW voor alleenstaanden 70% van het wettelijk minimum loon bedragen.

Op basis van het internationaal recht heeft Israël als bezettende mogendheid geen soevereiniteit over de gebieden die het bezet.

Daarom heeft Israël geen bevoegdheid tot het aangaan van verdragsverplichtingen voor het bezette gebied. Israël kan dus voor Nederlandse staatsburgers die in de bezette gebieden wonen geen verdragsverplichtingen aangaan zoals zijn voorzien in het kader van de Wet BEU.

¹ <http://www.timesofisrael.com/ivablog-entry/netherlands-said-to-cut-ho-causal-survivors-pension-over-west-bank-residence/>

De Sociale verzekeringsbank (SVB) is de uitvoerder van o.a. de AOW. De SVB heeft een brief aan betrokkene gestuurd met een besluit over aanpassing van haar AOW. Geconstateerd is dat tot dusverre onvoldoende helder is geweest welke gevolgen wonen in door Israël bezet gebied heeft voor de AOW-uitkering van alleenstaande AOW-gerechtigden. Daarom is het oorspronkelijke besluit ten aanzien van betrokkene teruggedraaid en ontvangt zij een AOW-uitkering voor alleenstaanden gebaseerd op 70% van het wettelijk minimumloon.

Vraag 4

Is het vaker voorgekomen dat personen met de Nederlandse nationaliteit zijn gekort op hun pensioen in verband met hun verblijf op de West Bank?

Antwoord 4

Ja, en in alle gevallen is dat teruggedraaid omdat begrijpelijk is dat betrokkenen zich niet bewust konden zijn van de gevolgen van het wonen in of verhuizen naar door Israël bezet gebied.

Vraag 5, 6

Acht u het niet buitengewoon wrang en ongewenst dat een oude Joodse dame die de Holocaust heeft overleefd met een dergelijke pensioenmaatregel wordt geconfronteerd?

Bent u bereid om het besluit ten aanzien van deze dame zo spoedig mogelijk terug te laten draaien en tevens te voorkomen dat dergelijke besluitvorming in toekomst opnieuw aan de orde kan zijn?

Antwoord 5, 6

Het kabinet betreft de gang van zaken. Voor betrokkene is de situatie nu aangepast en zij is daarover geïnformeerd. Zij krijgt nu haar AOW gebaseerd op 70% van het wettelijk minimumloon. Geconstateerd is dat tot dusverre onvoldoende helder is geweest welke gevolgen wonen in door Israël bezet gebied heeft voor de AOW-uitkering van alleenstaande AOW-gerechtigden. Daarom is het volgende besloten.

Iedereen die nu woont in door Israël bezet gebied en een AOW voor alleenstaanden ontvangt ter hoogte van maximaal 70% van het wettelijk minimumloon, mag deze houden. Vanaf 1 januari 2016 zal de AOW-uitkering van personen die voor het eerst als alleenstaanden in door Israël bezet gebied een AOW-uitkering krijgen, ter hoogte van de zogenoemde gehuwden-norm (50% van het wettelijk minimumloon) worden gesteld. Dit besluit zal zo spoedig mogelijk worden bekend gemaakt en gecommuniceerd. Het kabinet onderzoekt of voor de groep vervolgingslachtoffers 1940-1945 en burger oorlogslachtoffers 1940-1945 er voor toekomstige schrijvende gevallen specifieke maatregelen gewenst zijn.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2382

Vragen van de leden Van Klaveren en Bontes (beiden Groep Bontes/Van Klaveren) aan de Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het korten van AOW'ers in Israël (ingezonden 21 mei 2015)

Antwoord van Staatssecretaris Klijnema (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 28 mei 2015).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Bewoners Westoever gekort op AOW»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Begrijpt u de enorme zorgen van zowel de betreffende bejaarden als de bevriende staat Israël over de maatregel dat Nederlandse AOW'ers op de Westoever drastisch gekort zullen worden?

Antwoord 2

Zie het antwoord op vraag 6.

Vraag 3, 4, 6

In hoeverre deelt u de visie dat het zeer onkies is om over de rug van bejaarden (waaronder holocaustoverlevenden) politieke verschillen uit te vechten?

Kunt u aangeven hoeveel AOW'ers die woonachtig zijn op de Westoever, precies te maken krijgen met deze korting?

Bent u bereid het onzalige plan om te gaan korten afsnog in te trekken?

Antwoord op vragen 3, 4, 6

Het kabinet betreurt de gang van zaken. Voor betrokkene is de situatie nu aangepast en zij is daarover geïnformeerd. Geconstateerd is dat tot dusverre onvoldoende helder is geweest welke gevolgen wonen in door Israël bezet gebied heeft voor de AOW-uitkering van alleenstaande AOW-gerechtigden. Daarom is het volgende besloten.

¹ <http://m.telegraaf.nl/article/24059917/bewoners-westoever-gekort-op-aww>

Iedereen die nu woont in door Israël bezet gebied en een AOW voor alleenstaanden ontvangt ter hoogte van maximaal 70% van het wettelijk minimumloon, mag die houden. Vanaf 1 januari 2016 zal de AOW-uitkering van personen die voor het eerst als alleenstaanden in door Israël bezet gebied een AOW-uitkering krijgen, ter hoogte van de zogenoemde gehuwden norm (50% van het wettelijk minimumloon) worden gesteld. Dit besluit zal zo spoedig mogelijk worden bekend gemaakt en gecommuniceerd. Het kabinet onderzoekt of voor de groep vervolgingslachtoffers 1940-1945 en burgeroorlogsslachtoffers 1940-1945 er voor toekomstige schrijvende gevallen specifieke maatregelen gewenst zijn. Zie ook de antwoorden op vragen gesteld door de leden Van der Staaij (SGP) en Voordewind (ChristenUnie) over het korten van het pensioen van een holocaustoverlevende, omdat zij woont op de West Bank, ingezonden op 12 mei 2015 (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014-2015, nr. 2381).

Vraag 5

Bent u bekend met het gegeven dat de staat Israël volledige zeggenschap heeft in de als Gebied C aangeduide Westoever, en daar dus ook controle kan uitoefenen? Graag een toelichting.

Antwoord 5

Als bezettende mogendheid oefent Israël feitelijk gezag uit in de door haar bezette gebieden, met inbegrip van de gebieden die in de Oslo akkoorden zijn aangeduid als Area C. Op basis van het internationaal recht heeft Israël geen soevereiniteit over die gebieden. Daarom heeft Israël geen bevoegdheid tot het aangaan van verdragsverplichtingen voor het bezette gebied. Israël kan dus voor Nederlandse staatsburgers die in de bezette gebieden wonen geen verdragsverplichtingen aangaan zoals zijn voorzien in het kader van de Wet BEU.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van de leden Van der Staaij (SGP) en Voordewind (ChristenUnie), ingezonden 12 mei 2015 (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014-2015, nr. 2381) en De Roon en De Graaf (beiden PVV), ingezonden 13 mei 2015 (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014-2015, nr. 2380).

B2g

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

MF
DAN
DGPZ
SG
DJZ

Accoord

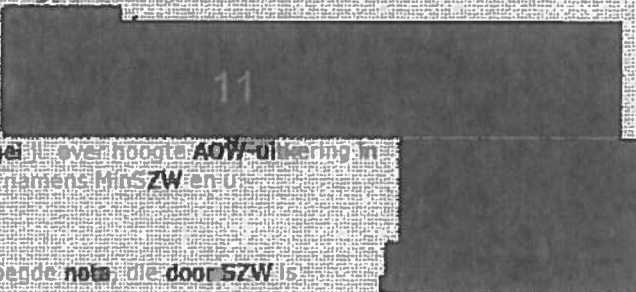
Publicatie Communiqué
Lage uit my belijft
prijzen nu by SZW
Groot om de SE-verbod
over by dejk k commissie

TER BESLISSING

Datum
20 juni 2015
Onder Referentie
2015.336250
Opgesteld door
[Redacted]

memo

Nota SZW m.b.t. AOW-gerechtigden in door Israël bezet gebied

Aanleiding

Follow up beantwoording Kamervragen eind mei 11 over hoogte AOW-uitkering in door Israël bezet gebied door StasSZW, mede namens MinsZW en u

Gevraagd besluit

Uw instemming met de beslispunten in bijgevoegde nota die door SZW is opgesteld en met BZ, VWS en FIN is afgestemd. Nota wordt tegelijkertijd voorgelegd aan MinsZW, StasSZW en StasVWS.

Kern/samenvatting

- In beantwoording Kamervragen werd eind mei 11 volgende besluit gecommuniceerd:
  1. Iedereen die nu woont in door Israël bezet gebied en een AOW voor alleenstaanden ontvangt ter hoogte van maximaal 70% van het wettelijk minimumloon, mag deze houden.
  2. Vanaf 1 januari 2016 zal de AOW-uitkering van personen die voor het eerst als alleenstaanden in door Israël bezet gebied een AOW-uitkering krijgen, ter hoogte van de zogenaamde gehuwdennorm (50% van het wettelijk minimumloon) worden gesteld. Dit besluit zal zo spoedig mogelijk worden bekend gemaakt en gecommuniceerd.
  3. Het kabinet onderzoekt of voor de groep vervolggingslachtoffers 1940-1945 en burger-oorlogslachtoffers 1940-1945 er voor toekomstige schijnende gevallen specifieke maatregelen gewant zijn.
- In de nota van SZW worden in eerste de volgende beslispunten voorgesteld, waarmee u kunt instemmen:
  - a) Aankondigen van publicatie van mededeling in Staatscourant, waarmee het besluit in punt 2 hierboven wordt bekendgemaakt. NB. Overigens merkt door SZW van den WAO (Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering) / WIA (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen) gerechtigden nog onderzoek of zij woonachtig zijn in door Israël bezet gebied. Mocht dit zo zijn, dan zal de mededeling worden aangepast om ook voor deze groep overgangrecht vast te stellen.
  - b) Instemmen met een compensatieregeling voor schijnende gevallen, die gedefinieerd worden als (toekomstige) AOW-gerechtigden die woonachtig zijn in, of verhuizen naar een niet-verdragsland met een uitkering op basis van een status als verzat-deelnemer of oorlogsgetroffene (V&O-gerechtigden), door middels een

2015-4476

wetswijziging van de AOW een uitzondering te maken voor deze groep.

- Een uitstaand punt in de nota betreft de loonheffing in door Israël bezet gebied. Het belastingverdrag NL-ISR is evenmin van toepassing op inwoners van door Israël bezet gebied. Dat betekent dat betrokkenen op grond van NL belastingwetten in Nederland belasting moeten afdragen over hun AOW- en V&O-uitkeringen.
- Tot dusverre heeft de SVB de belasting betaald en dus niet verfraaid op AOW- en V&O-gerechtigden in door Israël bezet gebied waartoe de Wet op de loonbelasting onder bepaalde voorwaarden de mogelijkheid biedt.
- Er zal nader worden onderzocht hoe om te gaan met de problematiek van de loonheffing, waarna hierover een separate nota zal volgen.

Datum

14 juni 2015

Doss. Referentie

Z015326257

11

Communicatiestrategie

- Wanneer duidelijk is hoe verder wordt gegaan met de verschillende onderdelen zal een communicatiestrategie aan u worden voorgelegd (doelgroepen, boodschappen, kanalen)

Memo

Aan: Art. 10 2E Wob
Van: Art. 10 2E Wob
Datum: 1 juli 2015
Stuknummer: R&B/2015-061

Betreft: Update toepassing Wet BEU in bezette gebieden Israël: uitkeringen en loonheffing

Ter informatie en bevestiging

Deze notitie bevat een kort overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de bezette gebieden en een juridische en strategische analyse. Aanleiding hiervoor is dat ambtelijk SZW hun bewindspersonen gaat adviseren over de totstandkoming van (a) een regeling voor schrijnende gevallen en (b) de loonheffing in de bezette gebieden.

a) Regeling voor schrijnende gevallen

De discussie over de door Israël bezette gebieden heeft ertoe geleid dat nu aan de bewindslieden van SZW wordt geadviseerd om een regeling te treffen voor zogenoemde schrijnende gevallen. Als zodanig zijn aan te merken AOW-gerechtigden die tevens recht hebben op een V&O-uitkering en die woonachtig zijn of verhuizen naar een niet-verdragsland (dus niet alleen voor de door Israël bezette gebieden). Het voorstel wordt aan de bewindslieden gedaan om deze personen te 'compenseren' (lees: buiten de werking van de Wet BEU te houden) door een uitzondering voor hen te maken in de AOW. Dit vergt een wijziging van de AOW.

Een wetswijziging zal niet kunnen worden gerealiseerd voor 1 januari 2016. Wellicht dat de minister daarin aanleiding zal vinden de mededeling ex artikel 62a verder aan te houden. De huidige situatie wordt echter reeds gevormd door *contra legem* toepassing van de AOW. Voortzetting van die situatie na 1 januari 2016 mag daarom niet aan de orde komen. De SVB dient daarom bij SZW aan te dringen op het zo spoedig mogelijk publiceren van een mededeling op grond van artikel 62a AOW.

b) Loonheffing

In verband met de inkomenseffecten was het voornemen om aan de bewindslieden voor te stellen om de huidige situatie van niet-inhouding van loonheffing voor de huidige AOW- en V&O-gerechtigden in stand te houden. Tevens zou worden voorgesteld om deze situatie, vanwege humanitaire redenen ("ereschuld"), toe te passen op de gevallen die zullen vallen onder de regeling voor schrijnende gevallen. De regeling zou inhouden dat de SVB via eindheffing de verschuldigde belasting van de inhoudingsplichtige voldoet.

Het toepassen van eindheffing komt materieel neer op een buitenwettelijke verhoging van de wettelijk vastgestelde bruto-uitkeringsbedragen. Daarnaast vergt de Wet op de loonbelasting 1964 dat de belasting wordt geheven door inhouding op de uitkering op het tijdstip waarop de uitkering wordt betaald. Vervolgens dient de op die wijze ingehouden belasting op aangifte af te worden gedragen. Het heffen van

belasting door middel van eindheffing is derhalve in strijd met de wet, zelfs als de belastinginspecteur daarmee zou instemmen. Daarnaast heeft het ministerie van SZW zich, na negatieve publiciteit over een nieuwe correcte toekenning van een uitkering, niet gehouden aan de afspraken die vorig jaar zijn gemaakt. Thans doet zich geen consensus voor tussen de betrokken departementen.

Op grond van deze overwegingen hebben wij aan SZW medegedeeld de Raad van bestuur te zullen adviseren dat de SVB niet structureel mag overgaan tot eindheffing bij bestaande gevallen en al in het geheel niet bij toekomstige gevallen. Dit geldt zowel voor AOW- en ANW-gerechtigden als V&O-gerechtigden.

Naar aanleiding van de door ons geuite bezwaren heeft ambtelijk SZW de voorgenomen advisering aangepast. Er staat nu dat de Wet op de loonbelasting onder bepaalde voorwaarden de mogelijkheid biedt van eindheffing. De belasting wordt dan betaald door de inhoudingsplichtige (de SVB) en niet verhaald op de AOW- en V&O-gerechtigden. Aan de bewindslieden zal daarover een aparte nota worden voorgelegd.

Bij dezen verzoeken wij het door ons ambtelijk ingenomen (geen eindheffing toepassen) als standpunt van de Raad van bestuur / de SVB vast te stellen. Aan bestaande gevallen kan een gewenningsperiode worden gegund van een jaar (uiterlijk het belastingjaar 2016).

Wil de minister de betrokken gerechtigden vrijstellen van belastingheffing dan zal dat moeten geschieden door formele regelgeving op fiscaal terrein. Een alternatief is dat de minister de belastingheffing ongemoeid laat maar een financiële regeling treft die de inhouding van loonheffing door Israël compenseert.

Hieronder staat een beknopte toelichting op de voorgaande adviezen. Voor een uitgebreid(er) relaas over het ontstaan van de onderhavige problematiek zie Bijlage 1. Voor relevante wettelijke bepalingen zie bijlage 2.

Beknopte toelichting

Uitkeringen: artikel 62a AOW

De SVB heeft SZW consequent geadviseerd dat voor alle handelen van de SVB een rechtsgrond moet worden gevonden.

Aan de kant van de uitkeringen is voor het vermijden van de gevolgen van de Wet BEU een rechtsgrond geschapen door middel van artikel 62a AOW en het besluit van de minister om die bepaling van toepassing te verklaren voor de bezette gebieden.

De minister van SZW heeft echter verzuimd mededeling te doen van de landen en gebieden die onder de werking van artikel 62a vallen. De door de SVB ingestelde gewenningsperiode van een jaar is daardoor

verlopen zonder dat sprake is van een rechtsgrond voor verlenging daarvan of het anderszins afwijken van de formele wet. De SVB ontbeert voorts de bevoegdheid om zelfstandig vast te stellen dat artikel 62a mede ziet op de situatie in de bezette gebieden.

De toekenning van uitkeringen in 2015 alsof de Wet BEU niet van toepassing zou zijn berust thans uitsluitend op de politieke wens van de minister om geen uitkeringen toe te kennen met toepassing van het correcte wettelijke regime. Met andere woorden: was de behandeling van dossiers in het verleden onrechtmatig vanwege fouten van de SVB, thans is het onrechtmatig vanwege de wens van de minister. Sinds vorig jaar is daarom 5 of 6 keer een uitkering toegekend in strijd met de thans geldende wettelijke bepalingen. De minister meent (kennelijk) ten onrechte dat alleen na een actie van hem kan worden overgegaan tot een correcte uitvoering van de wet.

Voor de toekenning van AOW-pensioenen zonder toepassing van de Wet BEU heeft zich sinds het voorjaar van 2014 in beginsel geen aanleiding voorgedaan. De onduidelijkheid waaraan de minister van SZW in zijn antwoord op kamervragen refereert, is een politiek argument dat juridisch geen stand houdt. De voorlichting van de SVB was helder. Daarnaast gaat het om nieuwe toekenningen waarbij het vertrouwensbeginsel niet werkt. Voorts betreft het een gebied waarvan bij uitstek bekend is dat de status daarvan omstreden is.

De huidige situatie wordt gevormd door *contra legem* toepassing van de AOW. De SVB dient daarom op alle niveaus bij SZW aan te dringen op het zo spoedig mogelijk publiceren van een mededeling op grond van artikel 62a AOW. Het is verstandig om deze zo spoedig mogelijk te publiceren. De inwerkingtreding kan altijd nog plaatsvinden op 1 januari 2016.

Loonheffing

Ter zake van de loonheffing was vorig jaar het voorstel om tot eindheffing over te gaan voor de groep personen die onder de toepassing van artikel 62a AOW zou worden gebracht.

Thans zijn wij van oordeel dat de SVB geen eindheffing dient toe te passen maar bij SZW moet aandringen op het treffen van een formele regeling. De reden hiervoor is als volgt.

SZW heeft zich niet gehouden aan de afspraken die vorig jaar zijn gemaakt. Aanleiding hiervoor vormde negatieve publiciteit. Juridisch gezien deed zich geen aanleiding voor om van de afspraken af te wijken.

Bij de departementen bestaat geen consensus over de loonheffing. VWS en BZ willen ook bij toekomstige gevallen geen loonheffing. Ambtelijk SZW twijfelt. FIN stelt expliciet dat zich geen reden voordoet om de heffing van belasting achterwege te laten. Wel zou FIN/Belastingdienst het de SVB waarschijnlijk toestaan de belastingen "uit eigen zak" te voldoen door middel van eindheffing. (Ambtelijk FIN meldt dat de belastinginspecteur primair geïnteresseerd is in het incasseren van de belasting en minder in de wijze waarop de af te dragen bedragen door de SVB bijeen wordt gebracht.)